

Katolički list

ZVONIK

GOD: XVI BR. 12 (170) Subotica, decembar (prosinac) 2008. 100,00 din

**Čestit Božić i
blagoslovljena nova 2009. godina!**

Reportaža: Franjevački samostan
u Subotici

Intervju: o. Ivan Bošnjak, ofm

Dobro raspoloženje

Ljepota u jednostavnosti

Franjevci u subotičkom samostanu

Trećoredci skrbe za dućan

Kantorica na mađarskim misama

Znanstveni skup
o Hrvatima Bunjevcima u Zagrebu

Vič. Csaba Kovács s
direktorom Radio Vatikana

Povijest božićnih jaslica

Jaslice, kao pobožno insceniranje motiva Kristova rođenja, gotovo su neizostavni dio proslave Božića. Svatko ih postavlja prema vlastitome planu i predstavi, no uvijek je u središtu Dijete Isus koje leži u jaslicama, uza nj su Marija i Josip, pa onda dolaze pastiri, anđeli, kraljevi, vol i magarac, ovce i druge životinje. U mnogim božićnim jaslicama predstavljeni su i prizori iz svakidašnjeg života. Nekada su to čak i karakteristični običaji lokalnog naroda. Maloga Isusa svaki narod predstavlja na svoj način; tako ga crnačke populacije predstavljaju kao crnca, dok je on u mongolskih naroda "kosih očiju", a u Zapadnoj Europi često i plave kose. Sve to samo govori o tome koliko svaki narod Maloga Isusa doživljava blisko svojega, jer On je doista Spasitelj sviju naroda.

Začetak običaja podizanja jaslica neki vide u čuvanju i čašćenju relikvija betlehemske jaslje u bazilici Sv. Marije Velike u Rimu. Ta marijanska crkva podignuta je u 5. stoljeću, poslije Efeškog koncila (431. godine), na spomen proglašenja vjerske istine da je Marija Bogorodica. U toj bazilici se nalazi kapela s relikvijama jaslje. Ipak, nema nikakvih daljnjih podataka da se baš otuda i otada običaj postavljanja jaslje širio po crkvama.

Pravi začetnik jaslje je sv. Franjo Asiški (+1226.). U njegovu životopisu

stoji kako je on 1223. sa svojom subraćom živopisno slavio polnoću u šumskoj pećini kod Greccia. Kraj oltara je postavio jaslje sa slamom i uz njih privezao živoga magarca i vola. Kod bogoslužja đakon Franjo je zanosno govorio, a ljupka legenda dodaje da mu se kod podizanja ukazalo Dijete Isus, pomilovalo ga po obrazu i nestalo.

**Jaslje su susret
čovjekove bijede
i Božje
neizmjerne ljubavi.**

Jedan drugi razlog širenja jaslje nalazi se u molitvenom razmišljanju, meditaciji kršćana srednjega vijeka. Mnogi učitelji meditacije savjetovali su pobožnim dušama da si što življe predstave betlehemsku štalicu odnosno špilju i sve što se u njoj događalo. Tako na primjer sv. Ignacije Loyolski (+1556.) potiče da se u duhu posjete Isusove jaslje, ondje se zadržati, moli i klanja. Nizozemski augustinac Joannes Mauburnus (+1502.) duhovno i duhovito savjetuje da kod tog meditativnog obilaska Betlehema uzmu Dijete u naručaj pa ga malo i "poni-

naju". Ipak, samo su izabranici u staju sve (d)oživjeti u duhu. Većini je vjernika i za meditaciju potreban vanjski, vidljivi oslonac. Tako u europskim područjima XVI. i XVII. stoljeća često nailazimo na male posteljice, jaslje ili kolijevke s kipićem Djeteta Isusa. Bio je to jedan od kućnih pobožnih predmeta, kao što je inače raspelo ili svete slike, pred kojima vjernici mole. Kao predmet pobožnosti takve jaslje bile su i po samostanima. Osobito bi redovnice pobožno opremale i čistile kipiće Dijete Isusa. To su, dakle, korijeni današnjih božićnih jaslje.

Ono što danas nazivamo jaslje kristaliziralo se i pojavilo u drugoj polovici 16. stoljeća. A protagonisti i promicatelji toga su isusovci. Oni su postavili prve jaslje u današnjem smislu godine 1560. u svom kolegiju u Coimbri (Portugal), a prve jaslje u crkvi načinili su 1562. u Pragu. Njihov vrhovni poglavar Claudio Acquaviva izdaje 1591. službeno dopuštenje da se mogu podizati jaslje u isusovačkim kolegijima i crkvama. Njih su zatim slijedili ostali redovnici.

Početak 17. stoljeća jaslje su već vrlo raširene i u našim krajevima. Posebno se u 18. stoljeću, u vrijeme nemirnog i raskošnog rokoka, grade jaslje od figura u naravnoj veličini do vrlo vrijednih minijturnih od porculana: u crkvama i po feudalnim dvorovima. U toj umješnosti i umjetnosti prednjači Italija.

Sljedeći korak u razvoju jaslje jest njihov ulaz u vjerničke domove. Najprije kao kolijevke s betlehemskim Djetetom, a onda sa sve više figurica. Danas je to već uobičajeno i kod nas. Industrija ih proizvodi na veliko počevši od papira, pa preko plastike i gipsa do skupocjenije keramike, drvoreza i drugih materijala. Tako su gotovo svakome jaslje postale lako dostupne. Jaslje se u novije vrijeme mogu vidjeti i po izložima i na drugim javnim mjestima. No, najljepše jaslje su ipak one koje vjernici prave sami, u svojim domovima zajedno sa svojom djecom, jer to je ozračje Božića u kojemu su one najrječitije. Okupljene oko jaslje svoju radost kršćanske obitelji izražavaju lijepim božićnim pjesmama, kojima se i mi možemo podičiti.

prema: www.katolici.org

Još jedna pripovijetka o Badnjem danu

Išo sam opet na tu stranu, makar sam, ko i onaj pivač Zvonko u prilipoj pismi, kazo da neću, il' samo baš kad moro. Bio sam na našem starom salašu. Tačnije, na onom što je od njeg ostalo! Prolazio sam nuz njeg' vraćajući se s posla iz Banata i stao da vidim kako je tatino žito, pa da mu znam kazat kad svratim. Uvijek se trgnem kad prođem pored zidova koji su ostali. A oni, za razliku od ljudi, više nikom nautit ne mogu: što je moglo, srušilo se samo od sebe. Ko i svi drugi koji su očli sa salaša, probam ne mislit zdravo o tom, al' ne mož' to uvik. Srce zna dovuc' u misli i ono što čovik ne bi tio.

Sad će Božić, isto ko što je i kadgod čeljadima na ovom salašu dolazio. A kadgod je dolazio drukčije, lagano, pogotovo onda kad si dite. Prvo od jeseni nisi mogo iščekat' da dođe Mikulaš, a Badnji dan tek! Pa to si mislio da neće ni doć. Ipak, na kraju bi, ko i sve drugo u životu, uvik došo.

Najlipče je bilo onda kad su još i majka i dida bili živi, a mi dica mali. Božić se slavio u velikom salašu, u njevoj sobi. A i di bi u našoj maloj kući, kako smo je zvali, kad tamo baš i nije bilo zdravo mista. Al zato je didina i majkina soba bila velika. Ja, onako još mali, uvik sam prigovaro: zašto nam mora bit tisno doli u maloj kući, kad imamo još jednu veliku sobu u velikom salašu, u koju sestra i ja čak ni uč nismo smili. Moš mislit, čista soba, čemu to!? Al' nije mene niko zdravo slušo.

Na sam Badnji dan, ustajo bi rano i oma pozdravljao s Faljnis i čestito Badnje jutro svima u kući. Dida i majka bi s tatom i mamom već pili kavu i zamedljanu rakiju. Meni, ko i uvik dotleg, nisu dali ni liznit zamedljane, mada sam ja uvik probo dočepat se didine čašice. Dida bi još moždar i dali, al mama je uvik bila na oprezi! Majka bi, onako da se baš ne čuje, kazli: *Imaš kada, rano...*

Nevolja u to vrime za Badnji dan bila je ta da se moralo ić u škulu i tamo se praviti da tog dana nije ništa drukčije. A svi bi znali, i mi i oni koji nisu slavili, da to nije baš tako. Ti su nam baš zdravo znali prkositi. Jeste bolilo, al na taj dan nam nije bilo teško istrpiti. A i šta bi? Ne smiš se svađat na Badnji dan, a tuć se pogotovo. Kazivali su

stari, *na Badnji dan, tamo di ti udariš koga, tebi će na tom mistu izać čir!*

Ja sam do škole na Gabriću moro ić pišće oko 2 kilometera, al mi oni nisu nikad bili dulji neg na taj dan. Bojo sam se, od sve dragosti, kad stignem kući da ne zaboravim čestitat Badnji dan, pa da ne prođem opet ko jedared kad sam zaboravio, pa me tata istiro napolje. Moro sam uč, pozdravit kako triba i onda još jedared, da zapamtim. Zapamtio sam da je bilo kroz plač.

Stizo bi iz škole baš na užnu. Užnali bi majka, dida, sestra i ja. Moji roditelji najviše da nisu ili. Sušili su: za nas ducu, za zdravlje il već kaka je te godine nakana bila. Užnalo se saparne čorbe i lepanje pomazane jajima, od istog tista ko i božićni kolači. Dida bi mi uvik prkosili, *koje su cure ostale od svi oni koje si napiso na svetu Lucu?* Uh, kako sam se zdravo srdio na nji i kazivo im da *ja neću nikad imat curu, jer ću bit popo!* A tad sam to i mislio, jer je u to vrime u našu župu na Bikovu došo novi, mlad svećenik, koji je dono puno toga novog. Oma me zapazio i dao da čitam Božju rič. Ah, kako sam bio sritan! Pogotovo kad je bilo dosta glasno, pa još i on zadovoljan.

Raspravu bi prikidala mama, jer uvik bi još bilo šta raditi. Ona je od ranog jutra zakuvavala božićne kolače, žarila peć a posli tog pripravljala i sve drugo što triba za Badnje večer, a posli večere pravila tortu i ostalu sladu za Božić. Baš se znala narditi, jer pomoći sa ženske strane nije baš imala: majka zdravo stara, a sestra zdravo mala. Majka jedino što je još mogla, a i volila, bilo je otezati tisto i praviti pogače. Znalo je bit i četri fele: s jabukama, višnjama, suvim grožđom i makom. Dida bi u avliji otesali granu i nasadili je.

Kuruza na salašu nikad dosta namrvljeni! Prid Božić se uvik mrvilo i izprija, al puno je svetaca, pa triba uvik i malo više. Mrvili smo s onom mašinom na ajto, jer struje nismo imali. To me posebno bolilo, al ne toliko zbog mrvljenja, koliko što nismo imali televizor, a njegov u škuli već svi imali. Tata bi

okrećo, a ja mećo. Pa onda on trpa iz čardaka u košar, a ja odmrvljavam čutke. Tata je u to vrime znao bit zdravo zamišljen, posli sam svatio da je to malo i zbog dide, pa sam ga sićo da je dosta, da triba žurit namirit, al uvik je tribalo još jedan košar. Kako je samo znao izmirit da triba baš jedan više neg kad ja kažem da je dosta?

Kod nas je granu obično unesivala mama. Kazivo sam da sam čuo od drugi da bi to tribo raditi tata, al on to nije baš volio. Dida bi kazli: *Puštite ga, nek bar danas bude namireno na vrime!*

Isto sam napado i za slamu, zašto više ne unesivamo onako tušta ko prija, neg samo čerez reda, pa su me majka, već malo i srdito, opomenili da ne možmo zbog dide i njegove astme.

Uvijek bi mi bilo važno dočepat se kićenja, jer onda je bilo većma moguće da će me obać metenje isprid košare il ako je napado snig, metenje staza po avliji salaša, a staza je bilo na sve strane. Granu bi okitili brzo, jer cakala i šećera nije bilo tušta, pa smo se sestra i ja otimali ko će više okititi. Na kraju bi skoro uvik mama morala popravljat za nama ružeći nas kako se, pored sveg

Božić – blagdan zajedništva u obitelji

posla, još i u to mora mećat! Mi to onda već ne bi ni čuli, gledali bi u granu ne trepćući, a pogotovo doli pod nju i šacovali koliko su grane guste i očemo l' moć već jedared vidit kad Isus dođe i donese poklone. Te godine smo imali i novi Betlem od gipsa, što je bio lanjski poklon za Božić za polnočku u crkvi. Jedino su ovce bile ko zna otkad. Žito je mami, fala Bogu uspi- lo, a znalo je bit i dosta trcavo. Ne uspije uvik jednako. Majka bi, čekajući večeru dospivena, trli cilindar od lampaša i rondzali kako *petrolin nije nikaki, kako je kadgod bio bolji i da će do sv. Ivana i morat opet trt*. Dida bi sidili u zapečku, falili kako je *danas peć dobro ugrijana* i čudili se da je po kalendaru sv. Luce ispalo da će sniga bit do juna. Tad se i ja sitim da njim vratim za one cure i kazah: *Ta se vaša Luca razumi u vrime, ko Marta u kiselnu!* Nikad nisam saznalo šta je sirota Marta radila s kiselnom kad je u divan ušla, al to je didu baš rasrdilo i bižec napo- lje iz sobe samo sam čuo: *Av, vodu ti onu tvoju, i s rđavim deranom...*

Nevolja brzog kićenja je bila ta, da bi ipak ostalo vrijeme i za metenje, bilo sniga il ne bilo, isprid košare i male kuće. A isprid male kuće bi već zamršila večera. Pošto bi saparna čorba od užne brzo izdala, miris grava zaprženog s maslom, nasuva i ribe je bio taki da ga i danas možem ostit. Kolači na dolafu lipi, veliki i sjajni, a pošto bi uvik zdravo narasli, svaki bi bio malo nakrivljen. Jedino je badnjača, koja se ila za večeru, bila drukčija, jer nije pomazivana jajetom.

Sestra bi odnela na astal mali čup sa žitom, zdilčicu s me- dom, tanjirić s oguljenim bilim lukom i kotarcu s jabukama i ora- sima za astal u pročelje. Nisam propuštao da joj se podsmijem, što je i ona, naka mala, morala privridit i bar malo ostavit njezi- ne bebe (lutke) na miru. Samo me popriko prisikla: *Kazaću te*.

Onda bi se sve najedared smirilo. Tata bi ko probuđen iz zabadanosti gotovo radosno uzviknio na vrati male kuće: *Ja gotov, a reduša, kako stoji?* Prisivuko bi se, obuko čisto i očo u velik salaš di bi ga dida i majka dočekali i raspitivali se je l'sve namireno i je l' sav josag u redu. U ambetušu velikog salaša već se pušio gra iz zdile, a i ostala rana je bila spremna. Sestra i ja bi stali pod odžakom sa svićama u rukama i čekali da mama nađe mašinu (šibicu).

Svića konačno gori u ruki, otvaram vrata, a u sobi ko da se svitlost od lampa- ša stostruko pojača- la, pa skoro žmirit moram. Onda za asta- lom ugledam sritna i nasmijana lica svoji najmili i čujem sebe kako ustreptao i pri- sričan kažem:

*Čestitam Vam
Badnje veče!*

Molimo, pa čutečki idemo. Svečano, ko da se baš te večeri kod nas Isus rodio.

*/Posvećeno
pokojnom dida Josi,
koga sam jedared,
u ditiñjem bisu,
zdravo uvidio/*

Lazar Cvijin

Badnji dan mi je u sjećanju ostao kao jedan od najljepših dana u godini, jer smo toga dana svi u obitelji bili ispunjeni radošću i iščekivanjem najradosnijeg kršćanskog blag- dana Božića. Taj je dan uvijek bio poseban, jer je bio ispunjen mnoštvom lijepih običaja i toplinom i radošću zbog ljubavi, mira i zajed- ništva u obitelji.

Ima li išta ljepše od obitelji koja je sva na okupu na Badnji dan i Božić? Siguran sam da nema. I upravo se zato želim za ovo boriti. Ali teška je to borba, a ja sam običan mali čovjek čiji glas se ne čuje tamo gdje treba. "Sudbinu" nam, nažalost, uvijek kreiraju oni "na vrhu", na čije odluke prečesto ne možemo i ne smije- mo imati utjecaja. I zato, i tijekom godine kada moram raditi nedjeljom, a posebno sada kada znam da ću i ja kao i mnogi drugi raditi na Badnji dan, a da će djeca toga dana ići u školu, dođe mi vikati iz sveg glasa kao Ivan Krstitelj: *Dokle ćete nam oduzimati ono što nam je najsvetije? Zar je tako velika i nezasi- na želja vlasnika tvrtki za profitom da se ne žele odreći ni jednodnevne zarade koju ostva- re našim radom na Badnji dan? Razdire me to i želim se boriti protiv toga. Želim očuvati sve ono što mi život znači, a to su vjera u Boga i moja obitelj. Želio bih da i naša djeca u sjeća- nju imaju uspomene na naše lijepe običaje i da i oni jednog dana prenose njihovoj djeci ono što su naučili u svojoj obitelji. Teško će se na mlađe generacije prenositi običaji ako mi našoj djeci samo budemo govorili o tomu što se sve nekada radilo na Badnji dan. Oni će to pamtit, ali neće doživjeti srcem.*

Velika je odgovornost nas roditelja upra- vo u tome da se trudimo ne unositi na Badnji dan i Božić napetost i užurbanost u svoj dom (koju tako često donosimo s posla), već radost i mir. Ako i dođemo umorni s posla, zaželimo od srca svojim ukućanima sretan Badnji dan, i nastojmo se mirno uključiti u pripreme za Badnju večer. Stvorimo lijepi ugođaj djeci, uključimo ih u kićenje božićne grane i u sve ostale poslove. Djeca to pamte!

Mir i ljubav u obitelji i radost zbog zajed- ništva kao i proživljeni lijepi trenuci i naši običaji u tihoj noći, dar su koji možemo daro- vati našoj djeci i oni ga sigurno nikada neće zaboraviti, nego će ga pamtit kao najljepši dar dobiven u djetinjstvu za Božić.

Ne želim puno, ne želim nemoguće, želim samo očuvati naše lijepe običaje u obitelji, koji mogu doći do punog izražaja samo ako je cijela obitelj na okupu. I završavam citatom jedne pjesme koja bi mnogima mogla biti poruka ovoga Božića: "Jer nije sretan tko puno ima, sretan je onaj tko malo treba. Ne da se sreća zlatom kupiti ...".

Ivan Piuković

Badnjak u Plavni

Iza nas je već svetkovina Krista Kralja, u vremenu smo Došašća – priprave za Božić, za par dana proslavit ćemo i Božić! Završena je i crkvena godina, a uskoro će završiti i kalendarska. To je vrijeme u kojemu kršćani doživljavaju duhovne promjene, metanoju. Svi žele postati bolji, sretniji, ali mnogi se zadovolje samo vanjskim preobražajem, što je daleko od onoga kako bi to Bog želio.

Čovjek je u Božjem planu bio predviđen vladati na ovome svijetu. Nažalost, svoj kraljevski položaj brzo je počeo zlorabiti i dao je sve od sebe da Božji skladan kozmos vrati natrag u kaos. Tako je Stvoritelju preostalo samo jedno: postati Spasitelj koji će svojim zahvatom u povijest spasiti čovjeka i njegovu čovječnost. Svjedoci smo da ništa toliko ne kvari čovjeka koliko vlast. Bog nam zbog toga daje Krista Kralja s kojim će nastupiti preokret svih izopačenih ljudskih vrednota. Za Njega ne postoje beznadne krize, propale šanse, nemoguće situacije, jer mu Kraljevstvo nije odavdje i nije podešeno prema zemaljskim mjerilima.

Vjerski život u Plavni i običaji koji ga prate i obogaćuju, u ovo predbožićno i božićno vrijeme dostiže svoju kulminaciju. To su dani zanosa i radosti. U arhivu Povijesno-istraživačkoga odjela HKUPD "Matoš" čuva se zapis prema kazivanju Kuzme Mišića 1980. godine o Badnjaku kao običaju o Božiću, koji ima više svjetovni karakter, ali se završava sv. misom polnoćkom i dobiva duhovnu dimenziju:

Kako se približava Božić, domaćin i domaćica s dicom se raduju dolasku ovoga velikog blagdana. Dan prije Badnjaka otac obitelji ode u šumu i odsiče jelku te je donese kući. Mater na drvo naviša šećera, svičica i prethodno pozlaćeni oraha. Na sam Badnjak ujutro domaćin pripremi jedan veliki naramak slame koji će se te večeri uniti u sobu. Taj dan, to jest na Badnjak, od pamtivika se posti u obiteljima, pa se i takva jela posna pripremaju. Uvečer, prije same večere, svi se okupe u sobi i otac obitelji unaša slamu koju je jutros pripremio.

Na vratima ga dočekuje domaćica s upaljenom svićom. Domaćin pozdravlja s "Faljen Isus i Marija, čestitam vam Badnje veče, Adama i Evu." Domaćica koja ga dočekuje i svi prisutni odgovaraju: "Navike živio." Domaćin unaša slamu i stavlja je na srid sobe i prije nego se slama prostre po sobi izvlače se pune vlati koje se stave u čašu i na stol. Neke vlati se stavljaju pod stolnjak na stolu. Zatim se slama prostre po ciloj sobi, a dica čestitaju starijima Badnje veče i poljube ih u ruku. Na stolu je već pripravljena čaša sa zrnima žita i tri sviće u njima, koje se sada pale. Najmlađi član obitelji se okreće oko sebe držeći u desnoj ruci čašu s upaljenim svićicama. Kada se okrene oko sebe, stane, pozdravi prisutne s "Faljen Isus i Marija, čestitam vam Badnje veče." To čini tri puta, iza trećega čestitanja stavi čašu s upaljenim svićicama na stol, puhne u njih i ugasi ih. Onaj na kojega ide dim s ugašenih svićica će, prema predaji, prvi umrijeti. Sada se pristupa večeri koja je posna, a sastoji se od perki (negdi se to zovu i tašci), rizanaca s makom, kompota od šljiva, meda, oraha i suhoga grožđa. Iza večeri najmlađi članovi obitelji – dica odlaze kod rođaka i prijatelja noseći "Betlem". Kada dođu u kuću spuste Betlem i pivaju božićne pisme. Zatim čestitaju Božić, starije poljube u ruku, a ovi ih darivaju novcem, jabukama, orasima, suhim šljivama ili smokvama. Najstariji nose darove. Dobivene darove će svi skupa podijeliti. Stariji posli večere malo prillegnu na slamu, ili otiđu k prijateljima ili u komšiluk, da tamo dočekaju vrime do polaska na polnoćku. Prid ponoć svit sa svih strana žuri prema župnoj crkvi na polnoćku. Polnoćki se najviše raduju dica. Iza polnoćke pred crkvom jedni drugima čestitaju rođenje Isusovo. Kada se vrate kući, čestitaju rođenje Isusovo onima koji nisu bili na polnoćki, a dica starije poljube u ruku.

Tako je to bilo nekada, a ovo je samo jedan od mnogih narodnih običaja vezanih uz našu vjeru, koje na ovim prostorima želimo oživiti i obnoviti.

Zvonimir Pelajić

BOŽIĆNA NOĆ

Božićna sveta noć ima čarobnu moć da svi ljudi od svoje volje padnu pred Prijestolje... A u tom trenu duša se prenu, iskra neka obasja oko i vjera polako dušom se razli što bješe skrta negdje duboko... Blaženstvo srca protjera nemir, što ponekad klučka ko duboki vir a duša bolna konačno nađe sreću svoju i blaženi mir...

Nedjeljka A. Šarčević

Piše: mr. Mirko Štefković

Svjetlucavo srce

Sve je više svjetiljki, ukrasa, sve blješti, svjetluca. Nešto silno se treba dogoditi kad se gotovo sav svijet toliko uljepšava. Ima tako vješto ukrašenih stvari, koje nam gotovo zarobe pogled i ne ostavljaju na miru dok i sami ne postanemo dio sveg tog blještavila. No to nam ne pada tako teško, jer tada se osjećamo dobro, dio smo mnoštva koje se zacijelo za nešto sprema. Poput neke lavine nešto nas povuče za sobom, a teško je znati kamo nas vodi, gdje ćemo stići. Događa se da nekako u tome naše potrošačke korpe bivaju sve veće i teže. Istina, potrebno je pribaviti i spremati se, jer nešto silno se ipak treba dogoditi.

Za razliku od mnogih, koji se tim ukrašavanjem spremaju za dočekivanje jednog običnog novog dana, koji jednako kao i svaki drugi nema više od dvadeset i četiri sata, mi vjernici se radije spremamo za doček dragog nam gosta, Maloga Isusa. I on zaslužuje biti primljen u lijepo i ukrašeno, zaslužuje osjetiti da je očekivan i dobrodošao gost. Mali Isus zaslužuje iskusiti da je k svojim došao, da nije stranac. No, nije niti potrebno puno govoriti o tome, kako On ne dolazi kao svi drugi dragi nam gosti, čiji pogledi zastaju na svjetiljkama i ukrasima, jer Njegov pogled doseže puno dublje: u naše srce. Jedino ako je tamo za Njega pripravljen mjesto, ako se u njemu osjeća milim gostom i nađe svoj dom, onda i izvanjski ukrasi za nas poprimaju novi smisao i postaju izrazom naše radosti i veselja. U stvari, po tom Isusovom pogledu koji seže u naše srce i ukrasi kojima uljepšavamo svoje domove za svetkovinu Božića dobivaju novo svjetlo, nešto što im daje puninu.

Zato, dragi čitatelju, pokušajmo skupa ovoga Božića još malo svjesnije i savjesnije pripremiti ono skrovito mjesto u kojemu Mali Isus traži svoje mjesto. Neka u našim srcima ne nađe hladnu špilju, već topli dom. Iako se to čini tako jednostavno i malo, ipak ta priprava i uljepšavanje puno je ozbiljnije i teže nego prošetati supermarketom i napuniti korpu do vrha. Zahtjevan je taj naš gost. Traži puno, odnosno sve. No, taj Njegov zahtjev nije sebičan, jer dok Ga primamo i darujemo samima sobom, On nam zauzvrat daruje radost koja je skroz drukčija od one koju osjetimo pred blještavilom i svjetlucavim ukrasima. Isusov dar je jedinstven i nepo-novljiv. On, jednom primljen, traje i ostaje za svu vječnost.

Neka stoga ovoga Božića po svakome od nas, koji primamo tako velikoga gosta, svjetlost jarka osvane svima koje ćemo susretati. Neka po nama Mali Isus pogleda toliku našu braću i sestre koji su mu zaboravili pripremiti mjesto. Neka taj Isusov pogled po nama bude zbilja ono svjetlo koje obasjava srce, koje ulijeva radost, svjetlo pred kojim sav kič ljudske površnosti postaje suvišan, jer se pokazuje dubina i smisao, jer se otvaraju srca. Neka po tvom i mom pogledu i drugi mogu spoznati da je Isus zbilja k svojim došao, te mu i oni ponude stratište, pa kad Ga jednom pravo prime, da Ga više nikad ne puštaju.

U tom svjetlu, kojim Mali Isus obasjava svako srce u koje uđe, dragi čitatelju, draga sestro i brate u Kristu, želim čestit Božić i blagoslovljenu Novu godinu!

Vaš urednik

Piše: Željko Augustinov

Znak je EMANUEL

Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reče po proroku: Evo, Djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu se ime Emanuel – što znači: S nama Bog!

Mt 1,22-23

Cijenjeni prijatelju!

Više puta čuo si ovo proroštvo, no pogledajmo što ono znači, komu je upućeno i tko ga je uputio. Izrekao ga je prorok Izaija. On se rodio 765. godine pr. Krista. Kada je umro kralj Uzija 740. godine pr. Krista, Izaija je imao veličanstveno viđenje. Vidio je "Gospoda gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu, a skuti njegova plašta ispunjahu svetište". Shvativši da gleda Boga, a znajući da je grešan, pobojavao se za svoj život pa je zavapio neka mu se poštedi život, te je dobio i više od traženoga. Anđeo je uzeo žar sa žrtvenika i dotaknuo se njegovih usana rekavši mu: "Evo, krivica ti je skinuta i grijeh ti je oprašten". Tada je čuo Božji poziv: "Tko će poći, koga da pošaljemo?" i spremno odgovorio: "Evo me, mene pošalj!"

Bio je poslan svojim sunarodnjacima, Jeruzalemcima. Ovi su u vrijeme kralja Ahaza živjeli u miru i blagostanju, pa su zaboravili na Boga koji im je to omogućio. Čudoredna pokvarenost i štovanje krivih bogova uzimalo je maha, narod je srljao u propast ne vidjevši opasnost, a to je bila Asirija, koja je otpočela veličanstveni pohod na Egipat, a ratni put je išao preko Palestine. Opasnost su uvidjeli susjedi: damašćanski kralj Rason i izraelski Pekah, te su ponudili vojni savez judejskom kralju Ahazu. Kad je kralj to odbio, oni su povelili rat protiv Jeruzalemaca. Pobjavši se, kralj Ahaz odluči u pomoć pozvati Asirce.

Tada u proročkom žaru planu Izaija i pobuni se protiv previše ljudske politike. On zatraži da nipošto ne traže ni od koga vojnu pomoć, ni od Asirije, niti od Egipta, jer saveznici su od prijatelja tražili i štovanje njihovih bogova, a to je za Jahvu bila strahovita uvreda i on će ih zasigurno kazniti. Poručivao im je da vjera u Boga nije samo vjerovanje da On postoji i da je jedan, nego da se vjera u Boga temelji na povjerenju. Bog je njih izabrao za svoj Narod i samo ih On može spasiti. To ne može nikakva pomoć ni od ljudi niti od lažnih bogova. U prvi trenutak su povjerovali i Jeruzalem je bio spašen, ali što su se Asirci više približavali, strah je bivao veći. Posumnjali su u Božju pomoć i na koncu podlegli.

Jeruzalem je zbog jedne pobune razoren i spaljen, a preživjeli odvedeni u ropstvo. I tada su oni što su preživjeli sve strahote u ratu, Ostatak, polako shvatili da je prorok bio u pravu i da su kažnjeni jer su uvrijedili Jahvu nepovjerenjem.

Prorok nije mirovao. Tješio je preostale, pročišćavao im vjeru i budio nadu da će doći vrijeme kada će Bog sa svog naroda skinuti teški jaram sramote zbog života u ropstvu. Treba samo biti strpljiv i čekati. Narod je slušao, vjerovao proroku, ali je počeo tražiti znak kada će to biti. Prorok se uvrijedio i požalio Bogu, koji daje znak.

Znak je Djevica, koja će začeti i roditi. Znak je Sin, Davidov potomak. Znak je ime Emanuel, koje znači s nama (je) Bog (naš Spasitelj).

A kada će to biti? Odgovor je: strpljen spašen, tj. kada Bog odluči, a do tada Ostatak u progonstvu i preostali u Jeruzalemu neka strpljivo, pobožno i ponizno iščekuju jer taj dan sigurno dolazi. Prošli su dani, godine pa i stoljeća, a Ostatak je strpljivo iščekivao. I tada Ivan Krstitelj najavljuje: Ispunilo se vrijeme, Spasitelj je tu, tko se pokrsti, dobit će oči duše pa će Ga moći vidjeti. Matej, Židov, dobar poznavatelj Pisma i proroštava, vidio je Isusa i prepoznao Ga. Shvatio je da je to Onaj o kome je govorio prorok Izaija, i oduševljeno pošao za Njim.

Božićna poruka mons. dr. Ivana Pénzesa,
subotičkog biskupa

Danas vam se rodio Spasitelj, Krist, Gospodin

Kršćanska braćo i sestre!

Božić nije tek priča, uspomena ili sjećanje. Božić je stvarnost, kao što je stvaran i naš život. Isusovim rođenjem Bog nije uklonio hladnoću iz svijeta, nego je pozvao ljude da se okrenu svojim srcima i jedni prema drugima. On je time otkrio veličinu svoje ljubavi, ali i vrijednost patnje i žrtve, bez kojih svaka humanost gubi smisao. Bog je tu i govori nam: ovozemaljski

život nije sve, nego postoji vječnost. To je ona utjeha koju nam vjera daje. Božji govor o vječnosti daje ozbiljnost, nadu i slobodu ljudskom životu.

Čovjek je stvoren na sliku Božju. Zbog svoje grešnosti mnogi su ljudi stvorili pogrešnu sliku o Njemu. Često su to slike okrutnog i nezainteresiranog boga. Biblijski Bog je drukčiji. On je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa i time se učinio nama jednakim. Božji silazak među ljude znači da postoji Njegova visina, Njegova slava i gospodstvo, da postoji Njegova moć i ljubav. Stoga je važno primijetiti uzvišenost Onoga koji dolazi. Tko želi slaviti Božić, Božji silazak, treba shvatiti ovu tajnu Božjeg silaženja.

Božji govor iz visine upravljen je izravno nama ljudima. Evanđelist naglašava: Danas vam se rodio Spasitelj, Krist, Gospodin. Ne kaže samo da se rodio, nego vama se rodio i za vas se rodio. Svojim rođenjem Gospodin nam je omogućio da i sami postanemo Božji i božanski, da postanemo djecom Božjom. Naše se spasenje sastoji u tome da postanemo tijelom Kristovim. Božja je Riječ tijelom postala. Stoga nas Gospodin poziva da i mi svakodnevno dajemo sami sebe kako bi ta ista Riječ i danas po nama tijelom postajala. To je poruka jednostavnih riječi koje izgovaramo u vjerovanju: sišao s nebesa. Te riječi govore o Kristu, ali govore i o nama. Ova ispovijest se ne može potrošiti samim izgovaranjem, ona upućuje na život i djela.

Zato, kršćanska braćo i sestre, dopustimo da se svakodnevno ostvaruje ta otajstvena suradnja između Boga i svakoga od nas, između njegove Riječi i naših riječi i djela. To ujedno može biti pozivom i drugima da se približe betlehemske štalice te u njoj spoznaju utjelovljenog Boga.

Ovim mislima želim svima čestit Božić i blagoslovljenu Novu godinu!

† Ivan
biskup

Suzbijati siromaštvo, graditi mir

Drama bijede koja krši prava stotina milijuna ljudi, podupirući ili pogoršavajući sukobe, nameće se savjesti čovječanstva. Papa stoga poziva na suzbijanje siromaštva u svijetu da bi se izgradio mir. Da bi se to postiglo valja prijeći točno određeni put: promijeniti stil života, uzore proizvodnje i potrošnje, te utvrđene strukture vlasti koje danas upravljaju društvom.

Nije riječ o čisto vanjskoj radnji; potrebno je, naime, napustiti mentalitet koji siromašne smatra teretom i neugodnim uznemirivačima koji žele potrošiti ono što su drugi proizveli. Potrebno je na siromašne gledati u svjesnome vidiku da smo svi sudionici jednoga jedinog Božjeg nacrt – onoga o pozivu da budemo samo jedna obitelj. Pohlepa i skučenost obzora stvaraju nepravdne sustave koji prije ili poslije svima podnose račun. Samo ludost može dovesti do izgradnje pozlaćene kuće, oko koje se nalazi propašć ili propadanje, upozorio je Sveti Otac.

Papa upozorava i na sve veće razlike između bogatih i siromašnih, na aktualnu prehrambenu krizu obilježenu, ne toliko nedostatkom hrane, koliko teškoćama u pristupu hrani i pojavi spekulacije, kao i skandalu nerazmjera koji postoji između problema siromaštva i mjera predviđenih za suočavanje s njime. /.../

Nadalje sveti Otac je izrazio zabrinutost zbog pandemij-skih bolesti poput malarije, tuberkuloze i AIDS-a. Međunarodna zajednica još uvijek premalo čini u njihovu suzbijanju /.../.

Osvrćući se na one koji siromaštvo povezuju s demografskim razvojem, Papa upućuje snažnu kritiku kampanja za smanjenje rađanja koje se provode na međunarodnoj razini, i to metodama koje ne poštuju ni dostojanstvo žene, ni pravo bračnoga para da odgovorno odluči o broju djece, te često ne poštuju čak ni pravo na život. Ubojstvo milijuna nerođene djece u ime borbe protiv siromaštva u stvari je uklanjanje najsiromašnijih među ljudskim bićima. /.../ Pučanstvo se potvrđuje kao bogatstvo, a ne kao čimbenik siromaštva, poručuje Papa.

Dokument nadalje upozorava da gotovo polovicu siromašnih u cijelome svijetu čine djeca. Papa stoga poziva na zaštitu institucije obitelji, jer kada obitelj oslabi, štetu neizbježnu podnose djeca. Kao i kada nije zaštićeno dostojanstvo žene i majke, oni koji podnose posljedice, ponovno su, uglavnom djeca. Zbog toga globalizaciju treba voditi solidarnost, ističe Papa, jer ona sama nije u stanju izgraditi mir, a u brojnim slučajevima, štoviše, stvara podjele i sukobe. Potrebno je boriti se protiv kriminaliteta i ulagati u odgoj ljudi, razvijajući na cjeloviti način specifičnu kulturu inicijative. Politike koje se temelje izrazito na asistenciji, pomoći ugroženima, u korijenu su brojnih neuspjeha u pomoći siromašnim zemljama. Potrebno je dati i više prostora građanskome društvu. No, u konačnici, u borbi protiv siromaštva potrebni su muškarci i žene koji u dubini žive bratstvo, gledajući u siromašnima Kristovo lice, zaključio je Sveti Otac. /**Prema: IKA-i**/

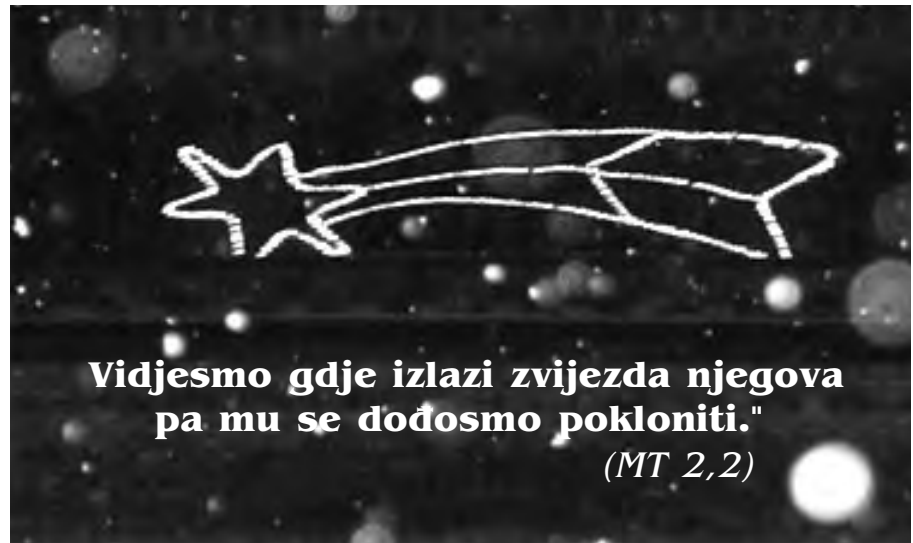

Nije svaki dan Božić

Došao je pred polnoćku. Noge su me upozoravale na zimsku hladnoću i moguće trajanje polnoćke u crkvi, ali nije mi Božić bez odlaska na Badnju večer u crkvu. Na vratima je pozvonio samo dvadesetak minuta prije mog polaska prema crkvi. Nisam nikoga očekivala jer u mojoj okolini svi "sposobni" planiraju doček Božića u crkvi, najčešće s djecom. Prva misao bila je – Bože, zar neću na polnoćku? A onda mi neka teška i dugo očekivana radost preplavi misli, počnem žustro razmišljati je li se nešto dogodilo, trebam li možda imati nešto gotovine u kući, za svaki slučaj... I onda kažem, malo uplašeno i oprezno, ali radošno – Sine, došao si? Trebaš li nešto? Uđi, hladno je vani. Čekala sam nestrpljivo prvu riječ, jer će o njoj ovisiti hoće li ovo moje prilično nemirno srce još brže kucati ili će se umiriti. Njegov pogled nije odavao razlog dolaska, a ne znam je li mi i važan razlog. On je došao. Malo mi je bilo nezgodno zbog raspremljenog kreveta, to sam pripremila kako bih imala manje posla u božićnu zoru po povratku sa mise.

Ušao je. Nije sjeo. Stajao je i gledao u neku točku iznad mog desnog ramena. U pomalo zabrinutoj i nervoznoj atmosferi, tako sam ja to doživjela, htjela sam ukrasti dio njegova pogleda ili vidjeti neki trzaj, možda neku nadu. A sekunde su već bile duge kao svih deset godina koliko sam ga čekala. I onda odjednom – Došao sam. Došao si sine, mami? A kome bih, pita on, glasom kojim je nekada pitao kada je trebao savjet. Bože, on je došao s razlogom, nešto mu treba, nešto mu se dogodilo. Kad će mi reći? Neću moći dugo izdržati. Ako je možda bolestan, to ... Ne daj, Bože.

Hajde, sjedni. Znaš, mislila sam ići na polnoćku. Ali, nema veze, uđi. Kako si? Jesi li gladan? Znaš da sam pripremala, onako po običaju.

**Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova
pa mu se dođosmo pokloniti."**

(MT 2,2)

Njegov glas je drhtao ali bio je siguran u to što govori. Mama, došao sam, jer je red. Nije Božić svaki dan, ne? Dobro, sine. Istina je. A ti, jesi dobro? Koliko je vremena prošlo ne znam, ali riječi su bile jasne i sve se odvalo munjevito. Znam da si me dugo čekala, a znam da si mi uvijek opraštala. I znam da bi išla na polnoćku, ko i inače. Ja se ne bih zadržavao, ali ako mogu, došao bih sutra.

Ako možeš? Dođi, da, dođi sutra na ručak, ma ne, dođi na doručak i ručak pa koliko možeš toliko ostani.

Okrenuo se i trag tamnog kaputa ispunio je ulazna vrata. Izašao je. Ostah stajati i više nisam znala jel to Božić već stigao ili su to moje pritajene želje. Odjednom, začujem zvono. Stiže susjeda, dotjerana i u očekivanju mog izlaska. Brzo stavim maramu na glavu, obučem topao kaput i krenem. Ne volim kasniti u crkvu. A moram se požuriti jer bih odmah poslije polnoćke izvadila još jednu porciju mesa. Doći će mi sin. Kolače on voli, ali znam da voli pohano, bit će i lijeva, žuta juha. Pa, nije svaki dan Božić.

A ja bih da mi svaki dan bude Božić. Da vidim sina na kratko, jer on ima baš odgovoran posao, a i putuje na više dana, njegova žena u početku nije podnosila ta višednevna izbivanja.

Svaki njegov dolazak meni je Božić. A svima je Božić radost pa mi je normalno da sam i ja radošna. Možda sam malo i zabrinuta, ali ako nije bolestan onda nemam brige. Pričaju ljudi da mu je žena otputovala k mami u rodno selo, da sumnjaju na razvod. Ali, ljudi i inače znaju i ono što ne znaju. Neću na to misliti. A ako je i otišla, vratit će se. Pa kad bi još i ona s njim došla sutra, to bi bio dvostruki Božić. Moram malo više pripremiti za ručak jer je bolje da ostane. Onda bih imala za njega ako bi ostao na večeri.

Vidi se velika zvijezda na crkvenom tornju. Vjetar je ojačao, pojavise se i prve pahulje. Ova marama na glavi je baš topla, ni noge nisu tako slabe kako se činilo prije polaska u crkvu. Sve je više ljudi u ulici, svi su u užurbanom hodu a kao da nitko nije primijetio radost na majčinom licu. A ona bi sad rado rekla da je ovaj Božić drukčiji, da će joj sin biti na božićnom ručku. Oni možda pamte zadnjih deset godina, a njoj i nije baš jasno gdje je sin bio svih Božića, čak se i ne sjeća da nije dolazio. Sutrašnji dan će biti opet njihov, blagdanski, uz običan razgovor, kako mama i sin to znaju. Ona će ga slušati, neće puno pitati, a on će joj sasvim obično reći, došao sam ti, mama, pa nije svaki dan Božić.

Katarina Čeliković

Identitet bačkih Hrvata

U Hrvatskom institutu za povijest održan je 27. i 28. studenoga znanstveni skup "Identitet bačkih Hrvata". Na skupu je sudjelovalo 18 znanstvenika iz Hrvatske, Mađarske i Srbije, koji su obrađivali identitet te autohtone zajednice s političkih, kulturnih, jezičnih, vjerskih i etnoloških gledišta.

Bački Hrvati su autohtona zajednica koja stoljećima živi između Dunava i Tise, a svrha skupa je bila predstaviti javnosti baštinu bačkih Hrvata. Pozdravne govore su održali **dr. Stjepan Matković**, ravnatelj Hrvatskog instituta za povijest, **dr. Robert Skenderović**, tajnik skupa, **Petar Barišić**, načelnik Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, predstavnik Grada Zagreba te **dr. Jasmina Kovačević Čavlović**, načelnica Odjela za hrvatske manjine u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija.

Dr. Matković je istaknuo da bački Hrvati nisu zaboravljeni te da se ne može odobravati niti jedan čin koji vodi njihovoj nacionalnoj ugroženosti ili razgradnji. Ustvrdio je kako se upravna odvojenost kroz različite povijesne prilike i otežano izražavanje identiteta ipak nisu snažnije odrazili na trajne veze bačkih Hrvata s nacionalnom maticom. Teško povijesno iskustvo, osobito nakon raspada Jugoslavije, ugrozilo je opstanak bačkih Hrvata, rekao je tajnik skupa dr. Robert Skenderović, dodavši kako je nakana skupa kroz afirmaciju njihove baštine pomoći im u borbi za očuvanjem identiteta. Petar Barišić je napomenuo kako bi taj skup mogao donijeti začetke strategije o dijaspori koja bi se trebala razraditi na višoj razini.

Na skupu se još govorilo o vizitorima i misionarima u Bačkoj u 17. i 18. stoljeću, o pučanstvu Subotice u 17. stoljeću, o Bunjevcima Subotice između dva svjetska rata, o ulozi novoštokavske ikavice u očuvanju identiteta bunjevačkih Hrvata, o zaručnom darivanju kao simbolu bunjevačkog identiteta te o tome kako je pitanje bačkih Hrvata zastupljeno u udžbenicima za osnovne škole.

Na kraju skupa sudionici su donijeli sljedeći zaključak kojim su se obratili cjelokupnoj javnosti:

Na temelju izloženih izlaganja sudionika skupa, koja su razmotrila različite oblike života Hrvata u Bačkoj, i zajedničke rasprave jednoglasno je zaključeno da položaj bačkih Hrvata zahtijeva poklanjanje veće pozornosti u skladu s proglašenim

načelima o očuvanju i razvitku nacionalnog identiteta. Pokušaji razgradnje izvornog identiteta Hrvata toga područja i krnjenje njihovih prava potpuno su neprihvatljivi. Stoga u skladu s europskim standardima, prihvaćenim pravima nacionalnih manjina, potrebama stabilnosti i suradnje pozivaju se sve odgovorne ustanove u Republici Hrvatskoj da posvete veću brigu:

- mjerama za zaštitu i očuvanje nacionalnog identiteta bačkih Hrvata,
- potpunijem izučavanju svih segmenata prošlosti i sadašnjosti bačkih Hrvata,
- njegovanju i proučavanju zavičajnog idioma bačkih Hrvata,
- kontinuiranom informiranju o životu bačkih Hrvata,
- pojačanoj potpori prosvjeti bačkih Hrvata, napose na području ustrojavanja katedre za hrvatski jezik i kulturu
- ujednačavanju kriterija za nostrificiranje hrvatskih svjedodžbi i diploma,
- dosljednijem provođenju načela reciprociteta između Republike Srbije i Republike Hrvatske u pogledu zaštita manjina i
- osuđivanju svih protuhrvatskih ispada.

/Ovaj dio preuzet je sa službene web stranice Instituta: www.isp.hr/

Subotičani na znanstvenom skupu

Na znanstvenom skupu sudjelovalo je četvero Subotičana. Oni su imali sljedeća izlaganja:

Dr. Andrija Kopilović, održao je predavanja ne temu *Običaji kao čuvari nacionalne svijesti*,

mr. Andrija Anišić, *Antunovićevo misao za naše vrijeme*

Stevan Mačković, prof., *Bunjevci Subotice između dva svjetska rata*

Tomislav Žigmanov, prof. *Izgradnja tzv. bunjevačke nacije u Srbiji i vanjska politika Republike Hrvatske*

Trebao je govoriti **prof. dr. Josip Ivanović**, o *Obrazovanju u funkciji očuvanja identiteta bačkih Hrvata*, no on se ispričao i nije sudjelovao u skupu.

Organizator skupa najavio je da će sva izlaganja u cijelosti biti objelodanjena u zborniku te da se predstavljajući zbornika planira u Subotici. /Zv/

Proštenje u kapeli subotičke bolnice

U kapeli svete Elizabete Ugarske u subotičkoj bolnici proslavljeno je 19. studenoga proštenje. Svetu misu je predvodio vlč. Ákos Gútasi, kapelan župe Marija Majka Crkve.

Vlč. Gútasi obavlja službu duhovnika bolnice i redovito služi svete mise u ovoj kapeli svake nedjelje. Propovijed na hrvatskom i mađarskom jeziku održao je **Čaba Kovač**, trajni đakon u spomenutoj župi. Osvrnuvši se na lik i djelo svete Elizabete, istaknuo je bit njezine veličine koju možemo primijeniti danas u svojem životu, a to je da primijetimo brata čovjeka pokraj sebe i učinimo nešto za njega, makar to bio i samo jedan osmijeh. /Č. K./

Susret zborova u župi Marija Majka Crkve

Na blagdan sv. Cecilije 22. studenog, u subotičkoj župi Marija Majka Crkve održan je 3. po redu susret zborova župa Marija Majke Crkve i Sv. Roka. Novina je da su se ove godine ovom susretu priključili članovi zbora župe Sv. Marka iz Staroga Žednika, koji će se od sada redovito uključivati u ovakve susrete.

Bio je ovo susret u kojem se skupilo gotovo stotinu pjevača iz ove tri župe. Samu svetu misu pjevali su ujedinjeni zborovi koje je za ovu prigodu pripremio **Miroslav Stantić** pod ravnanjem **s. Jasne Crnković**. Susret je započeo svetom misom koju je predslavio **mons. Andrija Kopilović** zajedno sa žedničkim župnikom **Željkom Šipekom**. U svojoj propovijedi msgr. Kopilović je istaknuo važnost pjevača u liturgiji i njihovo poslanje, i ujedno podsjetio na važnost toga kako se pjeva i za koga se pjeva. Jer nije isto pjevati u crkvi i izvan nje.

Poneseni duhovnom okrijepom, druženje se nastavilo u KTC-u gdje se uz pjesmu i igru širilo ovo zajedništvo. Za iduću godinu susret je najavljen u Starom Žedniku. Do tada ostaje da slavimo Boga jer i glas je Njegov dar a napose poradi toga zahvaljujmo mu dvostruko, jer tko pjeva dvostruko moli! /Ž. Š./

Međunarodni susret koordinatora Škole animatora u Bratislavi

U danima od 21. do 23. studenog, Bratislava je poželjela dobrodošlicu koordinatorima Škole animatora iz različitih zemalja. U provincijalnoj kući kod Salezijanaca susrela se po prvi puta zanimljiva četvorka – koordinatori ŠA sa svojim timovima iz Slovačke, Češke, Srbije i Hrvatske.

Koordinatori su se međusobno upoznali s radom svojih škola. Slovačku je predstavljao **don Pavol Boka** (SDB) sa

svojim timom. U ovoj zemlji organizacijom ŠA prvenstveno se bave salezijanci a zastupljena je i po nekim biskupijama. Formacija traje 3 godine i jako dobro funkcionira. Imaju svoje timove, priručnike i završne ispite. Češku je zastupala **s. Marketa Hanakova** (FMA) s timom, koja se u svome izlaganju nadovezala na rad ŠA u Slovačkoj jer se njihovi radovi u mnogo čemu podudaraju. "U Srbiji – Vojvodini ŠA započela je sa svojim radom prije tri godine. Organizirati nešto za mlade u zemlji gdje ima pet posto katolika nije jednostavno, ipak želja mladih je veliki motiv da se ovakvi susreti nastave" – naglasili su organizatori **vlač. Dominik Ralbovsky** i katehistica **Kristina Ralbovsky**. Hrvatsku su predstavili **s. Maja Dolonec** (HMP) i tim: **Ivana Petrak** i **Ivana Cogelja**, odgovorne u uredu za mlade HBK. U njihovoj zemlji organiziranje ŠA traje više od deset godina, a pokrenula ju je Salezijanska družba za svoje mlade ali vremenom njihov su način rada prihvatile i ostale biskupije u kojima oni organiziraju i ostvaruju svoj projekt "Mladi za mlade".

Osim rada u zatvorenim prostorijama, koordinatori su imali mogućnost posjetiti sudionike – djevojke ŠA u Marijanki kod Bratislave. U nedjelju 23. studenoga poslije podne, nakon zajedničkog ručka i zaključnih dojmova (uvidjeli su da je rad i sadržaj svih ŠA podjednak, samo se različito razvijao u svakoj zemlji, zbog posebnih prilika u kojima se mladi nalaze), svaki se po snježnom putu vraćao svojim domovima uz želju da se ovi susreti nastave. /K. R./

Krizmanje u župi Sv. Križa u Subotici

Ove je godine tradicionalno jesenje krizmanje na svetkovinu Krista Kralja 23. studenoga bilo u Subotici u župnoj crkvi Sv. Križa. Večernju misu, pod kojom je podijelio sakrament sv. potvrde, predvodio je subotički biskup **mons. Ivan Pénzes** u koncelebraciji šestorice svećenika.

Petnaest krizmanika iz nekoliko subotičkih župa, te Čantavira i Sombora, uglavnom odraslih vjernika, ohrabrio je biskup u svojoj propovijedi, pozivajući ih da odvažno žive dar vjere. Krist može biti i treba postati kraljem svačijeg srca, a gdje Krist kraljuje tamo je i njegov mir, tamo su vjera, nada i ljubav, tamo je sve – istaknuo je biskup.

Ovo je ujedno bilo prvi puta da biskup slavi sv. misu u toj župi otkako je župnikom imenovan mladi gospodin **vlač. dr. Oskar Čizmar**. On je na kraju mise zahvalio biskupu na posjetu i izrazio zahvalnost što može djelovati u toj župi.

/Zv/

Nedjelja zahvalnosti u Starom Žedniku

Vjernici župe Sv. Marka u Starom Žedniku proslavili su u nedjelju 9. studenog Dan zahvalnosti za jesenje plodove, kao i za sve primljene milosti kroz ovu godinu. Svetu misu zahvalnicu predvodio je župnik Željko Šipek.

Vjernici su zahvalili za zdravlje, za uspješno završeno školovanje, a napose za život. Naime, toga dana u pratnji našega župljanina **Đule Vujkovića Lamića** bio je njegov sin **Imre** i snaha **Magda**, kako bi zajedno sa svojom djecom, unucima, prauuncima, rodbinom i svojom vjerničkom zajednicom u kući Očevoj proslavio svoj 100. rođendan te Bogu zahvalio na daru života i dugovječnosti.

Župnik Željko pozdravio je jubilarca i izrazio radost što će u zajedništvu sa svojom djecom i zajednicom kod Stola Gospodnjeg proslaviti svoj rođendan. Samo misno slavje uljepšao je župni zbor svojim skladni pjevanjem.

Davne 1908. godine, 9. studenoga, na salašu između Čantavira i Oroma rodio se naš Đula bači, kako ga Žedničani nazivaju. Bio je treće po redu dijete u oca Lajče i majke Anastazije i prvo muško dijete od ukupno osmero braće i sestara (četiri brata i četiri sestre). Samo nekoliko godina nakon njegova rođenja izbio je I. svjetski rat. Njegovog oca odvođe na bojište, a dio poslova na salašu i na njivi, pošto je bio najstarije muško dijete, pored majke i sluge koga su dobili, pada i na njegova nejaka pleća. Djetinjstvo je proveo radeći i pomažući majci da prehrani obitelj. Kad je stasao za ženidbu, izabrao je djevojku sa obližnjeg salaša, te je 1932. godine otišao pred oltar sa **Gizelom Šagić**. Bog im je podario petero djece – dva sina i tri kćeri. Nakon što je izbio II. svjetski rat, Đulu odvođe u logor u Njemačku. U zarobljeništvu je proveo tri vrlo teška mjeseca, gdje je proživio mnoge strahote. Najveći dio svog života proveo je na salašu radeći u poljoprivredi kako bi prehranio i školovao svoju djecu. Godine 1981. preselio se sa svojom suprugom kod najmlađeg sina Imrea i snaha Magde u Stari Žednik. Naš jubilarac, pored petero djece ima i sedmero unučadi i osmero prauučadi. Suprugu Gizelu je 1999. godine Gospodin pozvao k sebi, a tugu za preminulom suprugom nadjačala je vjera i nada ponovnog susreta. Đula bači je cijeli svoj život povjerio Gospodinu i u najtežim trenucima uzdao se u Njega i ostao mu vjeran i na svemu zahvalan. Vjerojatno je u tomu i tajna dugoga života! Omiljena hrana cijeloga života bili su mu mlijeko i mliječni proizvodi, duhanski dim iz njegove lule, i u zadnje vrijeme pepermint bomboni. Bitno je napomenuti i ovo: u vrijeme kada svatko želi biti svoj "gazda u kući", u obitelji Vujkovića Lamića, pod istim krovom skladno žive četiri generacije.

Ljubica Vukov

Duhovna obnova FSR-a Novog Sada

Duhovna obnova za članove FSR iz Novog Sada održana je 6. prosinca u ugostiteljskom objektu "Zmajevac" u istoimenom izletištu na Fruškoj gori. Predvoditelj obnove bio je fra Ivan Bošnjak, gvardijan Franjevačkog samostana iz Subotice na temu "Došašće – Advent".

Nadahnutim predavanjem fra Ivan nas je pozvao u ovom dolazećem milosnom vremenu "iščekivanja" na intenzivniju molitvu, redovito čitanje Božje Riječi, na revnija djela ljubavi i brigu za bližnje, kako bismo što spremnije dočekali rođenje našeg Spasitelja. Na koncu obnove, zajedno s gostom, molili smo za našeg pokojnog duhovnog asistenta p. Tadeja Vojnovića. Naša ga zajednica nikada neće zaboraviti. Predvoditelj nam je bio na raspolaganju i za sakrament ispovijedi.

Poslije zajedničkoga ručka, duhovnu obnovu smo završili misnim slavljem u marijanskom svetištu Tekije u Petrovaradinu. Zahvalili smo fra Ivanu na odazivu sa željom da nas pohodi i u Korizmi, što je on rado prihvatio.

Radomir Hucki

Seminar za studente Dopisne teologije

U Samoboru je u Kući susreta "Tabor", od 28. do 30. studenoga održan seminar za studente Dopisne teologije. Uvodno predavanje prvoga dana održao je poznati bibličar i jedan od tvoraca DT, fra Bonaventura Duda.

Sutradan su predavači bili profesori sa KBF-a: dr. fra Mirko Mataušić na temu "Mediji i njihova uloga u poslanju Crkve", dr. s. Marija Pehar na temu "Vjera – Povjerenje" te dr. fra Darko Tepert koji je govorio na temu "Životopis svetoga Pavla". Navečer smo pogledali i dokumentarni film "Sveta zemlja". Posljednjega dana na plenumu su sudionici iznijeli svoje dojmove vezane uz predavanja sa seminara, davali prijedloge tema za buduće seminare i bavili se tekućim problemima vezanim uz DT.

Hvala dr. Mariu Esertu i duhovniku DT dr. fra Mariu Cifraku za osobni poziv, a posebno hvala "nepoznatom" donatoru koji je snosio sve troškove mojega boravka na Taboru.

Radomir Hucki

"Pro musica" u Pečuhu

Na blagdan sv. Lucije, 13. prosinca Komorni zbor "Pro musica" sudjelovao je, na poziv Komornog zbora iz Pečuha, u programu "Advent u Pečuhu". U ovom su programu angažirane brojne institucije kulture u Pečuhu, a nije izostavljena ni bogata ponuda raznih slastica, kuhanog vina i mnogih drugih popratnih sadržaja koji stvaraju posebnu atmosferu radosti. Subotička "Pro musica" je svojim nastupom obogatila program izvedbom kompozicija Schütza, Gallusa, Mozarta, Caldare i drugih sa solistima, orkestrom "Sv. Terezije", uz orguljsku pratnju mr. Kornelija Vizina i dr. Andora Peczea a pod ravnanjem Csabe Paskóa. Publika je uživala, a Subotičani su osjetili atmosferu uskoro europskog grada kulture.

Katarina Čović

Mediji za kulturu mira

Uz proslavu 80. godišnjice postojanja, održan je 24. studenoga radni sastanak Generalne skupštine za Europu – Signis-a, Svjetske katoličke asocijacije za medije, u domu Domus Paulus VI. u Rimu.

Signis je svjetska mreža profesionalaca koji se bave medijima. Cilj je izgraditi medije u službi kulture mira, tolerancije, pomirenja i poštovanja drugih kultura. Članovi su katolici sa svih strana svijeta koji rade na polju tiskanih i elektroničkih medija, radija, televizije, interneta i filma. Među ostalim, predstavnici Signis-a su članovi žirija na mnogim poznatim filmskim festivalima kao što su filmski festival u Cannesu, Veneciji i Berlinu, ali sudjeluju i na manje poznatim festivalima npr. u Havani, Buenos Airesu. Signis tijesno surađuje s Papinskim vijećem za obavijesna sredstva a predsjednik Signis-a je uvijek član ovoga Vijeća.

Europska skupština je uz izvještaje o radu i planovima za narednu godinu, na dnevnom redu imala konkretne radionice na temu "Projekt edukacije za medije" i "Dati lice onima bez lica". Ovo zadnje je projekt u organizaciji Odbora za Film i radi se o filmskim ostvarenjima kojima se promoviraju ljudske vrednote, osobito u krajevima odakle ljudi nemaju mogućnosti izraziti svoje probleme i teškoće kao što su Afrika, dijelovi Azije ili Južna Amerika. Sličan projekt je realiziran i na polju radija s nazivom "Dati glas onima bez glasa". Nazočnima je prigodno predavanje održao i **Michael Hertl** suradnik ZDF-a u Njemačkoj, a panel rasprava bila je u prostorijama Radio Vatikana gdje su domaćini bili **fr. Frederico Lombardi**, direktor i **mons. Claudio Maria Celli**, predstojnik Papinskog vijeća za obavijesna sredstva. Skup je pozdravio i kardinal **John P. Foley**.

Zanimljivost ovogodišnjeg sastanka je nazočnost predstavnika katoličkih medija iz Istočne Europe, kao što su Mađarska, Litva, Rusija i Srbija. Riječi dobrodošlice uputio nam je predsjednik Europskog odjela, **g. Jos Horemans** (Belgija), kao i predsjednik svjetskog Signis-a, **g. Augustine Loorthusamy** (Malezija).

Bilo je zanimljivo upoznati sve te ljude koji se bave katoličkim medijima po cijelom svijetu. Vidjeti kvalitetu koju katolički mediji mogu postignuti, učinak i ugled među ostalim medijima koji mogu steći. Jedan od ciljeva Signis-a jest da se razina svih katoličkih medija podigne na najvišu moguću razinu. Visoko profesionalni ljudi rade na ovom polju i doista je ohrabrujuće gledati rezultate njihova plemenitoga rada. Također je bilo vrlo zanimljivo poblize upoznati pojedince, steći nova prijateljstva i kontakte, a još je važnija činjenica da su svi oni zainteresirani za naša područja i žele pomoći u konkretnim projektima.

Ovom prigodom snimili smo i intervjue za Radio Vatikan o situaciji katoličkih medija u Srbiji na hrvatskom i mađarskom jeziku, s posebnim osvrtom na Radio Mariju, kao najznačajnije obavijesno sredstvo Katoličke crkve u Srbiji.

Čaba Kovač

Sveti Pavao navjestitelj Vesele vijesti

U subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske od 29. studenog do 8. prosinca održana je 157. zavjetna pobožnost Prečistom Srcu Marijinu. Po dugogodišnjem rasporedu i ove godine u 17 sati vjernici su molili Kronicu a u 17,30 sati slavljena je sv. misa, te su se molile Gospine litanije.

"Sveti Pavao navjestitelj Vesele vijesti" bila je okvirna tema ovogodišnjih propovijedi. Ovu temu odabrao je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, budući da se nalazimo u Godini sv. Pavla. Ove su godine na zadanu temu propovijedali **vlč. Marijan Vukov, o. Zlatko Žuvela OCD, mons. Slavko Večerin, preč. Željko Šipek, vlč. Mirko Štefković, preč. Andrija Anišić, vlč. Josip Štefković, vlč. Lazar Novaković i mons. Andrija Kopolivčić**.

Svečani završetak ove pobožnosti na svetkovinu Bezgrješnog začeca BDM predvodio je subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** u zajedništvu s dvadesetak svećenika. On je održao i prigodnu propovijed u kojoj je istaknuo veličinu Božjega izabranja, koja se tako veličanstveno očitovala po Blaženoj Djevici Mariji, ali se ona očituje i po svakom kršteniku, jer svakomu od nas dobri Bog povjerava poslanje života, koje nam je ispuniti i tako ga proslaviti.

Poslije mise biskup je obnovio posvetu naše biskupije Bezgrješnom Srcu Marijinu. Na misi je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić. /Zv/**

Trostruko slavlje u župi Marije Majke Crkve

Na svetkovinu Krista Kralja u župi Marije Majke Crkve u Subotici upriličeno je trostruko slavlje, uz već samu proslavu svetkovine Krista Kralja. Toga dana je u okviru svete mise u 9,30 sati sakramente kršćanske inicijacije primio Nenad Tulumović, a bračni parovi Josip i Marija Anišić te Đula i Ruža Irmeš, sa svojim obiteljima i župnom zajednicom, zahvalili su Bogu za 25 godina uzajamne ljubavi i vjernosti.

Josip i Marija Anišić vjenčali su se uoči svetkovine Krista Kralja 1983. godine. Zanimljivo je spomenuti da ih je vjenčao Josipov brat Andrija, koji je tada bio đakon i kojemu je to bilo prvo vjenčanje kao novom đakonu. Josip i Marija darovali su Crkvi i našem narodu troje djece: **Martinu, Davida i Petra**. Sve troje su studenti. Zauzeti su vjernici laici. Marija je članica Pastoralnoga vijeća župe i pjeva u župnom zboru, a Josip uvijek rado pomaže gdje treba, a bio je više godina i članom Uredničkog vijeća "Zvonika" i "Subotičke Danice". Njihova obitelj i firma ZZ "Salaš", na čelu koje se Josip nalazi dugi niz godina, bili su sponzori mnogih priredbi hrvatske zajednice, a pogotovo "Zvonika". Stoga im Uredništvo od srca čestita jubilej i zahvaljuje na svakoj pomoći i angažiranju.

Đula i Ruža Irmeš vjenčali su se 26. studenoga 1983. godine u subotičkoj katedrali. Vjenčao ih je **mons. Andrija Kopilović**. Oni su sretni roditelji troje djece: **Đule, Atila i Roberta**. Zauzeti su i aktivni vjernici u svojoj župi, a članovi su i Hrvatske zajednice bračnih susreta.

Svetu misu predvodio je mons. dr. Andrija Kopilović u zajedništvu s preč. **mr. Andrijom Anišićem** i **vlač. Mirkom Štefkovićem**, koji su bliski rođaci jubilaraca. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem **Miroslava Stantića**.

Proslava jubileja bračnih parova uvijek je lijepi znak i svjedočenje o ljepoti bračnog i obiteljskog života i o mogućnosti ustrajne bračne vjernosti što je vrlo značajno i potrebno u vremenu duboke krize institucija braka i obitelji. Dao Bog da bude što više takvih jubileja i bračnih parova.

/Zv/

Škola animatora u Sonti

U župi Sv. Lovre u Sonti, posljednjega vikenda u studenom održan je u sklopu III. Škole animatora drugi po redu susret mladih animatora. Tema susreta bila je "Život i djelo svetoga Pavla".

Na susretu se okupilo pedesetak mladih iz mnogih dijelova naše biskupije: Subotice, Đurđina, Žednika, Male Bosne, Selenče, Bačke Palanke, Kule, Prigrevice, Apatina te gosti iz župe Sv. Vid iz Petruševca – Zagreb (HR), kao i domaćini iz Sonte.

Vlač. Dominik Ralbovsky i njegova sestra katehista **Kristina**, mladim su animatorima tijekom susreta davali razne zadatke. Mladi su brinuli o hrani, vodili računa o jutarnjim molitvama (**Ivo** i **Zorica**), vođenju večernjega programa (**Zvonimir** i **Sonja**), animiranju pjevanja (**Marina**) i radionicama (**Katarina**). Prijam je započeo 28. studenoga da bi u subotu 29. studenog u prijepodnevnim satima poslije jutarnje molitve bilo održano predavanje na temu susreta, a kojega je održao **vlač. László Posa**, župnik iz Bečeja. Tijekom predavanja predavač je govorio da ništa u našim životima nije slučajno baš kao ni Pavlov (Savlov) život prije obraćenja koje se dogodilo na putu za Damask.

Neposredno prije predavanja smo vidjeli kratak igrokaz o obraćenju sv. Pavla koji su izveli **Ivana** i **Zvonimir**. Budući da je nedjelja 30. studenoga bila prva nedjelja došašća, u subotnjim smo radionicama izrađivali adventske vjenčice od prirodnoga materijala, koje je na svetoj misi svećenik blagoslovio. U poslijepodnevnim satima svaka je skupina imala zadaću prepisati po jednu Pavlovu poslanicu na papir i napraviti svitke. Ovaj zadatak je imao za cilj da mladi shvate kako je prepisivanje u ono vrijeme bio veoma težak i zahtjevan posao. I na ovom susretu mladi su imali prigodu za ispovijed. U večernjim smo satima imali zabavni program, u okviru kojega su odgovorni animatori imali zadatak osmisлити sa svojom skupinom po jednu točku (pjevanje, ples, igrokaz) kako bi program bio što interesantniji. Dan smo završili klanjanjem koje je vodila **Katarina Ralbovsky**, djelatnica Centra za duhovnu pomoć iz Zagreba.

Na sv. misi u nedjelju 30. studenog smo zahvalili Gospodinu za zajedništvo, prijateljstvo i za sve na ovom susretu. Poslije sv. mise i ručka na rastanku mladi su pisali pismo Isusu u kojemu su napisali svoje dojmove o cjelokupnom susretu, s nakanom da jedni s drugima ostanemo u kontaktu do sljedećega susreta.

Miloš i Zorica

Šokadijo dok ti ime traje

Sonta je u subotu 22. studenoga bila domaćin sedme po redu "Šokačke večeri". Orila se pisma šokačka, u plesu je prštalo vatromet boja narodnih nošnja, tambure su zvonile, a ikavica se divanila, divanila cijele večeri, divanila se onako kako se divanila stoljećima, a divanit će se i ubuduće, kako su to na pozornici, u bečarskoj, šokačkoj pjesmi pokazala djeca "Šokadije".

Program je počeo izvedbom pjesme **Božane Vidaković** "Šokadija", službene himne institucija kulture hrvatske zajednice iz bačkog Podunavlja, a izveo ju je zajednički zbor ovih institucija, uz pratnju tamburaškog sastava domaćina. Voditeljica programa **Ljiljana Tadijan** najavila je među ostalim i predsjednika "Šokadije" **prof. Zvonka Tadijana**, koji je riječima dobrodošlice pozdravio sve nazočne, a potom je riječ prepustio generalnoj konzulici RH u Subotici **Ljerki Alajbeg**. Kulturno umjetnički program počeo je nastupom dječje folklorne sekcije domaćina, koju su pripremili **Aljoša Mihaljev** i **Ljiljana Šokac**. Uslijedio je potom i poetski dio večeri. Nazočnima su prvo predstavljene

sestre **Tanja** i **Ana Tot**, te **Sanja** i **Maja Andrašić**, koje su na nedavnoj Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku ušle u pobjedničke skupine. U nastavku, direktor NIU "Hrvatska riječ" **Ivan Karan** uručio je nagrade, donaciju ove ustanove, pobjednicima natječaja "Za lipu rič". Književnik **Milovan Miković** odabrao je tri prvoplasirane: "Salaš na spratu" **Antuna Kovača**, "Šokačka duša" **Josipa Dumendžića – Meštra** i "Svirajte mi tamburaši" **Božane**

Vidaković. U nastavku su gledatelji uživali u umijeću folklorasa, pjevača i tamburaša. U programu su nastupili gosti iz Sesevetskog Kraljevca i članovi domaćeg OKUD-a "Ivo Lola Ribar". Dvije tamburaške pjesme otpjevao je **Aljoša Mihaljev** uz pratnju tamburaškog sastava i vokalnoga kvinteta "Šokadije" te tamburaškog sastava KUD-a "Mažoret". Nastupilo je također i HKUPD "Ma-

toš" iz Plavne kao i tamburaši osječke "Šokačke grane" sa samičarom **Franjom Verićem**. Na koncu programa nastupili su odrasli folklorasi "Šokadije".

Ovom manifestacijom zaokružen je projekt "Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača 1688.–2008.", u kojemu su sudjelovale sve institucije kulture šokačkog Podunavlja, te UG "Urbani Šokci" iz Sombora.

Ivan Andrašić

Sveta misa za sve članove HKPD "Matija Gubec"

U župnoj crkvi Srca Isusova u Tavankutu održana je u nedjelju 23. studenoga, sada već tradicionalna, sveta misa za sve članove HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta. Misno slavlje predslavio je domaći župnik, **preč. Franjo Ivanković**.

Nakon mise predsjednik **Ladislav Suknović** i sadašnji članovi Društva posjetili su vječno počivalište dragih nam prijašnjih članova društva na mjesnom groblju u Tavankutu i bistu Matije Gupca (rad kiparice **Ane Bešlić**) kod osnovne škole i Doma kulture gdje su položili prigodne vijence, a potom su se kratko okupili u prostorijama društva u Domu kulture. Na taj način, kao i prijašnjih godina, odana je počast preminulim članovima društva i misna zahvalnost za rad svih sadašnjih članova kao i nada i vjera u budućnost.

Branko Ištvančić

HKUPD "Mostonga" u Velikoj Gorici

Ženski vokalni sastav HKUPD "Mostonga" iz Bača pjevao je 28. studenoga na "2. Međunarodnom festivalu malih vokalnih sastava" u Velikoj Gorici.

Prošle godine utemeljen je "Međunarodni festival malih vokalnih sastava", a nositelj ove manifestacije je KUD "Gradići" iz prigradskog naselja Gradići. U natjecateljskom dijelu festivalske večeri na pozornici se predstavilo pet vokalnih sastava: KUD-a "Matija Gubec" iz Slavnskog Kobaša, mješoviti zbor "Bohemia" društva "Češke besede" iz Zagreba, KUD-a "Vrhovac" iz Ozlja, HKUPD "Mostonga" iz Bača te klapa "Kirice" KUD-a "Dr. Ante Barac" iz Grižana. U revijalnom dijelu goste su zabavljali folklorasi iz Slavnskog Kobaša i skladnim pjevanjem članovi vokalne sekcije KUD-a "Gradići". Po odluci žirija, predsjednica KUD-a "Gradići" i direktorica festivala **Gordana Kovačić** proglasila je najbolje u predviđenim kategorijama. Sveukupnim pobjednikom proglašena je klapa "Kirice", koja je osnovana 2004. godine u Grižanama kod Crikvenice, a tvori je osam članica i umjetnički rukovoditelj **mo. Pavao Pave Kombol**. Gošće iz Vojvodine nagrađene su za najbolju kostimografiju. Nastupile su u unikatnim narodnim nošnjama rodnoga Bača, od kojih su poneke stare i stoljeće i pol. "Pod konac posložene", za vrijeme pjevanja pokazale su auditoriju nošnju djevojaka, nošnju mladih žena, nošnju starijih žena i nošnju najstarijih. I pjevale su skladno. Pjevale su svoju šokačku pjesmu onako kako to jedino i znaju, iz srca. Tehnički možda i ne savršeno, ali su publiku osvojile upravo svojim širokim osmijehom i neposrednošću.

Ivan Andrašić

“Tragovi Šokaca” okončani Adventskim koncertom u Vukovaru

Adventskim koncertom 5. prosinca, Krunoslava Kiće Slabinca, Marije Pavković – Snaše i Slavonskih dukata, održanim u gradu-heroju Vukovaru okončan je niz manifestacija projekta “Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača 1688. – 2008.”, kojima je obilježena 320-ta obljetnica doseljavanja Šokaca iz tuzlanske regije u Bač i okolicu.

Organizator koncerta, Zajednica bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj, tako je na najljepši način dala i svoj doprinos projektu kojega su osmislili i nosili članovi HKUPD “Mostonga” iz Bača, uz sudjelovanje ostalih institucija kulture s hrvatskim predznakom iz šokačkog Podunavlja. Pokrovitelj ovoga koncerta bila je Vukovarsko-srijemska županija, supokrovitelj vukovarska podružnica Hrvatske matice iseljenika, a medijski pokrovitelj Hrvatski radio Vukovar. Tristotinjak nazočnih gledatelja, te zvanice iz lokalne politike i brojne predstavnike institucija kulture s obiju strana Dunava pozdravio je predsjednik Zajednice bačkih Hrvata u RH **Zdenko Bundić**, a o samom projektu “Tragovi Šokaca...” govorila je predsjednica organizacijskog odbora **Stanka Čoban**. Program je vodio urednik emisije na hrvatskom jeziku “Zvuci bačke ravnice” radio Bačke iz Bača **Ivica Stračinski**. Pjesma Kiće Slabinca i Marije Pavković – Snaše, te zvon tambura Slavonskih dukata izmamili su buru pljeska nazočnih. Kako je i sam Kićo Slabinac rekao, pljeska koji ga je ohrabrio u nakani da nastavi svoj rad na estradi, a ovaj koncert, dug šokačkim korijenima, bio je njegovo prvo pojavljivanje pred publikom poslije nedavno preživljene tragedije. “Valjda me je Bog stavio na kušnju, a vjerujem da će mi dati i snage za izlazak iz male krize u koju sam zapao. Svi mi u pojedinim trenucima ili razdobljima svojega života okrećemo leđa

Bogu, a kad nam bude najteže iznova mu se obratimo. Vjerujem u njegovu dobrotu, vjerujem i da će mi upravo On pokazati put kojim trebam ići dalje” – kaže za *Zvonik* Slabinac. U razgovorima poslije koncerta doznali smo i za dogovoren nastup Slavonskih dukata u Bačkom Bregu 21. prosinca na humanitarnom koncertu koji će biti održan u Crkvi svetog Mihovila Arkandela.

Ivan Andrašić

Urednik emisije na hrvatskom jeziku “Zvuci bačke ravnice” radio Bačke iz Bača **Ivica Stračinski**. Pjesma Kiće Slabinca i Marije Pavković – Snaše, te zvon tambura Slavonskih dukata izmamili su buru pljeska nazočnih. Kako je i sam Kićo Slabinac rekao, pljeska koji ga je ohrabrio u nakani da nastavi svoj rad na estradi, a ovaj koncert, dug šokačkim korijenima, bio je njegovo prvo pojavljivanje pred publikom poslije nedavno preživljene tragedije. “Valjda me je Bog stavio na kušnju, a vjerujem da će mi dati i snage za izlazak iz male krize u koju sam zapao. Svi mi u pojedinim trenucima ili razdobljima svojega života okrećemo leđa

Književna večer Mirka Kopunovića u Plavni

Književna večer Mirka Kopunovića, pjesnika iz Subotice, održana je u organizaciji Literarnog odjela HKUPD-a “Matoš”, 7. prosinca u dvorani Vatrogasnog doma u Plavni. O njegovim knjigama “U iskrama nade” i “Pod slapovima sna”, osim samoga autora, govorio je Tomislav Žigmanov, književnik, publicist i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Program je otvorila ženska pjevačka skupina Društva, dvjema skladbama dr. Josipa Andrića, čije smo se 41. obljetnice smrti sjetili toga dana. U uvodnom dijelu svojega govora, Žigmanov je istaknuo kako je u prvoj zbirci pjesama “U iskrama nade” Mirko Kopunović izrazio svoja temeljna iskustva i svoju sliku svijeta. Govoreći o njegovoj drugoj zbirci pjesama “Pod slapovima sam”, Žigmanov je istaknuo kako je ta zbirka izražajno još snažnija i poetski zrelija.

Obraćajući se nazočnima, autor Kopunović izrazio je sjećanja na prvi boravak u ovom mjestu, koje mu je kao što je rekao, nadahnuće. Sjeća se puste Plavne, tmurnog vremena ali i čudesne obale Dunava i pogleda na drugu stranu. U sjećanju mu je ostao i prekrasan zalazak sunca, ali i dobri domaćini i ljudi s kojima se susreo. U pamćenju mu je i slika starice (**Kate Mačvanin**) kod koje smo ušli u dvorište i vidjeli je kako sama cijepa drva, što je za Mirka pjesma.

Književnoj večeri nazočili su među ostalim i predstavnici HKUPD-a “Dukat” Vajska-Bođani, predsjednik KUD-a “Palona” **Dragan Blagojević**, urednik emisije na hrvatskom jeziku Radio Bačke **Ivica Stračinski**, ravnateljica OŠ “Ivo Lola Ribar” **Svetlana Nedimović**, predsjednik Šavjeta MZ Plavna **Antun Probojčević** te bački i plavanjski župnik vlč. **Josip Štefković**.

Zvonimir Pelajić

Koncert na dar

Zbor Collegium musicum catholicum održao je u subotičkoj Gradskoj biblioteci Adventsko-božićni koncert 11. prosinca 2008. godine. Zbor je izveo šarolik program, među kojima i kompozicije Vinka Jelića, G. P. Palestrine, Viadana, J. Galusa te poznate božićne popijevke. Uz zbor je nastupio i komorni ansambl: **Kristina Molnár Pinter** – flauta, **Krisztina Faragó** – flauta i **Eleonora Stipity** – fagot a na klaviru je pratio **mr. Kornelije Vizin**. Zborom i ansamblom dirigirao je **Miroslav Stantić**. Brojnu publiku pozdravio je **mons. dr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost “Ivan Antunović” poželjevši svima blagoslovljene predstojeće blagdane.

Bio je ovo doista lijep glazbeni dar subotičkoj publici a zbor je pokazao da osim glazbenog umijeća ima i duhovnu “notu”. /K. Č./

Predstavljena Hrvatska čitaonica u Zemunu

U prostorijama Knjižnice i čitaonice "Ilija Okrugić", koje se nalaze u dvorištu župne crkve Uznesenja Blažene Djevice u Zemunu, predstavljena je 12. prosinca Hrvatska čitaonica iz Subotice.

Na poziv pjesnikinje **Danijele Lukinović**, Hrvatska čitaonica je odgovorila želji sudionice susreta pjesnika pod nazivom "Lira naiva" i upriličen je topao i dirljiv susret. U ime domaćina, goste iz Subotice pozdravio je predsjednik Zajednice Hrvata Zemuna i knjižnice "Ilija Okrugić" **Zvonko Rajković** a potom se toplim riječima gostima i publici obratila **Danijela Lukinović**. Djelatnost Hrvatske čitaonice predstavila je predsjednica **Katarina Čeliković** darovavši tom prigodom knjižnici knjige iz svoje naklade, a potom su se svojim uradcima predstavili Danijela Lukinović, **Nedeljka Šarčević** iz Subotice i **Mato Groznica** iz Golubinaca, a koji trenutno živi u Zemunu. U drugom dijelu programa filmski redatelj **Rajko Ljubić** ispričao je potrebu filmskog bilježnika tradicijske kulture i potom pokazao film "Jeka mog ditiñstva" koji je publika oduševljeno prihvatila. Na koncu se gostima zahvalio na ovoj večeri i župnik **Jozo Duspara** i s radošću najavio buduću suradnju. /Zv/

Zemunski liturgijski čitači

Da je čitanje u crkvi i služba čitača veoma važno, zapazili smo u župi Zemun. Naime, tamo smo prilikom našeg posjeta zapazili grupu čitača kako marljivo vježbaju nedjeljna čitanja sa svojim župnikom **vlač. Jozom Dusparom**. Svakog petka navečer poslije škole okupljaju se trojica mladića: **Petar Dujić**, **Igor** i **Damir Kajić** i veoma ozbiljno pripremaju nedjeljna čitanja. Župnik ih upozorava da se moraju uživjeti u svoju ulogu "navjestitelja Božje riječi" prisutnima koji ih slušaju. Njima se također pridruže i drugi, **Renata** i **Anđela Nađ**, **Marija Petrović** i najstariji ministrant **Vlatko Gašparović**.

– Važno je istaknuti kako je važno proći nedjeljne tekstove, o njima razmišljati a onda ih na nedjeljnoj Misi čitati Božjem puku – kaže za *Zvonik* župnik Jozo. Oni pozivaju i druge iz Zemuna da im se pridruže te tako doprinesu ljepoti i dubini Božje riječi.

Također pozdravljaju sve čitatelje *Zvonika* a mlade pozivaju da svojim glasovima i entuzijazmom doprinesu i pomognu da sv. Misa bude još svečanija.

Katarina Čeliković

Caritasova akcija

Caritas Subotičke biskupije zajedno s trgovinskim poduzećem KTC iz Subotice organizirao je 12. i 13. prosinca akciju korpe solidarnosti pod nazivom "Svatko zaslužuje Božić".

Akcija je održana u Subotici, Senti, Bečeju, Apatinu i Somboru. Prilozi dobiveni u hrani i sredstvima za higijenu namijenjeni su starim, bolesnim i siromašnim građanima u tim gradovima. Kupce su dočekivali volonteri župnih Caritasova, na ulazu u trgovinu i informirali ih o akciji. Kupci su po svom nahođenju kupovali voće i drugu hranu kao i sredstva za higijenu, što su kasnije na izlasku iz trgovine ostavljali u korpu solidarnosti. Župni Caritasi su od prikupljenih darova pravili pakete i podijelili ih osobama u potrebi.

Ovim putem zahvaljujemo i trgovinskom poduzeću KTC ali i svim našim sugrađanima što su se odvažili,

došli i darovali, kako bi uljepšali Božić našim ostarjelim i siromašnim sugrađanima. Bilo je lijepo vidjeti da još ima puno dobrih ljudi, koji žele pomoći i dati kako bi Božić bio blagdan svih nas.

Gabor Ric

Najbolji recitatori s pokrajinske smotre u Osijeku

Tridesetak recitatora, koji su se na nedavnoj Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku plasirali u pobjedničke skupine u svojim dobnim kategorijama u subotu, 6. prosinca, u pratnji svojih mentora, boravilo je na jednodnevnom nagradnom izletu u Osijeku. Ekspediciju je predvodila ravnateljica Hrvatske čitaonice u Subotici **Katarina Čeliković**, tu je bio i Ervin sa svojim foto aparatom, te pred-

stavnica subotičke gradske uprave **Katarina Čović**. Autobus je iz Subotice povezo ekspediciju po tmurnom vremenu. Dosadna, sitna kasnojesenska kiša nije obećavala skori prestanak. Ipak, nekim čudom Bog je uslišio molitvu mališana i na prilazu Osijeku putnike je ogrijalo sunce. Prva destinacija koju su mali Vojvođani posjetili bilo je Dječje kazalište Branka Mihaljevića. Nakon malog osvježanja u predvorju gostima je prikazana dječja lutkarska predstava "Vesela avlija". Mali recitatori su otvorenih očiju upijali svaki pokret, svaki geg, pamtili su svaku repliku. Pljesak je bio glasan, dug, od srca, da bi se pretvorio u pravi urnebes na

pojavljivanje Krampusa i na koncu svetoga Nikole. Poslije predstave u predvorju susret i srdačan razgovor s velikom prijateljicom vojovođanskih recitatora, glumicom i dramskom pedagogicom **Lidijom Helajz**.

"Raduje me svaki susret s ovim djevojčicama i dječacima. Kako vidite, nisu me zaboravili, ali ni ja njih. Nadam se da će bar netko od njih krenuti mojim stopama, što bi mi bilo izuzetno veliko zadovoljstvo" – kaže za *Zvonik*, uz široki osmijeh, Lidija. Poslije kazališta, na programu je bila još jedna velika atrakcija, ali i radost za djecu – posjet ZOO-vrtu. Šetnja ZOO-vrtom završena je malim odmorom na dječjem igralištu. Uslijedio je posjet Franjevačkom samostanu sv. Križa smještenom unutar osječke Tvrđe. Samostan i crkvu sv. Križa gostima je predstavio i ukratko izložio njihovu povijest **p. Zoltan Dukai**. Poslije obilaska samostana nova kratka vožnja i ručak u Mc Donaldsu, te posjet još jednoj znamenitosti Osijeka – Katedrali, smještenoj u samom središtu grada. A u povratku, većina malih putnika blaženo je zaspala još dok autobus nije napustio Osijek. A kako i ne bi, nakon svega doživljenoga u samo jednom danu? Zadovoljna je bila i ravnateljica Hrvatske čitaonice Katarina Čeliković. "I ove godine recitatori su otputovali na nagradni izlet u Osijek zahvaljujući pomoći Grada Subotice, odnosno odjelu za obrazovanje, u kojemu oduvijek ima sluha za djecu koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Poglavarstvo grada Osijeka i Dječje kazalište Branka Mihaljevića omogućili su djeci prisustvo predstavi "Vesela avlija" i posjet ZOO-vrtu" – kaže za *Zvonik* Katarina Čeliković.

Ivan Andrašić

MAJKAMA U ČAST

Tradicionalna priredba u čast majkama, uoči MATERICA koju godinama priređuju djeca i mladi župe Sv. Roka, ove godine je održana 13. prosinca u sportskoj dvorani O.Š. "Ivan Milutinović". Prošle godine ta je priredba prvi put priređena za čitav grad u HKC "Bunjevačko kolo" i tada je odlučeno da će se u nju ubuduće moći uključiti i druge župe s pojedinom točkom programa. Ove godine su nam se pridružila djeca iz župe Marije Majke Crkve iz Subotice.

U programu su sudjelovala djeca iz vrtića "Marija Petković – Sunčica". Ona su pod vodstvom svojih odgojiteljica **Marine, Dajane** i dvije **Mirjane** recitali, pjevali i glumili. Zatim su nastupila djece župe Sv. Roka u suradnji s Dječjim tamburaškim zborom, kojim je ravnala **prof. Mira Temunović**. Nakon zborne recitacije, uz pratnju tamburaša djeca su otpjevala dvije pjesme majci. Djeca župe Marija Majka Crkve su također izvela nekoliko točaka, recitirajući pjevajući. Djecu su za nastup pripremile i uvježbale **s. M. Eleonora Merković** i **Nataša Kostadinović**.

U nastavku programa djeca iz župe Sv. Roka izvela su božićni igrokaz prema priči Lava N. Tolstoja "Božić djeda Martina", koji je za scensko izvođenje priredila **s. M. Jasna Crnković**. Lijepo je iznenađenje bio nastup **Maje** i **Martina Nimčević** na violinama. Na kraju programa mladi župe Sv. Roka izveli su šaljivi komad **Đule Milodanović** "U vlaku".

Voditeljica programa bila je **Elizabeta Nađ Kanas**, a "bunjevačke nane" koje su dočekivale i ispraćale goste

Bernadica Ivanković i **Stanislava Prčić Stantić**.

Župnik **mr. Andrija Anišić** je u završnoj riječi zahvalio svim izvođačima programa i onima koji su ih pripremili, direktoru škole g. **Ivanu Stipiću** što je dopustio da se priredba održi u školskoj dvorani, svima koji su sudjelovali u organizaciji, na čelu sa s. M. Jasnom Crnković, koja je podnijela najveći dio tereta kao i svim roditeljima na suradnji i strpljivosti. Pozdravio je i prisutne svećenike **mons. dr. Andriju Kopilovića** i **mons. Belu Stantića** te generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Subotici, **Ljerku Alajbeg** s pratnjom.

Ove godine program je bio kratak, ali raznolik i razveselilo je brojnu publiku koja voli i njeguje naše divne običaje i koja podržava našu djecu i mlade. /A. A./

Spomendan sv. Barbare u Vrdniku

Svetoj Barbari u čast, kao zaštitnici rudara, okupili smo se u velikom broju u različitosti vjera u našoj kapelici u Vrdniku oko našeg novog i prvog dijecezanskog biskupa ponovno uspostavljene drevne Srijemske biskupije, mons. Đure Gašparovića, koji je uz dekana i zač. kanonika preč. Eduarda Španovića i domaćeg župnika preč. Blaža Zmaića predslavio misno slavlje 4. prosinca.

Biskup Gašparović govorio je u propovijedi o svetoj Barbari u Godini obitelji. Svetoj misi nazočili su i pravoslavni paroh o. Darko te monah o. Benedikt, direktor vrdničke OŠ Goran Žugić, djeca koja pohađaju školski vjeronauk, "Udruga rudara" na čelu s predsjednikom Ivicom Karačićem te predstavnici Generalnog konzulata RH i Hrvatskoga nacionalnoga vijeća iz Subotice, gosti Termal-banje, djelatnici tvrtke Tehnomatik te brojni vjernici. Pod svetom misom biskup je podijelio blagoslov uz 45. obljetnicu braka Ivanu i Silviji Ivić. Starost i bolest spriječila je Ivana i Vidosavu Žužić (60. god. braka), Krešu i Ljubicu Kordić (55), Ivana i Anu Faješ (45) u sudjelovanju na misnom slavlju, ali župnik će ih rado pohoditi i predati uspomenu od biskupa.

Dobre i vrijedne žene počastile su poslije svete mise sve nazočne kolačima a zadržali smo se u lijepom dvorištu kapelice. Članovi i gosti Udruge rudara su položili vijenac na zajednički grob poginulih rudara. Novinar i književnik Željko Marković je ugledne goste darovao svojim dvjema knjigama. Druženje je nastavljeno na zajedničkom objedu /f. f./

Proslava u Belom Blatu

Na blagdan sv. Elizabete, 19. studenog, u crkvi u Belom Blatu misno slavlje predslavio je umirovljeni zenjaninski biskup László Huzsvár zajedno sa salezijancima Stankom Tratnjekom, Stojanom Kalapišem, Zoltánom Vargom i Janezom Jelenom, kao i novoimenovanim kikindskim župnikom Pálom Szemeredijem, titelskim župnikom i upraviteljem Perleza Franjom Lulićem te župnikom iz Arada, Danijelom Kalapišem.

Na svetoj misi su se osim velikog broja vjernika okupili i predstavnici škole i mjesne zajednice te predsjednici okolnih crkvenih općina: iz Mužlje Sándor Márton, iz Ečke Antal Mezei te iz Lukinog sela Sándor Balanyi. Dijelove iz života kćerke ugarskog kralja Andrása, sv. Elizabete, slikovitom riječima približio je mons. László

Huzsvár, umirovljeni zrenjaninski biskup. Biskup je govorio o značenju svetice milosrđa svete Elizabete Ugarske za današnje vrijeme. Još danas joj se divimo zbog njene neograničene ljubavi prema najsiriomašnjima, bolesnima i napuštenima, kojima je služila bez obzira na njihovu vjeru, narodnost ili položaj. *To neka bude poticaj i za današnje vjernike, naročito mlade, da ne misle samo na sebe i na zemaljske stvari, nego da se brinu i za svoje bližnje, naročito za vjerski i moralni odgoj svoje djece. Mi, današnji kršćani, moramo se odlikovati vršenjem karitativne ljubavi prema najpotrebnijima,* zaključio je propovjednik.

U atmosferi tolerancije i ekumenizma, misa je imala svečarski karakter, a djeca iz beloblatke škole su uz pomoć vjeroučitelja Milana Nedeljkovića i učiteljice Éve Pozsár, upotpunila ovaj duhovni događaj svojim recitalima i prigodnim pjesmama. Za vrijeme svete mise djeca su oduševljeno pjevala, a na kraju i sudjelovala u kratkom programu o svetoj Elizabeti Ugarskoj, u čemu ih je na mađarskom jeziku uvježbala i vodila učiteljica Éva, a glazbeno pratila Kristina Majer. Za vrijeme svete mise pjevao je i crkveni zbor koji redovito pjeva na mađarskom i bugarskom jeziku za vrijeme svake nedjeljne i blagdanske mise, pod vodstvom kantora Józsefa Sándora. Kao posebni gosti, svetoj misi nazočili su i predstavnici Vonyarcvashegya iz Republike Mađarske, s kojim je naše selo pobratimljeno. /Janez Jelen, SDB/

Predadventsko vrijeme u Irigu

Na blagdan Svih Svetih, 1. studenoga, slavljena je u Irigu sveta misa na kojoj je gost i tumač Božje riječi bio mons. Luka Marijanović, prof. biblijskih znanosti i začasni kanonik iz Đakova. On je pohodio groblje u Vrdniku i Irigu zajedno sa župnikom Blažom Zmaićem. Dušni dan, spomen svih vjernih mrtvih 2. studenoga, bio je prilika za susret na svetoj misi kada je krštena, uz svoj prvi rođendan, mala Lana Đarmati. U Vrdniku je na kraju svete mise primila blagoslov za sretan porod drugog djeteta, mlada majka Maria Škoberne.

Kao zajednica, sa pravoslavnim i muslimanskim vjernicima, okupili smo se 5. studenoga s našim srijemskim svećenicima kako bismo proslavili sve Svete Srijemske mučenike na dan blagoslova župne crkve u Irigu (203. obljetnica). Predsjedatelj slavlja bio je dekan preč. Eduard Španović, a o svjedočanstvu mučenika propovijedao je njegov župni vikar vlč. Ivica Zrno. Sutradan, 6. studenoga, sahranili smo u Šatrinacima Elizabetu Vračar (72) koju je na vječni počinak ispratio veliki broj vjernika Iriga i Šatrinaca a župnik se oprostio biranim riječima jer je jedno vrijeme bila i zvonarica. U nedjelju 9. studenoga bilo je lijepo u Šatrinacima na misi za pok. Stevana Pacanovića uz poruku: *otkrijmo iznova dostojanstvo i vriednost naših Crkava kao prostora susreta Boga i ljudi.*

Sve nas je iznenadila vijest o smrti p. Tadeja Vojnovića s kojim smo se oprostili u Zagrebu 14. studenoga, a župnik je također 21. studenoga bio nazočan na njegovoj komemoraciji u Novom Sadu gdje je održao i prigodni govor. U nedjelju 19. studenoga našu kapelicu su na svetoj misi ispunili dragi gosti "Termala" i vjernice iz Subotice, uz misao i poruku svete mise da *radom i ljubavlju treba mijenjati ovaj svijet kako bi bio sve više svijet za čovjeka, a žena u kojoj je utjelovljena mudrost je djelatnica promjene svijeta.*

Na nedjelju Krista Kralja 23. studenoga, crkvu u Šatrinacima su ispunili gosti iz Maradika uz svetu misu za pok. Julijanu Lajter. Na spomendan sv. Katarine 25. studenoga, iz Švicarske je na slavlje svete mise uz pola godine smrti majke Koviljke (pravosl. vjere), došla njena kćerka. Paljenjem prve adventske svijeće ušli smo u novu crkvenu godinu i Došašće. U Vrdniku nam se pridružila skupina vjernica iz Aleksandrova, boraveći u banji "Termal". /f. f./

Kardinal Bozanić pozdravlja alternativu vjeronauku

Kardinal Bozanić pozdravlja inicijativu uvođenja alternativnoga nastavnog predmeta u osnovne škole koji će pohađati oni učenici koji ne sudjeluju u vjeronauku. *Crkva je bila od samog uvođenja vjeronauka u hrvatski školski sustav otvorena za uvođenje alternativnog predmeta za one učenike koji ne upisuju vjeronauk*, rekao je za Glas Koncila zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić govoreći o "Nacionalnom okvirnom kurikulumu". Taj dokument predlaže uvođenje novoga nastavnoga predmeta "Religijske kulture" kao alternativnog predmeta školskom vjeronauku. Govoreći o nazivu tog predmeta "Religijska kultura", rekao je da je religijska kultura već sastavni dio vjeronauka, a taj naziv se negdje i upotrebljava za vjeronauk. Zagrebački nadbiskup smatra da bi takav naziv mogao unijeti određenu zbrku. Predlaže da se pronađe prikladniji naziv. /GK/HKR/

Zatražena revizija procesa protiv Stepinca

Na znanstvenom skupu o kardinalu Alojziju Stepincu, kojeg je 5. prosinca u Lepoglavi organizirala Varaždinska biskupija i župa Lepoglava, donesena je izjava u kojoj je zatražena revizija procesa protiv nadbiskupa Stepinca, tj. treba li presudu Vrhovnoga suda Narodne Republike Hrvatske protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca iz godine 1946. i danas smatrati postojećom i pravno utemeljenom. U Deklaraciji je među ostalim zaključeno da je kardinal Alojzije Stepinac nepravedno osuđen, čime je nanesena nepravda i uvreda hrvatskom narodu, te iako hrvatski narod i Katolička Crkva nikada nisu priznali osudu nadbiskupu Stepincu, Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo Hrvatske, izricanjem jasnog stava prema nepravednoj osudi kardinal Stepinca ispravlja povijesnu nepravdu. Međutim, time odluka jugoslavenskog suda još nije ukinuta. Prema općeprihvaćenom mišljenju u javnosti, a posebno među pravnim stručnjacima, sazrela je ideja da se obnovi postupak protiv bl. Alojzija kardinala Stepinca.

Papa o Općoj povelji ljudskih prava

Prava čovjeka su slaba ako se ne temelje na Bogu, ustvrdio je Benedikt XVI. na kraju svečanog koncerta održanog 10. prosinca u dvorani Pavao VI. u prigodi 60. obljetnice Povelje o pravima čovjeka.

Papa je Opću povelju o ljudskim pravima nazvao visokom uporišnom točkom međukulturalnoga dijaloga te odlučnim korakom na teškom i zahtjevnom putu prema miru i slozi. *Crkva ljudska prava ovog vijeka smatra izrazom transcendentnoga dostojanstva osobe, koju Bog ljubi poradi nje same, ciljem a nikad sredstvom. Ta*

prava utemeljena su na naravnom zakonu zapisanom u ljudskom srcu, a ne mogu biti predmet jednostavnih dogovora ili promjenljivih mišljenja: jer bi postala slaba i izbjrljiva prava, podvrgnuta samovolji jačih, ustvrdio je Benedikt XVI.

Stotine milijuna naše braće i sestara gledaju ugrožena svoja prava na život, slobodu i sigurnost. Ne poštuje se uvijek jednakost među svima, u svačijem dostojanstvu, a nove se zapreke podižu zbog rase, religije, politike i drugih uvjerenja, upozorio je Papa. *Stoga valja osnažiti zajedničko zauzimanje u promicanju i boljem definiranju prava čovjeka*, rekao je Papa te zaključio kako također treba umnožiti napore kako bi se jamčilo poštovanje prava. /Radio Vatikan, Križ života/

Novi dokument o bioetici

Svakom ljudskom biću, od začeca do prirodne smrti, treba priznati dostojanstvo osobe. Tim riječima započinje naputak "Dostojanstvo osobe" o nekim bioetičkim pitanjima, koji je objavila Kongregacija za nauk vjere, a predstavljen je 12. prosinca u Tiskovnome uredu Svete Stolice.

Dokument želi osuvremeniti naputak "Dar života", koji je ista Kongregacija objavila 1987. godine, jer su biomedicinske tehnike u posljednjih dvadeset godina doživjele veliki razvoj.

Pokopan ruski patrijarh Aleksej II.

Patrijarh moskovski i cijele Rusije Aleksej II., koji je umro 5. prosinca u 80. godini života, pokopan je 9. prosinca u moskovskom hramu Bogojavljenja nakon opijela u hramu Krista Spasitelja. Kako su prenijeli mediji, na ispraćaju je bilo više od 80 tisuća vjernika.

Svetu liturgiju predvodio je metropolit Kiril zajedno s patrijaršima i visokim dostojanstvenicima drugih pravoslavnih Crkava. Katoličku crkvu predstavljao je predsjednik Papinskoga vijeća za promicanje jedinstva kršćana kardinal Walter Kasper. Posljednju počast preminulom patrijarhu odali su ruski predsjednik Dmitrij Medvedev, premijer Vladimir Putin i drugi ruski dužnosnici, a na ispraćaju su bili i predsjednici Srbije, Bjelorusije, Moldavije i Armenije te bivši ukrajinski premijer. Inače, u povodu smrti Alekseja II., papa Benedikt XVI. uputio je brzojav sućuti kao i državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone.

Patrijarh Moskve i cijele Rusije došao je na čelo najveće svjetske pravoslavne Crkve godine 1990., i vodio njezinu obnovu nakon sedam desetljeća progona u komunističkom režimu. U unutarcrkvenim pitanjima Aleksej II. pokušavao je pomiriti reformatorske snage i izrazito konzervativne, protuekumenske i djelomično i nacionalističke struje. Odnosi s Katoličkom crkvom ostali su napeti premda su se u najnovije vrijeme pojavili znakovi približavanja. Aleksej II. ustrajao je na pravu ruskog pravoslavlja na "tradicionalni teritorij" te optuživao katolike za misionarenje i "vrbovanje" pravoslavnih vjernika u Rusiji. Unatoč mnogim nastojanjima, nikada nije došlo do njegova susreta s Ivanom Pavlom II. ni Benediktom XVI.

Ruska pravoslavna Crkva birat će novog poglavara u siječnju 2009., izvijestila je austrijska agencija Kathpress. Sveti Sinod Moskovskoga patrijarhata sazvaio je 10. prosinca izbornu skupštinu od 27. do 29. siječnja, a uvođenje u službu novog patrijarha najavio za 1. veljače. /Prema: IKA, Križ života/

Naputkom se, koji je odobrio papa Benedikt XVI., želi izraziti veliko "da" ljudskome životu, zbog čega "ne" u dokumentu treba gledati u pozitivnome svjetlu isto kao što se pozitivno gleda na "ne" čovječanstva kršenju ljudskih prava, rasizmu, ropstvu, diskriminaciji žena, djece i bolesnih osoba, upozorava se u naputku.

Što se tiče liječenja neplodnosti, moraju se odbaciti sve tehnike umjetne heterologne i homologne oplodnje koje zamjenjuju bračni čin. Naprotiv, dopuštene su tehnike koje se konfiguriraju kao potpora bračnom činu i njegovoj plodnosti, stoji u dokumentu koji također ohrabruje posvajanje djece.

Dokument napominje da je u oplodnji "in vitro" vrlo velik broj žrtvovanih embrija. Riječ je o tehnici koja ljudski embrij smatra jednostavnom gomilom stanica. Osim toga sve su češći slučajevi da nesterilni parovi pribjegavaju tehnici umjetne prokreacije s ciljem genetskoga odabira svoje djece.

Stoga Crkva priznaje legitimitet želje za djetetom, ali ta želja ne može opravdati njegovu proizvodnju. Među po sebi nedopuštenim tehnikama je i tehnika ICSI (Intra cytoplasmic sperm injection), koja se sastoji u izravnom unošenju spermija u citoplazmu jajne stanice, jer se odvija izvan tijela supružnika posredstvom radnji treće osobe.

Dokument potvrđuje nedopustivost zamrzavanja embrija te izjavljuje da su neprihvatljivi prijedlozi da se postojeće zamrznute embrije koristi u znanstvenom istraživanju, u terapijske svrhe ili da ih se stavlja na raspolaganje neplodnih parova.

Uz kontracepcijska sredstva, dokument također zabranjuje radnje koje kao kontracepcijske tehnike djeluju nakon oplodnje, poput uvojnice i pilule dan poslije, koje kompromitiraju embrij prije njegova usađivanja u maternicu, ili kontrakcijske tehnike poput pilule RU 486, koje izazivaju izgon tek usađenoga embrija.

Uporaba takvih sredstava spada u grijeh pobačaja i ako se stekne sigurnost o učinjenom pobačaju upada se u automatsko izopćenje, upozorava dokument.

/Radio Vatikan, Križ života/

Papa primio ovogodišnje božićno drvo

Na audijenciji donjoaustrijskoga izaslanstva na čelu s biskupom Klausom Küngom i zemaljskim poglavarom Erwinom Pröllom, papa Benedikt XVI. i službeno je 12. prosinca primio 33 metra visoko božićno drvo koje će krasiti vatikanski trg.

Ove godine ono je dar Donje Austrije i zajednice iz Gutensteina u okrugu Bečko Novo Mjesto. U 40-minutnom susretu sudjelovali su i zbor "Altenburger Sängerknaben" koji je u pratnji "Ziersdorfer Turmbläsern" Papi otpjevao adventske pjesme. Pröll je k tome Benediktu XVI. u privatnoj audijenciji uručio zlatni kipić Sv. Leopolda, odličje savezne države Donje Austrije.

/IKA/

Papa: Radujte se!

Trg Sv. Petra u Vatikanu u nedjelju 14. prosinca bio je ispunjen mnoštvom djece koja su u pratnji svojih roditelja ili mladih animatora donijela na blagoslov kipiće Djeteta Isusa koji će se stavljeti u jaslice. Papa Benedikt XVI. pozvao ih je da mu se pridruže u molitvi u kojoj je molio Gospodina da u domovima te djece uvijek bude nazočna ljubav, da otvori srca ljudi kako bi znali "Isusa primati u radosti, uvijek činiti ono što on želi i vidjeti ga u svima kojima je potrebna naša ljubav".

Na treću nedjelju Došašća Papa je govorio o radosti, podsjetivši da se ova nedjelja naziva "nedjelja gaudete" - "radujte se", jer ulazna antifona mise preuzima izraz sv. Pavla iz Poslanice Filipljanima koji kaže: "Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se". I odmah dodaje povod za to: "Gospodin je blizu!" Papa je istaknuo kako je Crkva već tada shvaćala da Božja "blizina" nije pitanje prostora i vremena, nego pitanje ljubavi. *Ljubav zbližava! Predstojeći će nas Božić podsjetiti na tu temeljnu istinu naše vjere te ćemo, pred jaslicama, moći okusiti kršćansku radost, promatrajući u novorođenome Isusu lice Boga koji nam je iz ljubavi postao blizak, poručio je Sveti Otac.* */IKA/*

Zapisi o franjevačkom redu

U izdanju Franjevačkog medijskog centra Svjetlo riječi izašla je knjiga "Stazom Franje Asiškog" autora fra Anđelka Baruna. Knjiga donosi 23 članka objavljena u različitim publikacijama Bosne Srebrene i drugim vjerskim listovima i zbornicima, a objavljena je u povodu autorove 70. godine života, 50. godine redovništva te 800. obljetnice Franjevačkog reda. Podijeljena je na četiri dijela. Svaki dio za sebe čini jednu cjelinu, ali i cijela knjiga kao i svaki članak pojedinačno cjelina su za sebe. Dijelovi knjige su: Put od osam stoljeća, Bosanski franjevci u svom narodu, Neki franjevački velikani, Franjevci u evangelizaciji.

Cilj knjige je potaknuti čitatelja na zrelije razmišljanje i ozbiljnije proučavanje sv. Franje i Franjevačkog reda. Ona će olakšati naredne istraživačke radove te će biti vrijedan izvor informacija svakome tko izbliza bude htio upoznati iznimno bogatu povijest kako Franjevačkog reda u cijelosti, tako i Franjevačke provincije Bosne Srebrene i nekih njenih velikana.

/IKA-fia/sd/

Molitel nazovi nebo-Očenaš i osobna molitva

Nazovi nebo naziv je kolekcije "molitela" za najmlađe koja na zabavan, uzbudljiv i poučan način koristi početnom upoznavanju s biblijskim molitvama i obećanjima, kojega je izdala splitska nakladnička kuća Verbum. U ovoj kolekciji djeca mogu birati svoj vlastiti molitel i kroz igru naučiti lijepu svakodnevnu molitvu te najvažniju kršćansku molitvu *Oče naš*. Cijena pojedinoga primjerka je 35 kn.

/www.verbum.hr/

4. prosinca

Sveti Ivan Damaščanski

(* 645. + 750.)

- Rođen u Damasku ● sjajan govornik ● riječi mu tekle kao zlatna bujica ● odgojio ga zarobljenik ●
- glasoviti teolog ● crkveni otac ● pobožan redovnik ● polihistor ● naslijedio očevu unosnu službu ●
- odrezali mu ruku ● Gospa mu ruku vratila ● pjesnik ● glazbenik ● propovjednik ● savjetnik patrijarha ●
- odlučan zagovornik štovanja svetih slika ● otac kršćanske mistike ● svetac s turbanom na glavi ●
- zaštitnik ljekarnika i bogoslova ● zaštitnik ikonopisaca ● umro kao starac od 104 godine ●

Sveti Ivan je rođen u Damasku u Siriji oko 645. godine, a umro je 4. prosinca 754. u samostanu Mar Saba kraj Jeruzalema. Zahvaljujući svojoj govorničkoj darovitosti, prozvali su ga Χρυσόρροας "Chrysorrhoas", "zlatna bujica" – onaj koji teče zlatom). Bio je glasoviti teolog i crkveni otac. Katolička crkva ga drži posljednjim od crkvenih otaca, a od 1890. godine ga časti kao crkvenog učitelja. Potomak je ugledne arapske kšćanske obitelji iz Damaska. Drugu polovicu svoga života je proveo kao redovnik u samostanu Mar Saba jugoistočno od Jeruzalema.

Očev nasljednik

U vrijeme Ivanova rođenja Damask je bio glavni grad islamskog carstva pod Kalifom Muawiya I. (661.–680.). Ivanov otac Sargun ibn Mansur je obavljao unosnu i nasljednu službu kao kalifov rizničar ili ministar financija, a mali Ivan se igrao s nešto starijim kalifovim sinom, koji je kasnije i sam postao Kalif Yazid I. Očev položaj mu je pomogao u brzom napredovanju u naobrazbi. Ivanu su bile 23 godine, kad je prema predaji njegov otac otkupio i posvojio ratnog zarobljenika, redovnika Kuzmu, učenog Grka iz Italije. Kuzmi je povjerio obrazovanje svoga sina.

Gospa mu ruku vratila

Zahvaljujući svom izuzetnom učitelju, Ivan je brzo napredovao u glazbi, astronomiji, bogoslovlju, a bavio se i Aristotelovom metafizikom i logikom. Navodno mu ležala i algebra i geometrija. Poslije očeve smrti Ivan je preuzeo očevu službu, te je postao *Protosymboulos*, vrhovni vijećnik grada Damaska. Kad je za vrijeme Kalifa Abd al-Malika (685.–705.) zavladao neprijateljsko držanje prema kršćanima, Ivan je napustio državnu službu. Bio je još i oklevetan s veleizdaje, pa mu je za

kaznu odrezana ruka. Pobožna predaja drži, da mu je čudom vraćena odrezana ruka. Zagovorom Presvete Bogorodice Ivan je opet dobio svoju ruku. Tako je nastalo štovanje "Bogorodice Trojeručice". Ta se glasovita ikona do 13. stoljeća čuvala u Srbiji, dok konačno nije dospjela u grčki Hilandar na svetu goru Atos.

Ivan u samostanu

Zajedno sa svojim učiteljem Kuzmom, 700. godine je stupio u samostan Mar Saba kod Jeruzalema. Međutim, tamošnji redovnici nisu baš držali do obrazovanja. Spominje se čak da su ga subrača u samostanu ometala u znanstvenom radu. Istom kasnije su nastala brojna djela, a posebno himni, molitve, liturgijski tekstovi, skladbe, koje se do danas rabe u liturgiji istočne Crkve. Ivan je stekao ime učenjaka, teologa, propovjednika i pjesnika. Postao je savjetnik jeruzalemskog

patrijarha Ivana V. koji je Ivana zaredio za svećenika.

Borba za svete slike

U Istočnom rimskom carstvu 726. godine počela je borba protiv štovanja svetih slika, koju je započeo car Lav III. i Konstantin V. Crkva se u cijelom carstvu našla pred raskolom. Redovnici su se međutim zalagali za štovanje svetih slika. Među onima koji su zagovarali štovanje slika su se posebno isticali redovnici. Posebno su se isticali oni redovnici koji su živjeli izvan domašaja bizantske vlasti – u islamskom području. Ivan je bio jedan od najodlučnijih zagovornika štovanja slika. Razvio je pravu teologiju o ikoni, koja je održala posve određeni stil ikonopisanja današnjeg pravoslavlja. Rekao je: "Kad nemam knjiga i kad nemam vremena za čitanje, odlazim u crkvu, zajedničko lječilište duša (το κοινον των ψυχων ιατρειον), pritisnut mislima kao trnjem". Hrabro je napadao edikte bizanskog cara Lava III. koji je žestoko napadao i zabranjivao štovanje ikona. Ivanovo je djelo "Izvor spoznaje", jedno od prvih djela istočne teologije. Neki su ga prozvali Tomom Akvinskim kršćanskog Istoka. Ivan je otac kršćanske mistike.

Zaštita svetoga Ivana

Umro je u dubokoj starosti od 104 godine. Do 12. stoljeća njegove su se moći čuvala u Jeruzalemu, a onda su prenešene u Carigrad, u samostan kecharitomene. Od tada im se gubi svaki trag. Papa Lav XIII. ga je 1890. godine proglasio učiteljem Crkve. Zaštitnik je bogoslova u Istočnim crkvama. Još je zaštitnik ljekarnika (apotekara), ikonopisaca. Zbog svog arapskog podrijetla nerijetko se slika s turbanom na glavi, a slavi se i na Zapadu i na Istoku 4. prosinca.

Uređuje i piše: o. Ante Stantić

Naš kandidat za sveca / Poetski kutak

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Navlastitosti Gerardove skrbi za bolesnike

Slijedom Gerardovih vlastoručnih zapisa otkrivamo prije svega njegove molitvene nakane u odnosu na bolesnike. Svoju neprestanu molitvenu nakanu izražava, primjerice, sljedećim zapisom: "Praktična molitva: obraćenje grešnicima, olakšanje patnicima. Preporučujem Vam sve dokle mi je duša u tijelu"¹.

Jednako tako u njegovim vlastoručnim zapisima otkrivamo "tipologiju", "razvrstavanje", bolesnika i primjerenu pastoralnu skrb za svaku grupaciju bolesnika. U svoju pastoralnu zauzetost za bolesnike uključuje također i one koji dvore bolesnike.

U njegovim vlastoručnim zapisima možemo otkriti, u glavnom, četiri vrste bolesnika. Prvoj grupaciji, najbrojnijoj, pripadaju bolesnici koji su redovito vrlo osjetljivi. Primjećuje: "Osjetljiva je rana bolesna osoba"².

"Osjetljivom ranom na duši" je zapravo obilježen duhovno nedovoljno izgrađen bolesnik kršćanin. Stoga bolesnik ne može imati mira "dok je rana na njemu"³. "Rana" se sastoji od oblika duhovne "slabosti", koja "ne da mira"⁴. Takav bolesnik, ističe sluga Božji, je nestrpljiv, drži i osjeća da je, primjerice, zapostavljen od svojih ukućana ili da ga liječnik ne njeguje dovoljno.

Lijek za ovu grupaciju bolesnika je junačko prihvaćanje bolesti a to se događa kada junački prihvati Božju volju: "Pravi je junak koji se u bolesti junački vlada"⁵. To se događa "kada je bolesnikova volja: neka se vrši Božja volja" koja se prihvaća motivacijama iz vjere. Među motivacijama je, primjerice, muka Isusova: "Kad je lijek gorak, pomislimo na gorki okus žući za Isusova usta... Kad lijek nema uspjeha, uzmimo svaki put pilulu strpljivosti". Poticao je bolesnike da iznad svega misle na Uskrsnuće, koje je kao: "Injekcija tijelu za uskrsnuće i put u vječno zdravlje"⁶. Nastojao je pomoći bolesnicima da se ne boje tjelesne smrti nego vječne propasti. Stoga je naglašavao: "Bolest je opasna ako duša nije kreposna. Dakle, prva briga zdravu kreposnu dušu imati... Nabaviti ljestve duhovnog života"⁷.

Nastoji unijeti u svijest teških bolesnika, ako im je zemaljski život u

opasnosti: "To znači da se ruši tamnica duše a time je bolest vjesnik oslobođenja iz tamnice. Bolešću se približavam anđeoskom životu"⁸. "Bolest je samo za one zlo koji vole samo tijelo"⁹.

Drugoj grupaciji bolesnika koju sluga Božji spominje pripadaju sklerotični bolesnici, oni kojih je razum "potamnio". U takvim slučajevima naš sluga Božji obraća pažnju više onima koji dvore bolesnike pogođene takvom opakom bolešću. Spominje, primjerice, slučaj u jednom zapisu na latinskom jeziku a koji u hrvatskom prijevodu glasi: "Pravo je mučeništvo za ispovjednika kada mora providjeti bolesnicu a jednako je tako (mučeništvo) i za kćerku čija je mati pogođena slaboumnošću i bolešću"¹⁰.

U slučajevima u kojima je bolesnik pogođen ne samo bolešću neko i sklerozom, o. Gerard više obraća pažnju onima koji dvore bolesnike kako bi im pomogao da njega bolesnika bude također za njih sazrijevanje u kršćanskom životu. Zato će, uz vježbe koje vrijede za bolesnike, istaknuti da je "Ljubav prema bolesnicima: znak spasenja"¹¹. Primjećuje da je "Bolest grozna i za bolničara. Potrebne su mu vježbe: za vrijeme bolesti i pripreve nego sve vojničke ratne vježbe... Nestrpljiv bolesnik stalno bode srce bolničara". Zato naš sluga Božji, dok nabraja vježbe kršćanskog života za bolesnike, u isto vrijeme ih opominje da imaju obzira prema onima koji ih dvore: "Vježbom mrtvenja... neka se (bolesnik), osim što kršćanski prima bolest, vježba u ljubavi prema bližnjemu"¹².

1. Theologia past., 003383.
2. Biser mišljenja, 006849, 004522.
3. Ondje, 004525.
4. Ondje.
5. Bilješke hrvatski, 006849.
6. Ondje, 006849.
7. Biser mišljenja, 004531. Bilješke hrvatski, 006851.
8. Bilješke hrvatski, 006850.
9. Ondje, 005850.
10. Ljetopis somborskog samostana, ožujak 1925. godine.
11. Biser mišljenja, 004530.
12. Bilješke hrvatski, 006849.

ZLATKO GORJANAC

Rođen je u Somboru 1974. godine. Osnovnu školu završio je u Bačkom Bregu, a srednju tehničku u Somboru. Pjesme su mu objavljivane u katoličkom mjesečniku *Zvonik*, kalendaru *Subotička Danica*, somborskom listu *Miroljub*. Dopisnik je informativno-političkog tjednika *Hrvatska riječ*, surađuje u katoličkom mjesečniku *Zvonik* te u *Miroljubu*, listu KUD-a "Vladimir Nazor" u Somboru.

Pjesme su mu zastupljene u knjigama stihova *Lira naiva*.

PRONAĐI BOŽIĆ

**Božić nisu svjetla okićena bora
Ni bogata trpeza sa čašama vina.
Božić nisu bilbordi puni sponzora
Što nude laži u ruhu istina.**

**Božić nije trka kroz
redove megamarketa
Izgubljenih ljudi u blještavom moru.
Božić nije ludost ovog jadnog svijeta
Ni kavanska pjesma
do negdje pred zoru.**

**Božić nisu čestitke poslane rad reda,
Niti Harry Potter na kućnome kinu.
Božić nije slavlje da prikrije se bijeda
I isprati godina u posljednjem činu.**

**Božić ti je blizu, odmah pokraj tebe,
Tu kod malih ljudi što se gradom vuku.
Kod onih bez krova, što im srce zebe,
Dovoljno bi bilo pružiti im ruku.**

**Božić je kod starice koja živi sama,
A djeca i unuci dolaze joj rijetko.
U tom skromnom domu
sa njom živi tama,
Posjeti je danas i vidjet će svjetlo.**

**Božić ti je susjed, samo ga potraži,
U svo siromaštvo sa toplinom zađi
I vidjet ćeš što su ovozemne laži,
U ljubavi, miru, ti Božić pronadi.**

Zlatko Gorjanac

Piše: mr. Andrija Anišić

Skandalozno, a ne poučno

Nije se to dogodilo samo ove godine, ali sad je stvarno bilo pretjerano. Tjedan borbe protiv AIDSa/SIDE kao da se sveo na reklamiranje kondoma. "BLIC" – popularni dnevni list u R. Srbiji, obdario je sve svoje čitatelje 1. prosinca specijalnim darom – kondomom. Osim toga, Ministarstvo zdravlja R. Srbije priložilo je spomenutom listu svoj poučni letak pod naslovom "Što treba znati o HIV/SID". Sve bi to dobro bilo da upravo u toj brošuri ne piše nešto što je u najmanju ruku zbunjujuće, a zapravo je skandalozno. U tumačenju kako se prenosi virus HIV stoji doslovno: "HIV SE PRENOSI", pa onda nabraja: "Seksom bez zaštite – kondoma", zatim "Sa majke na dete: u toku trudnoće, u toku porođaja, dojenjem" i za kraj – "nesterilnim priborom za injektiranje".

Skandalozno je da jedno Ministarstvo koje želi prosvjeđivati građane da se zaštite od prenošenja opasnog virusa, jednostavno i bez obrazloženja tvrdi da se HIV prenosi "seksom bez zaštite – kondoma". Pripazimo, ne stoji "može se prenijeti" nego prenosi se! To je tvrdnja. Kad bismo to shvatili doslovno, mogli bismo reći da Ministarstvo hoće poručiti svojim građanima, o kojima vodi brigu: NEMOJTE IMATI SPOLNE ODNOS BEZ ZAŠTITE, ODNOSNO BEZ KONDOMA! Zar i oni koji žive naravnim bračnim životom i koji žele imati djecu?! Ako je "save seks" = upotreba kondoma, kako će se začinjati djeca? Bilo bi zanimljivo čuti odgovor na ovo pitanje. Trebalo je, ako već tako tvrde, upozoriti na to mlade koji imaju predbračne odnose ili one koji imaju izvanbračne odnose, tj. ljubavnike i ljubavnice! Ovako ostaje pitanje čemu je zapravo Ministarstvo zdravlja poučavalo svoje građane u Tjednu borbe protiv SIDE.

Još je skandaloznija druga stavka u kojem stoji da se HIV prenosi "sa majke na dete" i to: u toku trudnoće, u toku porođaja i dojenjem! Doista, nevjerovatno. Zamislimo kako se mogla osjećati jedna trudnica koja je to pročitala! Ni tu nema riječi "može se prenijeti", jednostavno stoji tvrdnja: "prenosi se". Ili, kako se osjećala žena pred porodom? Zar bi trebala odustati od poroda kako ne bi prenijela HIV svom djetetu? A kako je tek moglo biti majci – dojilji? Mogla je odmah nakon pročitane upozorenja u dotičnom "poučnom letku"

prestati doći. A toliko se u novije vrijeme ističe da je dojenje potrebno i da je majčino mlijeko najzdravije za dijete.

Što se tiče trećeg stavka, također jednostavno stoji: "nesterilnim priborom za injektiranje". Bez objašnjenja. Nema upozorenja onima koji se "injektiraju" drogom. A upozorenje da se treba upotrebljavati samo sterilni pribor valjda je Ministarstvo već dalo ustanovama koje su pod njenim nadležstvom.

Pitanje je, ako su već tako stavili, zašto sve one na koje se odnosi stavka "HIV se prenosi", nisu upozorili da pođu na kontrolni pregled i utvrde jesu li nositelji toga virusa. Ne, toga nema u toj brošuri. Stoji doduše upozorenje "PONAŠAJ SE ODGOVORNO" i poticaj "SAZNAJ VIŠE" te upućuje na www.hiv-podrska.org.rs. Na spomenutoj stranici, što sam očekivao, nije bilo pobližeg tumačenja onoga što je navedeno u brošuri. Ima, naravno, korisnih informacija. Ali, saznajemo također i to da je "Globalni fond" za borbu protiv SIDE, tuberkuloze i malarije" odobrio 9 milijuna eura za borbu protiv SIDE u Srbiji u razdoblju od pet godina (2007.–2012.). No, na spomenutoj web-stranici ima još nešto vrlo čudno, da ne kažem ponovno skandalozno. Naime, saznao sam na toj stranici da se osobe koje se bave – kako to mnogi znaju reći – "najstarijim zanaatom" tj. prostitucijom, službeno nazivaju "komercijalni seksualni radnici/ce" a da se muškarci koji imaju spolne odnose s osobama istoga spola ne nazivaju onako kako ih svi zovu "homoseksualci" nego "muškarci koji imaju seksualne odnose s muškarcima". Ministarstvo na taj način priznaje onima koji se bave prostitucijom status radnika i to "komercijalnih", tj. radnika koji se bave poslom kojim zarađuju. Najprije sam pomislio da se to odnosi na one koji se bave "sex-industrijom", ali iz teksta je jasno da se odnosi na prostituciju. Stvarno, dokle smo došli i kamo idemo! Skrivajući prostitutke i homoseksualce sigurno se opravdava tvrdnjom da im žele zaštititi ljudsko dostojanstvo, ali u istom nizu na spomenutoj web-stranici nalazi se i podnaslov "Mladi Romi". Na tom mjestu među ostalim stoji za jedan projekt: "Poboljšanje uslova života i rada kroz edukativne programe prevencije u borbi protiv HIV/SIDE"... Gdje je tu zaštita ljudskog dostojanstva? Zar su Romi neka niža vrsta od ostalih pa da se ističe s njima poseban rad glede zaštite od

HIV-a. Nisam siguran da Romi imaju učestalije spolne odnose od ostalih mladih u našoj zemlji... Oni se sigurno ranije žene i udaju! U svakom slučaju je to ponižavajuće za Rome. I nije jasno na koji način im "edukativnim programom prevencije u borbi protiv HIV/SIDE" poboljšavaju "uslove života i rada".

Na kraju analize letka Ministarstva zdravlja i web-stranice na koju upućuju, zaključio bih s narodnom izrekom: "Malo je to za te novce" – koje su primili i dobili iz spomenutog Globalnog fonda.

U sljedećem broju:

Prijedlozi Katoličke crkve u prevenciji širenja "HIV-virusa" i ispravan odnos prema oboljelima od SIDE.

**Hrvatske katoličke
internetske stranice (80.)**

Molitve

Internetske stranice, pa tako i katoličke, mogu imati različitu svrhu, ali su među katoličkim stranicama osobito vrijedne one koje imaju naglašenu praktičnu vjersku nakanu. Molitvama u katolika, čija je svrha zajedništvo duše s Bogom i preobrazba osobnog života, posvećena je internetska stranica na adresi:

<http://www.molitve.info>

Riječ je o sadržajno izuzetno bogatoj a tehnički veoma uspješno dizajniranoj stranici. Osim standardnih izbornika poput vijesti, intervjua, tražilice, kontakt, foruma, video priloga, različitih linkova itd., na njoj se nalazi i mnoštvo različitih priloga o molitvi u Katoličkoj crkvi, o čemu govore i nazivi izbornika: lijepa naša, lirski kutak, molitva on-line, svetac dana, katekizam, zatim različite molitve (karizmatičke, Duhu Svetomu, devetnice, litanije, klanjanje, krunice, meditacije, Krvi Kristovoj, molitve Isusu, marijanske, molitve Bogu Ocu, molitve svetaca, pobožnosti, o čistilištu), duhovnost (propovijedi, ispovijed, svjedočanstva), knjige (desetak knjiga, među kojima i o Sv. Tereziji, Edith Stein, Sv. Franji itd.).

Iako je stranica u prvome redu namijenjena molitvenoj praksi, te bi se mogla nazvati i pravim malim internetskim molitvenikom, ona sadrži i veliki broj različitih interesantnih tema o katoličkoj vjeri i aktualnim događajima u Crkvi u Hrvata, što je čini dodatno interesantnim za sve katolike.

s.b.

Liturgijski prostor

Nastavljamo naše razmišljanje o liturgijskom prostoru kako bismo lakše razumijevali samu liturgiju i više se u crkvi osjećali kao u zajedničkoj kući. U prošlom broju sam obećao protumačiti još četiri bitna pojma za koji nas veže slavljenje liturgije. Počnimo sa Svetohraništem i krstionicom.

Svetohranište je pojam za jedno od najsvetijih mjesta u crkvenom prostoru. Sve kršćanske Crkve koje vjeruju u trajnu i stvarnu prisutnost Isusa pod prilikama kruha i vina u euharistiji, imaju i ovaj izuzetni prostor za čuvanje euharistije iza mise. Prvi oblik takvoga prostora je u zidu svetišta. Dakle, kao jedan poseban ormarić koji je neko vrijeme bio u posebnom prostoru, koji danas zovemo sakristija. Zbog te je činjenice naziv prostora iz kojega svećenik izlazi na oltar još uvijek ostao sakristija, što dolazi od latinske riječi "sveto" čak "presveto". Kada je to Presveto, tj. euharistijski kruh prenešen u crkvu, ugrađen je mali ormarić u zidu crkve u kome su se pohranjivale svete čestice za pričest bolesnicima. U počecima se euharistija nije posebno slavila kultom klanjanja izvan mise. Kasnije se pojavljuje svetohranište u obliku goluba iznad menze oltara. Tako je taj presveti prostor postao vidljiv svima. Tek nakon tisuću godina, tabernakul (taj specifični ormarić) zauzima mjesto na oltaru. Kada je u srednjem vijeku, osobito u Zapadnoj crkvi nastalo veliko štovanje euharistije klanjanjem izvan mise, tabernakul zauzima središnje mjesto na oltaru. On je nužno u središtu oltara tako ukrašen i tako građen da je vidljiv svakome. Svećenik se vremenom okreće prema tabernakulu – svetohraništu – i tako služi misu sve do reforme II. vatikanskog sabora. Tako sve starije crkve kroz više od šest stoljeća grade glavni oltar upravo kao "glavni" radi svetohraništa koje je na tom oltaru. II. vatikanski sabor u svojoj reformi ne želi umanjiti štovanje Presvete euharistije izvan mise i zato preporuča da se svetohranište stavi u posebnu kapelu gdje će vjernici uvijek moći imati pristup za javno ili privatno štovanje. Želja je Crkve da ne bude svetohranište na menzi glavnoga oltara kako bi se glavni oltar očitovao kao žrtveni stol na kojemu se stvarno događa euharistija pod misom na oči svih vjernika. Dakle, i jest i ostaje svetohranište jedno od središnjih mjesta susreta i molitve, štovanja i klanjanja, zato se redovito to mjesto označava "vječnim svjetlom" i iskazuje se počast poklecanjem. Drugo je kada se euharistija štuje na poseban način javno i zajednički, pa se Presveto prenosi na glavni oltar kao što su na primjer dani klanjanja.

Krstionica je uz euharistiju mjesto najvažnijega sakramenta: krštenja. U prvim stoljećima kršćanstva, krstionica je bila odvojena od lađe crkve jer su se krštavali samo odrasli i to u Uskrsnoj noći. Krstionica je bila prostor sa bazenom za uranjanje kao najboljim simbolom "rađanja" novoga čovjeka. Kada je u srednjem vijeku krstionica prešla u crkveni prostor u užem smislu, onda je bila smještena pri dnu lađe ili u pokrajnoj lađi, jer se krštenjem "ulazilo" u crkvenu zajednicu. Srednji vijek nažalost gubi svijest krštenja kao liturgijskog čina zajednice pa se krstionica smješta u blizinu glavnoga oltara kao jedna oveća posuda – doduše svečana – gdje se čuva krsna voda i sam se prostor ukrašava scenom Kristova krštenja i krštenje se redovito obavljalo više kao obiteljski nego liturgijski čin zajednice. U reformi II. vatikanskog sabora krstionica bi trebala biti smještena negdje ispred svetišta da je vidljiva svima, a ipak ne u svetištu jer je novokrštenik tek krštenjem ušao u svetište. Jasno, ovu želju nije lako ostvariti u postojećim crkvama. Imamo slučaj da je sada taj vrlo važan dio crkve nedefiniran od mjesta do mjesta. Šteta što još nismo našli jedno takvo rješenje da bude prihvatljivo za sve. Svakako je važno ne zaboraviti važnost toga dijela crkvenog prostora u kome se događa tako važan sakrament kao što je krštenje a kod odraslih i krizmanje. Neka nas podsjeća taj krsni studenac svaki puta najveće milosti da smo upravo kod njega postali sinovi i kćeri Božji.

21. 12. 2008.
Četvrta nedjelja došašća
2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16
Ps 89,2-3.4-5.27.29
Rim 16,25-27; Lk 1,26-38
Marija reče: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!"

25. 12. 2008.

Božić

misa zornica

Iz 62,1-5; Ps 89,4-5.16-17.27.29
Dj 13,16-17.22-25; Mt 1,1-25

danja misa

Iz 52,7-10; Ps 98,1. 2-3a.3b-4.5-6
Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Sve se to dogodilo da se ispunji što Gospodin reče po proroku: Evo, Djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu se ime Emanuel - što znači: S nama Bog!

28. 12. 2008.

Sveta Obitelj

Sir 3,3-7.14-17a; Ps 128,1-2.3.4-5
Kol 3,12-21; Mt 2,13-15.19-23

Anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu. Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi.

4. 01. 2009.

Druga nedjelja po Božiću

Sir 24,1-4.12-16
Ps 147,12-13.14-15.19-20
Ef 1,3-6.15-18; Iv 1,1-18

Doista, od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost. Uistinu, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a milost i istina nastala po Isusu Kristu.

11. 01. 2009.

Krštenje Gospodinovo

Iz 42,1-4.6-7
Ps 29,1-2.3-4.3b.9b.10
Dj 10,34-38; Mt 3,13-17

Odmah nakon krštenja izađe Isus iz vode. I gle! Otvorise se nebesa i ugleda Duha Božjega gdje silazi kao golub i spušta se na nj.

18. 01. 2009.

Druga nedjelja kroz godinu

1 Sam 3,3b-10.19
Ps 40,2.4. 7-8a.8b-9.10
1 Kor 6,13c-15a.17-20; Iv 1,35-42

Ivan Krstitelj ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: "Evo Jaganjca Božjega!" Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa pođoše za Isusom.

Mjesto molitve i rada

Nezaobilazno mjesto

Nekada su ljudi sa salaša dolazili u "varoš" iz raznih razloga, ali im je prva postaja uvijek bila u Franjevačkoj, popularno nazvanoj, staroj crkvi. I danas je ova lijepa navika i potreba ostala u starijih ljudi, koji još prije odlaska bilo na tržnicu, bilo u sud ili neko drugo mjesto, svrate do svetoga Antuna i Crne Gospe. A na ovim se mjestima vide i studenti prije i poslije ispita, nađu se ovdje siromasi sa svojim potrebama, ali i ljudi sa svojim intimnim molitvama. Što to ove ljude danas privlači u crkvu i samostan subotičkih franjevaca, otkuda u njih toliko privlačnosti u suvremeno, užurbano vrijeme? Možda ćemo otkriti odgovore upravo u životu samostanskih stanovnika iznutra, u životu o kojem ponešto znamo a valjalo bi ga približiti i mlađima i starijima, kako bismo shvatili privlačnost Božju i njegova miljenika, svetoga Franje.

Braća u samostanu

U samostanu žive sedmorica braće: najstariji je brat **Klarus Pecze**, potom **p. Ivan Holetić**, **p. Maksimilijan Sóti**, **p. Marjan Kovačević**, **fra Jenő Prčić**, **p. Ivan Cvetković** i **p. Ivan Bošnjak**, gvardijan. Različite dobi, različitog obrazovanja a istog zvanja – franjevačkog. Neka braća imaju svećenički red, samim tim i dužnosti svećenika, a braća koja nisu svećenici obavljaju različite kućne poslove. Na pitanje o podjeli poslova, gvardijan p. Ivan odgovara: *Sve poslove braća dijele u dogovoru, što se obavlja na kapitulumima – zajedničkim sastancima na kojima se raspravlja o dnevnim problemima i poslovima.*

Specifičan dnevni red

Gvardijan Ivan ističe specifičan dnevni red koji se ne može nigdje sresti, po čemu je upravo franjevačka zajednica

drukčija od drugih. Braća ustaju dosta rano, u 6 ujutro je sv. misa, nakon koje nastavljaju zajedničku molitvu, a u 7,30 je doručak braće u blagovaonici. Zajednička molitva u 12 sati prethodi ručku koji je uvijek u 12,30. Dan se završava misom i zajedničkom večernjom molitvom u 17,30 sati.

Osim molitvenog dijela, braća kroz cijeli dan imaju svoje poslove, već prema rasporedu, što također ispunja njihov život.

Klauzura

Samostanska klauzura, odnosno zabrana ulaska u redovničke sobe, za braću znači mjesto osame i vrijeme posebnog načina života. Franjevci se drže ovoga pravila kako bi se u osamljenosti samostana mogli napuniti duhovno i to kasnije prenositi drugima.

Mjesto susreta i molitve

Franjevački samostan i crkva rijetko su tijekom dana bez vjernika. U hodnicima, pokraj sv. Antuna, u kapeli Crne Gospe ili tijekom prijedopodneva za vrijeme svetih misa, lako će se naći netko u molitvi, na ispovijedi ili na sv. misi. Ova otvorenost je razlogom da se vjernici osjećaju lijepo i dobrodošlo u ovoj Božjoj kući. Evo ukratko što se sve odvija u samostanu i crkvi.

Dvije su molitvene skupine: molitvena zajednica na hrvatskom sastaje se utorkom nakon mise u kapeli, a predvodi ju p. Marjan dok zajednicu na mađarskom vodi **vlač. Károly Vajda**, župnik iz Krušćića.

Četvrtkom se na vjeronaučnom susretu okupi dvadesetak odraslih i i manja skupina mladih koji raspravljaju o duhovnim temama.

Posjećeni su i Biblijski sati, svakog ponedjeljka i utorka u prvom tjednu u mjesecu. Na hrvatskom jeziku ih vodi **Stipan Vojnić Hajduk**, a na mađarskom **Judit Kóvacs**.

Crna Gospa

U subotičkom samostanu nalazi se slika Crne Gospe u istoimenoj kapelici koja svakodnevno okuplja vjernike. Povijest slike nije posve jasna i istražena. Po jednoj tvrdnji, sliku su donijeli doseljenici iz Bosne potkraj 17. st., dok drugi tvrde da je slika kasnija našla svoje mjesto u ovoj crkvi. Svakako je sigurno da je slika od prvih desetljeća 18. st. pa do danas okupljala mnoštvo vjernika koji su u njejoj kapelici pristupali sakramentu ispovijedi.

Subotički franjevci

Za katolike u Subotici u vrijeme turske vladavine skrb su vodili segedinski franjevci. Nakon protjerivanja Turaka 1686. u subotičkoj su se tvrđavi nastanili franjevci, koji su odmah počeli izgradnju samostana i vođenje župe. Crkva je posvećena sv. Mihaelu Arkanđelu. Godine 1700. odlučeno je da samostan pripadne Provinciji Presvetoga Spasitelja. Samostan je bio središte župe od 1710. do 1773. i od 1921. do 1933. U njemu je tijekom XVIII. i XIX. stoljeća djelovao studij filozofije i moralke. Godine 1900. samostan ulazi u sastav Provincije sv. Ivana Kapistranskoga, a 1923. postaje dio Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Pri samostanu je danas razvijeno djelovanje Franjevačkog trećega reda, a duhovna se skrb vodi na hrvatskom i mađarskom jeziku. /Leksikon Podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, 7. sv./

U samostanu je aktivna i Molitvena zajednica Krvi Kristove, koja ima molitve i okupljanja četvrtkom prije mise, a vodi ju **Katarina Vukov**.

Još jednu molitvenu zajednicu, na mađarskom jeziku, četvrtkom vodi p. Maksimilijan gdje se odvijaju duhovni razgovori i molitva krunice.

Braća nedjeljom služe šest svetih misa, što će se ubuduće smanjiti zbog manjeg broja svećenika.

Gvardijan p. Ivan je u samostanskom uredu svaki dan od 8 do 11 sati gdje se primaju misne nakane, ali i duhovni razgovori, prema potrebi.

Braća svećenici svakoga dana ispovijedaju od 6 do 10 sati, napose u vrijeme došašća i korizme kada se veliki broj vjernika sliva upravo u franjevačku crkvu.

Nabrojane aktivnosti razlogom su što je u samostanu uvijek živo, uvijek puno molitve i susreta. Ono što je gotovo zaštitni znak franjevaca je i Treći svjetovni red, čiji je voditelj p. Marjan, a koji prednjači u svim aktivnostima u samostanu, od molitvenih do radnih akcija. Trećoredci su i mladi i stariji, posvećeni nasljedovanju svetoga Franje.

Upoznajmo braću

P. Klarus najstariji je u samostanskoj zajednici. S ponosom pokazuje habit koji je obukao na dan sv. Klare, 12. kolovoza 1953. u Zagrebu. Rođen je 16. listopada 1922. u Bačkom Petrovom Selu, u obitelji s 11-ero djece. U samostan je ušao relativno kasno, jer je dugo tražio način i mjesto gdje bi Boga mogao više ljubiti. Na tu nakanu je tri dana postio o vodi, s tri zaloga kruha dnevno. Nakon što je od kolege u

vojsci saznao da somborski karmelićani primaju i starije momke u zajednicu, javio se svom župniku. Kako ni u jednoj zajednici tada nije bilo mjesta, poslao je liječničku potvrdu franjevcima u Zagreb i odmah primio odgovor da što prije dođe!

Bio je u Baču, Cerniku, Samoboru, Varaždinu, Čakovcu, Trsatu i svugdje gdje je trebalo, zadovoljno svjedoči da mu je svugdje bilo dobro. Na pitanje o Božjem pozivu za redovništvo ili svećeništvo, on odgovara: Samo Bog može dati zvanje!

Pater Maksimilijan voli ložiti s drvima u sobi, iako kuća ima grijanje, jer voli taj prirodni miris. A posla u samostanu uvijek ima. On posprema stol, i sve što treba a "samo" mu je 86 godina!

Franjevci imaju najljepši habit

Pater Ivan Holetić je u Subotici od 1993. godine. Duhovnik je časnih sestara. U novicijat je ušao 1947., nakon završene varaždinske Franjevačke klasične gimnazije. Glazbom se bavio 30 godina vodeći zborove u Našicama, Virovitici, Iloku, pa i u Subotici.

Na pitanje kako franjevci mogu privući mlade, p. Ivan odgovara: svojim propovijedanjem, načinom života, a u šali kaže i zato što franjevci imaju

najljepši habit. Upravo za njegovo gledanje na ponašanje i odijevanje vezana je zanimljiva priča. Braća ističu da je p. Ivan poznat i po svom elegantnom odijevanju, po lijepom ponašanju pa mu je u prijateljskoj šali, ali u stvarnosti ipak ozbiljno, udijeljeno neobično priznanje „učitelja lijepog ponašanja i elegancije“ 1992. Za tu je prigodu u Zemunu „ad hoc“ ustanovljen Institut lijepih umjetnosti koji je otisnuo vrlo lijepu diplomu s pravima i privilegijama koje sljeduju. Diplommu su potpisali beogradski nadbiskup Franc Perko, tajnik Leopold Rochmes... Iako šala, pater Ivan i sada pokazuje svoju vještinu lijepog ophođenja, a i odijevanja uvijek s mjerom i ukusom.

Mogu slušati ljude do iznemoglosti

Franjevac s dugim, dvadesetogodišnjim stažom u Subotici, **p. Marjan Kovačević** je mnogi-ma omiljeni ispovjednik i voditelj molitvenih zajednica. Ipak, on ističe da ima karizmu suradništva a ne vodstva, što se ogleda u tome da nije nikada bio voditelj samostanke zajednice. Na pitanje vrijedi li danas redovništvo i ima li snagu, on kaže da se ovdje

radi o posebnom pozivu, i za sebe kaže da je on na pravom mjestu. *Uz žrtve postoji i ljepota zajedničkog života, to promatram različito od svećeništva*, svjedoči p. Marjan. *Kao franjevac nikad nemam praznog vremena, cijeli mi je dan ispunjen. Kad kažu da bismo trebali ići k ljudima, ja na to gledam ovako – ako budem pravi, ako Gospodin preko mene govori, ljudi će sami doći ovamo* – kaže p. Marjan.

Ono što je također lijepo u redovničkoj zajednici, nastavlja, je različitost ljudi, braće. U obitelji je lijepo živjeti, ja mlade ljude i pripremam za taj način života. No, ja živim tri svoja obećanja: čistoću, siromaštvo i poslušnost i iako znam da će mnogi reći da to nije lako, ja kažem *Konopci su mi pali na predvnu baštinu*.

P. Marjanu je biskup dekretom povjerio službu egzorcizma ("istjerivanja zloduha"), i iza sebe ima 5-6 egzorcizama, ima i recidiva (ponovljenih slučajeva). Asistent je i drugim egzorcistima. Kada se dolazi k njemu? On uvijek ljude koji se ne osjećaju psihički ili čak i tjelesno dobro, prvo pošalje k liječniku, a kada oni kažu da je sve u redu a osoba i dalje nije dobro i kaže da osjeća neobične simptome, kao da nije "sama", onda može početi molitva i obred istjerivanja đavla. Iskustvo ovog teškog zadatka za svakog svećenika, stekao je na seminarima, a o potrebi toga čina i Gospodinova riječ kaže – izgonite duhove. Ono što ja radim tiče se života i smrti, u ovom ne bih smio biti amater.

Kroz svoje mladenačke godine odgoja bio je, po svom svjedočenju, introvertiran, i sam je proživio teška duhovna iskustva te stoga danas kaže da mu je Bog dao dar da može ljude slušati do iznemoglosti i ljudi imaju dojam da ih razumije, *nije to moje, to je od Boga, puno mi vremena za to treba*, kaže naposljetku. Uvijek ga vodi misao *Gospodin je uvijek kraj mene*.

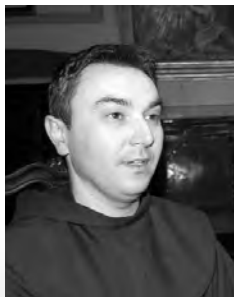
Temelj zvanja u obitelji

O. Maksimilijan Sóti, ofm (1928.), rodom je iz Adorjana kraj Kanjiže. Franjevce je upoznao preko svojih roditelja koji su bili trećoredci. Od petero djece, njih četvero se odazvalo duhovnom pozivu. Dvije sestre, koje su bile redovnice, su pokojne, a brat je umirovljeni čantavirski župnik i upravitelj župe u Adorjanu **preč. Imre Sóti**. Treća sestra živi u Subotici. O. Maksimilijan je bio franjevačkim bra-

tom, a tek kasnije je zaređen za svećenika. Službovao je u Cerniku, Varaždinu, Zagrebu i Subotici. Poznati je ispovjednik, kroz petnaest godina posjećivao je stare i bolesne po staračkim domovima u Subotici, osobito prvim petcima. U tom razdoblju mnoge je providio svetim sakramentima za njihovo preseljenje u vječnost. Još uvijek vodi jednu manju molitvenu skupinu.

Od "kuhinje" do svećeništva

O. Ivan Cvetković (1970.) rođen je u Beogradu a odrastao u Lukavecu kraj Velike Gorice. Završio je srednju ugostiteljsku školu i deset godina radio u struci, od kojih pet godina u Ukrajini. Radeći kao kuhar u kući susreta "Tabor" u Samoboru, koju vodi o. Zvezdan Linić, ofm, odlučio se odazvati Božjemu pozivu i ući u samostan. Inače, Ivan je već nakon srednje škole osjetio privlačnost

duhovnog poziva. Bogosloviju je završio na Kaptolu u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 2007. godine. Kao đakon je bio Virovitici, a kao svećenik godinu dana u župi u Cerniku. Želi nastaviti promicati franjevaštvo, osobito preko Trećeg franjevačkog svjetovnog reda i FRAM-e. U samostanu drži vjeronauk za odrasle četvrtkom u 18 sati. Voli čitati. Bavi se etnologijom. Od svoje sedme godine pa sve do ulaska u samostan bavio se folklorom. Izdao je i etnološku monografiju o svom dragom Lukavecu. O. Ivan kaže da se dobro snašao u Subotici, osobito što je ovdje u samostanu, u kojemu ima dovoljno prostora za molitvu, mir i tišinu. Počeo je učiti mađarski jezik, a

govori ruski i njemački. Po njegovim riječima i danas postoji zanimanje za samostanski život. To se vidi po odzivima na duhovne vježbe i obnove osobito za mlade, ali nažalost nije baš tako puno hrabrih koji se spremno odazivaju Božjem pozivu.

Brat voli gradnju

Br. Eugen Prčić rodom je iz Alekse Šantića. Preko somborskih karmelićana ja upoznao franjevce. U samostan je stupio 1978. Na službi je bio u Cerniku, Trsatu, Rijeci i Subotici. Jedno je vrijeme vršio službu zamjenika provincijalnog mehaničara za gradnju i restauraciju franjevačkih samostana i crkava. Bio je odgovoran za gradnju crkve Sv. Leonarda u jednom zaseoku kraj Cernika u Slavoniji. Uglavnom je po samostanima obnašao službu sakristana. U slobodno vrijeme voli pratiti konjičke sportove i konjarstvo, a kad ode na salaš rado zavrta harmoniku. Skuplja stare mašine, od onih velikih za poljoprivredu pa sve do sitnijih kućnih, koje popravlja i tako čuva od zaborava. Br. Eugen ne skriva da rado puši lulu.

Trećoredci

Vrlo aktivno u samostanu djeluje Treći franjevački svjetovni red. O njima smo imali prigode pisati upravo u *Zvoniku*, a evo i nekih aktivnijih trećoredaca u njihovim službama.

Antonija Trbović je blagajnica hrvatskog ogranka Trećeg franjevačkog svjetovnog reda u Subotici. Rođena je u Slavonskom Brodu, a od 1962. živi u Subotici. Ostala je udovica. U TFSR-u je oko pet godina, iako već desetak godina pomaže u spremanju franjevačke crkve i samostana. Posljednjih godinu dana svakodnevno od 7,30 do 12 sati radi u samostanskoj radnji. Osim što prodaje knjige i druge tiskovine, te kipiće i nabožne predmete, rado razgovara s onima koji navraćaju, a mnoge upućuje patrima. Mjesečno jedanput trećoredci se okupljaju na skupštinu kod franjevaca, mole i razgovaraju o aktualnim temama. Pred blagdan sakupljaju za siromašne.

Mária Göncö poglavarica je mađarskog ogranka Trećeg franjevačkog svjetovnog reda. Tri dana tjedno provodi u samostanskoj radnji, u kojoj se prodaju nabožni predmeti i vjerna literatura na mađarskom jeziku.

Mária Pintér obnaša službu blagajnice mađarskog ogranka Trećeg franjevačkog svjetovnog reda. Od 1986. je trećoredica, otkada je redovito nazočna u franjevačkoj crkvi. Privatnim putem nabavlja knjige i druge potrepštine za radnju, u kojoj provodi četiri dana tjedno.

Služba kantora

Mr. Éva Matijevics (1955.), već deset godina obavlja službu kantore u franjevačkoj crkvi. Prije toga je imala malo kantorskog iskustva u župi Sv. Križa u Subotici. Po struci Éva je profesorica informatike, a predaje u Osnovnoj školi "Majšanski put", te na Višoj tehničkoj strukovnoj školi u Subotici. Nekoliko godina je pohađala muzičku školu, a prije dvije godine završila je kantorski tečaj u Budimpešti. Kantorskom službom je pronašla svoje mjesto u crkvi. Voljela bi da može imati više pjevača, osobito mladih, kako bi mise mogle biti još svečanije.

Mise kod franjevaca od 2009.

radnim danom i nedjeljom:

7 i 9 sati na hrvatskom

8 i 10 sati na mađarskom

17,30 po zimskom odnosno u 18 sati po ljetnom vremenu, mise su jedan tjedan na hrvatskom, a drugi na mađarskom jeziku

BOG JU JE PRIPREMIO ZA BOŽIĆ

Pojavili su se u mom životu iznenada, krajem petog mjeseca! Larisa i Aleksandar, dva divna stvočenja, mladi bračni par. Željeli su upoznati Boga i kršćanstvo. Željeli su krstiti se, vjenčati se u crkvi... Htjeli su to što prije. Nego-
varao sam ih da se uključe u novu skupinu odraslih za primanje sakramenata koja je trebala početi u rujnu. Nisu prihvatili. Morao sam prihvatiti i pripremati ih posebno, ubrzano. Počeli su dolaziti na razgovor, na vjeronauk. Saznao sam da je bolesna, da ide na terapiju, ali da je

Alisa sa suprugom na dan svoga krštenja i vjenčanja

bolje. Bili su žedni smisla, nečega što će biti čvrsti temelj i oslonac njihove nade! Upijali su svaku riječ, činili prve vjerničke korake, zajedno iz molitvenika pratili misu... Brzo su bili spremni za veliki preokret u svom životu. Pronašli su mir i radost. Usavršili su ljubav i učvrstili nadu. Krstili su se, vjenčali i pričestili 19. srpnja ove godine. "Proroci" su pjevali na njihovom vjenčanju. Odjekivala je u crkvi i u njihovim srcima i srcima svih prisutnih pjesma: "Sva moja nada si Ti. Ti me nećeš nikad napustiti...". Od tada, svake su nedjelje bili na misi i na pričesti. Sreli smo se još koji put. Dogovorili smo se da će na jesen nastaviti pripremu za krizmu. Jedne nedjelje sam ih zagrlio poslije mise u 17 sati i rekao da se trebamo što prije sresti. A onda je Aleksandar poslao poruku: "Lara je u komi. Molim Vas dođite u bolnicu moliti za nju i podijeliti joj sakrament bolesničkog pomazanja." Bio sam. Potreslo me sve to. Počele su žarke molitve za njezino ozdravljenje. Svi smo vjerovali da joj se Bog može i hoće smilovati. Kako sam bio sretan kad je Aleksandar sutradan javio: "Lara je otvorila oči, ali još nije progovorila!" Novi zamah nade i poticaj za još žarču molitvu. Bio sam još jednom u bolnici. Molio. Gledala me je a stisak ruke kao da je nešto govorio... No, Bog je odlučio. Uzeo ju je k sebi. Bila je to za mene teška kušnja. Govorio sam Isusu da bi njezino ozdravljenje bilo silno svjedočanstvo, poticaj mnogima da počnu slijediti njegov put ljubavi... Rekao mi je, kao i toliko puta ranije: "Šuti. Ne znaš Ti ništa...". Da, vjerujem i znam. On je Larisu pripremio za Božić. U 32. godini njezina

života pozvao ju je k sebi na slavlje vječnog Božića, za radost koja ne prestaje, za mir koji traje i za ljubav koja je potisnula nadu, jer ona više nije potrebna.

Ona živi i zna zašto je sve moralo tako biti. Kušnja je ostala nama, koji smo ostali iza nje. Bol i tuga, ali u nadi, nadi ponovnoga susreta s njom u vječnosti, u ozračju gdje više nema ni suza, ni jauka, ni smrti... U ozračju vječne sreće i zajedništva ljubavi.

Na njezinom sprovodu plakao sam kao ni na jednoj. Bio je to čudan sprovod i čudno ponašanje jed-

nog svećenika. Srce je tada bilo snažnije od razuma. I Aleksandar mi je priznao: "Na dan sprovoda mi smo samo čekali da Vi dođete...". Zato su valjda zagrljali s njezinim najmilijima, kraj njezinog lijesa, bili takvi! Bolni, ali puni ljubavi. Bilo je to možda čudno za neke ljude, ali za mene znak i potvrda kako i koliko Kristovo evanđelje, kao i patnja mogu zbližiti ljude.

Poslije sprovoda došli su mi Larisini roditelji i kuma zahvaliti na sućuti i riječima utjehe. I priča je nastavljena. Saznao sam još neke detalje. Larisina mama svjedoči: "Ja nisam vjernica, ali sam svaki dan čitala Larisi Jutarnje molitve iz franjevačke crkve". Tata je posvjedočio: "Larisa je bila prava vjernica. Kako je vjerovala. Kako je pričala o Isusu... Kad joj je bilo teško, uhvatila bi križić koji je nosila na lančiću oko vrata. Ja bih volio vjerovati tako i to što je moja kćerka vjerovala." Saznao sam da ju za desetak dana njezine kome nisu ostavili ni jedan trenutak samu. Bili su joj blizu u bolnici do posljednjeg daha njezinog ovozemaljskog života...

Život ide dalje. Suze će teći ovoga Božića, jer nje više nema među nama. Ali pratit će nas njezin smiješak iz neba u kojem ona uživa radost vječnog Božića; svu milinu Božje blizine u zajedništvu anđela i svetih. Neka ta svijest svima koji su je poznavali bude izvor nove nade. Svi idemo prema vječnom Božiću. Brzo će doći svima. Bit će to pjesma i radost bez kraja. Larisa! Hvala za smiješak. Moli za nas i čekaj nas!

Andrija Anišić

Intervju s gvardijanom Franjevačkoga samostana u Subotici, p. Ivanom Bošnjakom

Redovnički život ne želi ostaviti čovjekov život besplodnim, nego ga izgrađuje na sliku Kristovu!

Fra Ivan Bošnjak rođen je 24. 08. 1974. u Vukovaru, a svoje djetinjstvo je proveo u Iloku gdje je pohađao osnovnu školu. Završio je nadbiskupsku klasičnu gimnaziju kao smjemeništarac, a nakon završene mature otišao je u novicijat u Rijeku. Tamo je boravio godinu dana, fakultet upisao 1994. a završio 2000. godine u Zagrebu. Bio je godinu dana đakon u zagrebačkom predgrađu Kozari Bok. Odlukom poglavara premješten je u Suboticu 2002. godine. U međuvremenu je opet bio u Našicama, a od rujna 2008. gvardijan je u subotičkom Franjevačkom samostanu.

ZV.: Svi mi se obično već u djetinjstvu upoznamo s likom sv. Franje, kada ste Vi i kako poznali sv. Franju?

□ I. B.: Dolazim iz Iloka, župe sv. Ivana Kapistrana, u kojoj franjevci djeluju stoljećima. U toj sam župi kršten, primio prvu pričest i krizmu, a od malih nogu sam bio ministrant. Za nas ministrante su tadašnji franjevci u Iloku organizirali izlete, druženja i duhovne vježbe. Na redovitim susretima smo bili poučavani o životu i djelovanju sv. Franje, a bilo je i drugih zanimljivih tema, taj bi susret obvezno završavao nogometom ili stolnim tenisom kad je vani bilo zima ili kiša. Broj ministranata nikad nije bio ispod trideset. A ministrantski sastanci uljepšavali su nedjeljno popodne. Samostan je za nas ministrante uvijek bio otvoren, mogli smo promatrati iz blizine život franjevac. Puno puta smo sudjelovali u različitim pripremama blagdana ili pomagali u lakšim poslovima u samostanu. Na svete mise sam redovito i rado išao. U mojoj generaciji nisam bio jedini koji je otišao u sjemenište u Zagreb, još su trojica Iločana bila u sjemeništu i, nažalost, nakon završetka srednje škole napustili sjemenište.

ZV.: Tri godine ste proveli u Našicama, kakva iskustva i uspomene nosite iz tog mjesta i župe?

□ I. B.: Nakon Mlade mise bio sam premješten ovdje u Suboticu, a nakon tri godine u Našice. Velika je razlika između samostanskog života i rada ovdje i župnog u Našicama. Kad sam došao u Našice iz Subotice, pitao sam se kako ću izvršavati zadatke na župi i hoću li moći uspješno raditi. Braća su imala razumijevanja, pa sam na početku dobio manje filijale župe, tj. manja sela,

a sama župa broji oko dvanaest tisuća vjernika. Ondje sam se uvjerio da se župna administracija najbolje uči u praksi. Nakon prve godine dobio sam dva veća sela koja su imala ukupno tri tisuće osamsto vjernika, kao neka manja župa. Posebno će mi ostati u sjećanju lik pokojnog župnika fra Ivana Mikića, koji je također jedno kratko vrijeme boravio ovdje u Subotici, samo tri mjeseca, a preminuo je ove godine u drugom mjesecu. U svome svećeničkom i ljudskom životu je istinski, ozbiljno izgrađivao svoju duhovnost i čovjštvo. Napose je svoj život temeljio na riječi Božjoj i euharistiji. Sav taj ozbiljan i duhovan životni put se očitovao u najtežim trenucima života kad ga je zahvatila teška bolest raka. Nakon njegove smrti, liječnici su posvjedočili da već dugo vremena nisu vidjeli tako dostojanstveno umiranje. To je za mene bio vidljiv plod jednog ozbiljnog duhovnog života i rada, kao svjedočanstvo da se unatoč svim životnim neprilikama i preprekama isplati boriti, raditi i izgrađivati duhovni život i vlastitu osobnost.

Zajedništvo, to je u prvom redu zajedničko življenje i svjedočenje Evanđelja

ZV.: Nedavno ste se vratili u Suboticu, ali ovaj put u svojstvu gvardijana. Kako doživljavate tu svoju službu?

I. B.: Mnogi ne razumiju službe u našem franjevačkom redu. Po odluci sv. Franje, u našem redu službe se ne primaju doživotno, nego na određeno vremensko razdoblje. Služba provincijala, tj. upravitelja provincije traje šest godina, također i služba gvardijana

traje šest godina. Sasvim je normalno u našem redu da nakon određenog vremenskog razdoblja dođe novi gvardijan ili novi provincijal. Ne postoji doživotni gvardijan i doživotni provincijal. A premještaji su sastavni dio našega života, možda i najteži dio, jer trebaš napustiti mjesto i ljude koje si upoznao, pa i zavolio. Nitko sam sebe ne imenuje gvardijanom, a ni provincijalom, nego se izabire od strane braće. Provincijala izabire čitava provincija, a gvardijana Uprava provincije. Tu službu ne može nitko nametnuti nikomu, a ne može se samovoljno prisvojiti. Za mene je služba gvardijana nešto potpuno novo, prvi put sam postao gvardijan. Nisam nikad težio nekim službama, a ova služba mi je povjerena od braće i nadam se da ću je uz pomoć Božju uspješno izvršiti.

ZV.: Biti franjevcem redovito znači živjeti u zajednici. Što za vas znači život u samostanu?

□ I. B.: To je moj životni poziv, no nažalost, naše zajednice su sve manje po broju članova. Do sada sam uvijek živio u zajednici, nikad nisam bio sam u nekom mjestu. Nažalost ovdje u Vojvodini imamo još tri kuće u kojima živi samo po jedan brat. Zajedništvo, to je u prvom redu zajedničko življenje i svjedočenje Evanđelja. Nekad je puno lakše kad na životnome putu imaš nekog subrata.

ZV.: Na što želite položiti osobitu pozornost u životu franjevačke zajednice u subotičkom samostanu?

□ I. B.: Na prvome je mjestu bratski život koji se očituje unutar samostana u zajedničkoj molitvi, zajedničkom objeđovanju i rekreaciji, a prema vani u službenju ljudima i svećenicima na župama prema mogućnostima i potrebama.

ZV.: Još ste na početku svoje službe ovdje u Subotici i sigurno imate puno obveza, no nadam se da uspijete pronaći nešto slobodnog vremena. Čime ga najradije ispunjate?

□ I. B.: Slobodnog vremena nemam puno, obveze koje su u samostanu traže postojanost i vrijeme. A svoje slobodno vrijeme najradije koristim za čitanje knjiga, a to je navika iz studenskih dana. To ne smatram nekom obavezom, a ni teškoćom. Volim dobre knjige, bez obzira na tematiku i područje.

“Želja mi je pokušati dati ljudima što više nade i duhovnog sadržaja kroz različite susrete, duhovne obnove, svete mise i ispovijedi. Kao samostanska crkva više smo orijentirani na djelovanje unutar samostana, ali želim da samostan ostane jedna duhovna oaza za molitve i mira za ljude. Uvijek je ideal rad u manjim skupinama koje će kasnije svjesno živjeti i svjedočiti evanđelje. Mislim da mnogi ljudi danas jako malo znaju o vjeri, Bibliji, Crkvi, sakramentima i drugim važnim pitanjima za život u vjeri. Puno se govori o katehizaciji odraslih, ali tu treba dosta toga napraviti, jer nije dovoljan sam vjeronauk do krizme. Da bi se vjera živjela potrebno je više znanja i duhovnog rada sa vjernicima”, svjedoči p. Ivan Bošnjak.

Nisam baš ljubitelj televizije, filmova i serija, jer to smatram gubitkom vremena, a ne mogu se uz televizor opustiti kao uz knjigu. Po pitanju televizijskih programa jako sam kritičan i izbirljiv, ne volim sve gledati jer smatram da je dosta toga slabo i za mene površno. Emisija bez sadržaja i poruke je promašena emisija, a onaj tko to gleda gubi dragocjeno vrijeme.

U današnjem vremenu kad se sve mjeri novcem, redovnički život ima drukčije mjerilo, a to je nesebično darivanje Bogu i bližnjima u službenju Crkvi

ZV.: Mnogi su mladi danas uskraćeni za iskustvo ljepote života u obiteljskoj zajednici. Mislite li da ih može privući ljepota zajedničkoga života u samostanu?

□ I. B.: Da, mnoge današnje obitelji su u krizi. Kad sam bio na župi mogao sam jasnije promatrati obiteljski život naših vjernika. Postoje mnoge teškoće koje današnje obitelji susreću. Mnoge krize dolaze od toga što u obitelji više nema zajedničkog duhovnoga života. Mnogi mladi odrastaju u katoličkim obiteljima, ali u kojima je vjera samo neki folklor, bez dubljeg značenja i smisla za njihovu stvarnost. Mi to primjećujemo kad mnogi dolaze u samostan i najviše problema imaju sa zajedničkom molitvom, upravo zato jer u svojim obiteljima nisu molili s ocem i majkom. Također, puno je onih koji dolaze iz ranjenih obitelji, što je posljedica današnjeg života, kao iz obitelji u kojima su imali samo jednog roditelja, bilo zbog rastave, gubitka u nekoj nesreći ili samohranih roditelja. Takvi ljudi nose

sebi uvijek ranu iz djetinjstva i njima treba pomoći da to zacijele. Postojanim i iskrenim duhovnim životom mogu zacijeliti te traume i rane djetinjstva. Najopasnije je pobjeći u samostan da bi čovjek pobjegao od svoje obitelji, problema ili rana života, jer se ne može od sebe pobjeći, svako sebe nosi ondje gdje jest. Tada je to put muke i borbe. Svakako neke stvari treba riješiti prije i nego se odluči za redovnički život i uđe u samostan. Redovnički život se razlikuje od života u svijetu i najbolje je neopterećen započeti novi život.

ZV.: Što je život u samostanskoj zajednici u mogućnosti ponuditi pojedincu koji se želi osobito posvetiti Bogu?

□ I. B.: Kad netko želi postati redovnik, mora se odlučiti u koju će zajednici pristupiti, jer nisu sve redovničke zajednice jednake. U katoličkoj Crkvi postoji veliki izbor. Također nisu sve karizme jednake. Kada osoba odluči i uvidi koje mu je talente Bog darovao i na kojem području života želi raditi, tada se može odlučiti za redovničku zajednicu. Rast u duhovnosti je nerazdvojivo spojen s čovjekovim radom. Nitko ne dolazi u samostan samo da bi molio, čak i najstroži redovnički redovi imaju obvezan rad. Ne može se u duhovnosti rasti bez tjelesnoga i intelektualnog rada. Možda nekima zvuči čudno, ali to je kod čovjeka spojeno u jedno. Sveti Benedikt, utemeljitelj benediktinskog reda, to je izrazio riječima “Moli i radi”, dok je sv. Ignacije to na drukčiji način izrekao riječima “Sve na slavu Božju”. Tu vidimo molitvu za svako djelo i djelo koje je prikazano Bogu. Redovnički život ne želi ostaviti čovjekov život besplodnim, nego ga izgrađuje na sliku Kristovu. U zajedničkom životu je nekad teže živjeti, ali se lakše izgrađivati u duhovnosti. Svakako tu su bitni zajednički časovi molitve, duhovne vježbe, kao i duhovne obnove koje izgrađuju duhovni život pojedinca. Svemu tomu se pretpostavlja osobna molitva.

ZV.: Redovnički život, kao i svi ostali staleži, imaju svojih ljepota. Na što biste osobito htjeli pozvati pozornost mladih, koji možda razmišljaju o redovničkom životu?

□ I. B.: Samo hrabro, bez straha! U današnjem vremenu kad se sve mjeri novcem, redovnički život ima drukčije mjerilo, a to je nesebično darivanje Bogu i bližnjima u službenju Crkvi. To je posvećenost koja po Božjem blagoslovu uvijek urodi dobrom. U današnje vrijeme mnogi roditelji priječe svojoj djeci da postanu svećenici, redovnici ili

redovnice. Ja to gledam kao na sebičnost. Mnogi kažu, joj izgubili samo ga ili izgubili smo je. U današnje vrijeme ljudi u sebi nose veliki egoizam, teško je nešto učiniti za drugog ili darovati. No, roditelji koji svoje dijete daruju Bogu, primaju blagoslov od Boga. Nekad je u to teško povjerovati. Taj egoizam se očituje u tome da mnogi ne žele roditi više od jednog ili dva djeteta, pa kako će tada jedino dijete darovati Bogu. Ljudi se u današnje vrijeme lako navezuju na stvari i osobe, i na taj način sami sebe čine nesretnima. A onaj koji osjeti poziv, kao što rekoh, neka hrabro krene naprijed, jer to je put vjere, bez obzira na protivštine iz okoline.

Na upit što ga je osobito privuklo franjevaštvu, p. Bošnjak odgovara kako ima puno lijepih stvari kao što su jednostavnost, pristupačnost, radost i mnoge druge značajke koje je primijetio u životu franjevac koji su živjeli u Iloku. “Svakako je važno istaknuti da smo se u samostanu uvijek osjećali lijepo i ugodno. Bilo je to neko domaće, kućno ozračje koje je teško opisati ako ga netko nije doživio. Mnogi koji su sa mnom bili ministranti, a danas obiteljski ljudi, vrlo rado posjećuju samostan i s radošću se sjećaju događaja i dana u samostanu koje su proživjeli kao ministranti. A samo zvanje i Božji poziv su tajna koju je teško opisati. To pitanje o zvanju mnogi su mi postavili. Mogu samo reći tada sam osjetio ljubav i želju da krenem u samostan i to učinio, vrlo jednostavno”, kaže p. Ivan Bošnjak.

Večer svetog Nikole

Sveti Nikola biskup štuje se ne samo u Europi nego i u Aziji. Bio je biskup Mire u Liciji (danas Turskoj), umro je oko polovice IV. stoljeća. Kao svetac štuje se u cijeloj Crkvi, osobito od X. stoljeća. Kod nas u sjemeništu već je običaj da na dan kada Crkva slavi spomendan sv. Nikole, 6. prosinca, pripremimo kratki program u njegovu čast. Ove godine učenici četvrtog razreda pripremili su program koji se sastojao od nekoliko točaka; bile su to recitacije vezane uz život sv. Nikole, kviz znanja, zatim komični tekstovi u kojima smo na humorističan način pozdravili najmlađu subraću i primili ih u zajednicu. Nakon programa i do nas je stigao sv. Nikola i darivao nas skromnim i lijepim darovima.

Rektoru mons. Josipu Miocsu udijeljeno ugledno priznanje

Na prijedlog profesora katoličkog sveučilišta "Pázmány Péter" iz Budimpešte, naš rektor sjemeništa i direktor škole **Josip Miocs** nagrađen je za svoj 40-godišnji rad, kao profesor, odgojitelj i crkveni glazbenik priznanjem "Fraknoi Vilmos". Priznanje je primio u Károly palači u Budimpešti iz ruke ministra za obrazovanje i kulturu.

Turnir u stolnom tenisu

Turnir u našem sjemeništu održava se svake godine. Sudionici ovoga turnira su svi učenici sjemeništa, a podijeljeni su u četiri skupine. Natjecanja započinja nakon blagdana Svih Svetih, a finale se održava 5. prosinca uoči Nikolinja. U finale, naravno, dopijevaju dva najbolja igrača a to su ove godine dva maturanta: **Miroslav Salontaj** i **Oszkár Mészáros**. Prva pozicija je pripala Oszkárú a Miroslav je zadržao drugo mjesto na ovogodišnjem natjecanju.

Paljenje adventske svijeće

Kao i u svim našim crkvama, tako i u sjemeništu, pale se adventske svijeće. Prvu svijeću je na našem adventskom vijencu, u subotu navečer 29. studenoga, obučen u starozavjetnog proroka, zapalio

jedan od učenika četvrtog razreda. Službu riječi, kao i samu prvu adventsku večer predvodio je župni vikar iz Aleksandrova vlč. **Ákos Gutasi**. Velečasni Ákos nam je na dva jezika, hrvatskom i mađarskom, pojasnio samu ulogu svijeća koje na vijencu sjaje posebnom svjetlošću i svake nedjelje nas približavaju onome što svaki od nas čeka, a to je svetkovina Kristova rođenja, Božić.

Novi prefekt

Prije samo nekoliko tjedana u naše sjemenište došao je tek zaređeni đakon vlč. **Dragan Muharem**. Dragan je ne-

kada kao i mi bio sjemeništara u ovome sjemeništu. Nakon sjemeništa odlučio je nastaviti teološki studij i bogosloviju u Đakovu. No, evo njega i danas među nama ali ne kao sjemeništara nego kao starijeg brata koji će obavljati službu drugog prefekta. Od srca mu želimo dobrodošlicu i da uz Božju pomoć ustraje u svome pozivu.

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

Alžir

Kolijevka prvih kršćana, natopljena krvlju mučenika prvih stoljeća, danas ima tek malobrojne članove poput kvasca i soli. Njihova uloga je svjedočiti Evanđelje konkretnom ljubavlju u suživotu s drugima, gradeći svijet bratstva i mira koji je moguć. Prisutnost kršćana, iako su većinom stranci, donosi nadu svim Alžircima.

Kolijevka prvih kršćana

Crkva u Alžiru broji tek nekoliko tisuća vjernika raspršenih na području veličine Zapadne Europe na kojemu živi gotovo 30 milijuna muslimana. Crkva u Alžiru prisutna je još od rimskog doba, od 2. stoljeća poslije Krista. Riječ je o Crkvi mučenika i velikih svjedoka kao što su Tertulijan, sv. Ciprijan i sv. Augustin. Nakon prodora islama, Crkva je svoj ustroj uspjela vratiti tek 1838. osnivanjem biskupije Alžir. Kasnije su osnovane biskupije Orano, Constantine i Lagouat-Ghardaia.

U Alžiru se nalaze tragovi vrlo stare prisutnosti prvoga kršćanstva iz kojega su "izronili" likovi poput sv. Augustina. Rođen u gradu Tagaste, kao biskup živio je u Hiponu. Danas, ispod i na vrhu brda koje se nalazi iznad luke Annabe, stara i nova bazilika označavaju nastavak prisutnosti što ga održava oko 50 redovnika i redovnica, sa šačicom vjernika laika, i dalje svjedočeći usred 12 milijuna muslimana. Njihova prisutnost je važna jer svjedoči ljudima da se može živjeti skupa, premda su različiti. Ujedno je to način i da ljudi shvate da je i prije islama ovdje postojala povijest, povijest kršćanstva koja je utjecala na cijeli Zapad i na koju ne samo kršćani, već svi Alžirci mogu biti ponosni.

Crkva sastavljena od brojnih nacionalnosti: Europljana, Afrikanaca, vjernika s Bliskog istoka i Južne Amerike, uz jako mali broj samih Alžiraca. To je slika Crkve u Alžiru danas, koja je kroz povijest prošla kroz teške kušnje, od rata za oslobođenje od Francuske koji je doveo do odlaska velikoga broja

bijelaca i kršćana, pa do tragedije islamskoga terorizma '90-ih godina prošloga stoljeća, koji je prouzročio 200.000 žrtava. Među njima bilo je 19 redovnika i redovnica, pa i sam biskup Orana mons. Pierre Claverie, dominikanac. Za te mučenike pokrenut je postupak za proglašenje blaženima.

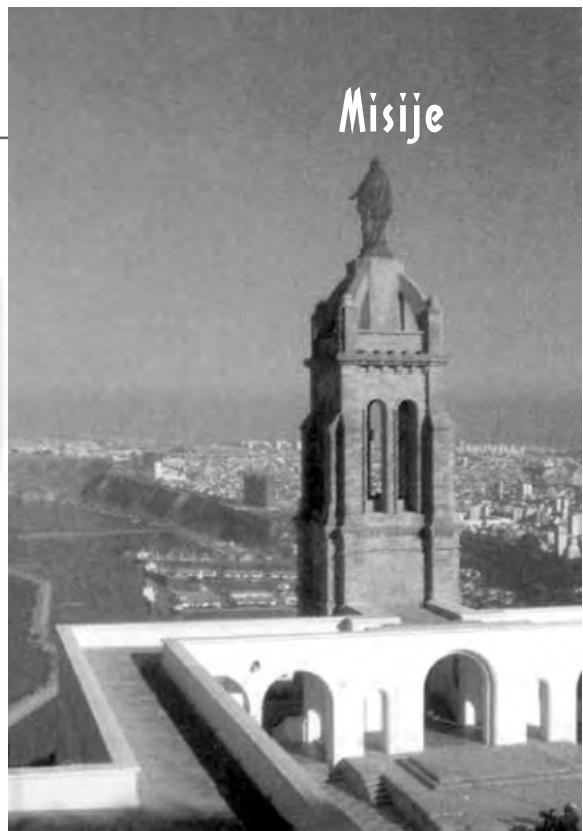
Svjedočanstvo ljubavi

Malobrojni kršćani, kao kapi u moru islama, nastoje biti poput kvasca i soli. Biskupi i svećenici, redovnici, redovnice i vjernici ne zatvaraju se u svoje crkve, samostane i kuće nego nastoje živjeti sa svojim susjedima muslimanima, dijeleći s njima sve. Tu se kršćanstvo očituje konkretnom ljubavlju prema svakom čovjeku, gradeći povjerenje, prijateljstvo, prihvaćanje, dijeleći sve i primajući sve. To je osobito važno svjedočanstvo, jer islamski ekstremisti žele nametnuti vjersku nesnošljivost, strah i nepovjerenje. U takvom okruženju ne može se evangelizirati nego samo biti svjedok ljubavi koja nema granica i sve prihvaća.

Kršćani u Alžiru predstavljaju majušnu manjinu stanovništva. Po njihovoj diskretnoj ali vjernoj prisutnosti, po njihovoj vjernoj službi u različitim društvenim slojevima oni su izazov ne samo stanovnicima zemlje u kojoj su odlučili živjeti Evanđelje, nego i kršćanima drugih zemalja. Organiziraju različite susrete, suradnju, koncerte – sve što može ljude povezati i graditi zajedništvo.

Specijalne redovničke zajednice

U 19. st. u Alžiru su djelovale Sestre sv. Josipa, koje je osnovala u Francuskoj sv. Emilija de Vialar. Nakon što su Francuzi osvojili Alžir, ondje se nalazio Emilijin brat Augustin. Vidjevši svu bijedu urođeničkog stanovništva, zamolio je u ime kolonijalne uprave svoju sestru da bi sa svojim sestrama u Boufariku otvorila bolnicu. Ona je to jedva dočekala i sama se uputila s nekolicinom sestara na novo polje rada. Kad su došle u Alžir, buknula je pošast

Misije

kolere. Redovnice se bez straha po vlastiti život dadoše hrabro i veliku dušno na dvorenje bolesnika, pobuđujući kod muslimanskog stanovništva sveopće udivljenje. Muslimani počеше štovati te hrabre "bijeke marabe", koje pokazase u nevolji toliku požrtvovnost. No, zbog različitih neprilika, sestre su 1843. morale napustiti zemlju svoga misionarskoga rada.

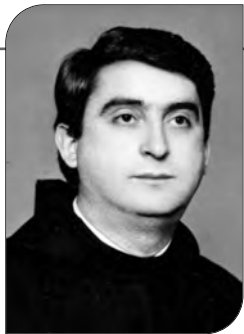
Alžir je kolijevka osobitih redovničkih zajednica koja su oaze bratstva i sestrinstva. Jedna takva zajednica su Isusova mala braća. Zajednica je utemeljena 1933. godine u Alžiru, kamo se osnivač Rene Voillaume s nekolicinom sljedbenika povukao živjeti život po uzoru na Charlesa de Foucaulda, malog brata Karla. Tu su živjeli monaškim načinom života, dok su poslije Drugoga svjetskog rata počeli uspostavljati male zajednice od po 2-3 brata. Godine 1939. mala sestra Magdalena osnovala je Isusove male sestre, također po uzoru na život i duhovnost Charlesa de Foucaulda. One dijele život s nomadima u pustinji njegujući prijateljske odnose sa svima.

U Alžiru djeluju Sestre Misionarke Naše Gospe od Afrike. Njih je utemeljio biskup mons. Lavigerie 1869. godine. Dolaskom u Alžir početkom 1867., mons. Lavigerie imao je u srcu misionarski projekt, ne samo za svoju biskupiju, već za cijelu Afriku. On je 1868. godine utemeljio jednu skupinu, Misionari od Afrike, koji su imenovani za evangelizaciju afričkih naroda. Bio je uvjeren da se ova evangelizacija neće moći ostvariti bez žena. Samo se one mogu približiti ljudima, osobito ženama, tako mogu ući i u afričke obitelji.

12 / 2003

ZVONIK

29

Etape duhovnog života (2)

2. Etapa: Put "prosvjetljenja"

(nastavak iz prošlog broja)

U duhovnoj "noći osjetila", kada se čovjeku i molitva čini teškom, ne može se više razmišljati, misliti, programirati svoju molitvu, sam život na neki način postaje neshvatljivim. Čovjek se obratio, osobno je susreo Isusa, a sada je sve pobrkano. U takvom duševnom stanju čovjek treba biti maksimalno strpljiv. To se jednostavno mora dogoditi. Čovjeku ne preostaje drugo, nego se baciti u Božje naručje, prepustiti njemu svoju budućnost jednostavnim djetinjim predanjem. Bog nas nikada ne kuša iznad naših sila. Bog se zna na vrijeme zaustaviti i dati nam predaha. Što se više slažemo s Bogom, što mu se više predajemo, to se više skraćuje kušnja. Kad je sve pročišćeno, kad su sva osjetila istinski na svojem mjestu, ulazi se u novo svjetlo koje ovaj svijet nikako ne može spoznati. Tada se ni za što na svijetu ne žali što se upoznala ta noć. Sve je sada novo. Prevladava veća otvorenost za poticaje Duha Svetoga koji u čovjeku može izvoditi velike stvari. U takvom stanju treba sačuvati mir srca i predati se radu Duha Svetoga u nama. To je veliko razdoblje škole predanja. U početku duhovnoga života predanje je lako, sve ide kao samo od sebe i stvari uspijevaju. Sada valja ići naprijed poput Abrahama u pustinji, a da se ne zna puno kamo se ide. To i nije naša briga, kada ionako Bog sve zna i vodi. U tome duhovnom stanju pogled naše duše je usmjeren na Isusa. Osjeća se neprestana nazočnost Božja kao molitva duše koja se ne prekida i koja postupno traje čak i noću. To se naziva kontemplacija, o kojoj ćemo posebno govoriti. Dakle, upravo sada Bog djeluje. Više ne molimo s Bogom, nego se sada moli u Bogu. Usmjereni smo na čovječstvo Kristovo, meditiramo o otajstvima njegova života, sve dok nam jednostavnija i duhovnija molitva ne bude ponovno darovana. ¹

3. Etapa: Put "sjedinenja"

Bog s čovjekom želi ići do kraja, želeći ga dovesti do sjedinjenja sa sobom već na ovoj zemlji, čime već sada za nas počinje vječnost. S naše strane je potrebno htjeti isto što želi Božja volja i ako smo vjerni u tome dopiremo do "puta sjedinjenja" odnosno neprestanoga jedinstva s Bogom. Svi su dijelovi

naše ljudske osobe obraćeni, puni Duha Svetoga. Nazočnost je Božja neprestana, a stanje čovjeka je neprestano jedinstvo kojim duševne moći ostaju trajno sjedinjene s Bogom cijelo vrijeme na svakome mjestu usred meteža i vanjskih zauzetosti i u najpoduzetnijim poslovima. Sve je tada u Bogu. Može se živjeti s ljudima koji se nalaze u takvom stanju a da ne sumnjamo da su od ovoga svijeta. Budući da je Bog sama jednostavnost, takve se osobe u jedinstvu s njime pojednostavnjuju. To intimno jedinstvo s Bogom prati još dublji mir nego što je onaj u prijašnjoj etapi. Potpuno smo u skladu sa sobom i slobodniji s Bogom tako da mu više ništa ne odbijamo. Da bi se došlo do toga, bilo je potrebno proći drugu noć duha. Kao što čovjek stavlja svoju sigurnost u materijalne stvari od kojih se valja očistiti, jednako tako svoju sigurnost polaže i u duhovna stanja. Tada je važan samo Bog. Ostaje samo Bog pred nama komu se pristupa iznad svakih osjećaja. Dogodit će se da noć duha poprma neki oblik krize vjere. Vjera je uvijek tu, ali više ne postoji osjećaj vjere. Treba se čvrsto držati i ići naprijed unatoč svemu i unatoč neshvaćanju. To je koji puta bolno poput Isusova uzdaha na križu: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" (Mk 15,34). Prema učenju Ivana od Križa, ta noć može biti tipična i vrlo jasna, može biti vrlo duga i vrlo jaka. To je napredno lišavanje svega u vjeri. Može se proživljavati i određena noć duha a da toga nismo ni svjesni. Dovoljno je da to Bog zna. U tom duhovnom stanju veze duše s Bogom krajnje su nježne: "Stavi me kao znak na srce, kao pečat na ruku svoju, jer ljubav je jaka kao smrt, a ljubomora tvrda kao grob. Žar je njezin žar vatre i plamena Jahvina. Mnoge vode ne mogu ugasiti ljubav niti je rijeke potopiti" (Pj 8,6-7). ²

4. Izvanrednosti duhovnoga života

Sav je duhovni život pomalo izvanredan, od početka do kraja obraćenja do jedinstva s Bogom, u svojem načinu i u svojim etapama. Duhovni je život različit od normalnoga ljudskog života. U samoj dubini duhovnoga života postoji više izvanrednih stanja i činjenica. No to ne pripada samoj biti duhovnoga života. Duhovni život se može provoditi u velikoj jednostavnosti bez ikakvih mističnih zahvata i stanja. To nam pokazuje život sv. Male Terezije. Njezin redoviti i normalni stil duhovnoga života jest onaj "maloga puta". No, izvanredne se stvari

dogadaju i danas kao i u prijašnjim stoljećima. Ne možemo nijekati stalnu prisutnost "mističnog" elementa u Crkvi koji se snažno očituje. Pred tom pojavom dva su stava jednako pogubna i opasna. Prvo, da se pretjerano na to vezemo i da sav duhovni život promatramo samo kroz ovakva očitovanja. Drugo, da ih nježemo. To je opasno stoga što su na teoretskom i na praktičnom planu s tom stvarnošću povezana velika nerazumijevanja i veliko neznanje. Tako na primjer, sv. Terezija Avilska je mnogo trpjela zbog duhovnika koji ju nisu razumjeli, pa je ona zbog njih izgubila godine i godine da ju se razumije. Duhovni se život ne može jednostavno poistovjetiti s moralnim životom. Svaki od njih ima svoje zakone i potrebno ih je poznavati. Među duhovnim pojavama neke su vrlo česte, a to su karizme, danas osobito raširene u karizmatškoj obnovi i koje su uvijek postojale u Crkvi. Karizme su dar Crkvi. One se moraju dobro ispitati na djelu. Crkvena tradicija u tome razlučivanju je vrlo dragocjena kao i zdrav razum i životno iskustvo. Razlikovanje duhova posebna je karizma. Među duhovne pojave spadaju i viđenja, koja mogu biti tjelesna ili u mašti, što treba utvrditi. Katkada su povezana s određenom objavom. Prisjetimo se Gospodinovih ukazanja na raznim mjestima. Ekstaze nisu tako česte u usporedbi s unutarnjim slikama. Ekstaza se zbiva kad Bog snažno k sebi privlači neku osobu. Ona se doživljava kao osjećaj Božje ljubavi i nazočnosti. To je poseban svijet. Nekim se ekstazama možemo oprijeti, a nekima ne. To nisu česte pojave u redovitome duhovnom životu, ali se susrećemo s njima u životu svetaca, sv. Franje Asiškoga, sv. Filipa Nerija, koji im se opirao. Ima i vrlo rijetkih izvanrednih pojava poput elevacije, stigmatizacije, pojava svjetla, mirisa i drugo. Dar čudesa je jedna od karizmi. Neki su sveci poput sv. Vinka Fererskog ili Ivana Bosca, poznati kao ozdravitelji, a sv. Ivan Vianej imao je dar poznavanja savjesti. Nije moguće proučavati duhovni život ne vodeći računa o tim neobičnim činjenicama. U takvim se slučajevima Bog prvotno očituje kao posve slobodan i kao onaj koji je izvan naših domišljaja i ljudskih površnosti, što potvrđuje da su njegovi putovi različiti od naših. ³

1. Usp. RAYMOND DARRICAU, BERNARD PEYROUS, Duhovnost, FTI, Zagreb, 2002, str. 128-129.

2. Isto, str. 130-132.

3. Isto, str. 133-136.

Čovjek – darovano biće koje dariva

Sredinom studenog bio sam u Dortmundu, u Njemačkoj povodom radosnog događaja krštenja sina mojih prijatelja Marine i Ede. Bilo je lijepo i radosno. Još jedan dokaz da je dijete neizmjeran dar, koji donosi i veliku radost. U ponedjeljak, poslije krštenja, prošetali smo gradom. Veliki bor visok 45 metara, napravljen od 1200 manjih borova već se uzdizao na središnjem trgu. Čitav trg je bio u pravljenu prodajnih štandova. Za koji dan trebao je početi adventsko-božićni vašar s mnoštvom različitih ponuda od ukrasa do jela i pića.

Komercijalizacija Božića

Komercijalizacija Božića postaje pomalo već otrcana fraza. Puno se o tomu govori i piše. Na internetu se može pronaći puno web-stranica koje raspravljaju na tu temu. U nedjelju smo i u našoj zajednici mladih o tomu razgovarali. Pronašao sam jedno razmišljanje koji želim podijeliti s vama, dragi čitatelji *Zvonika*. Ima zanimljiv naslov: "Doktore, pomozite, bolujem od 'adventske psihoze'? /www.mladimladima.glas-koncila.hr/". Evo što piše: Egzistencijalna panika, stresna svakodnevnica, nesigurnost i osamljenost – sve su to problemi s kojima se susrećemo tijekom cijele godine. A kada tek sve zahvati groznica zvana "božićni duh", na izmaku smo snaga. Jedno je istraživanje pokazalo da 42% anketiranih smatraju tjedne uoči božićnih i novogodišnjih blagdana najstresnijim dijelom godine. Tako nam priprema Božića bude dužnost koja je napornija od svakodnevnog posla, jer iako sami odlučujemo kako ćemo je "izvršiti", imamo dojam kako nam drugi diktiraju raspoloženje.

I papa Benedikt XVI. se u jednom svom nagovoru vjernicima na Trgu sv. Petra još 2005. godine požalio što zbog trgovačkog "onečišćenja" Božić gubi svoj pravi duhovni smisao. No, Papa smatra kako se takav potrošački mentalitet može nadvladati. "Jaslice nam, doista, mogu pomoći da shvatimo tajnu pravoga Božića, jer govore o poniznosti i o milosrdnoj dobroti Krista... One ostaju znakom i za nas, muškarce i žene trećega tisućljeća. Nema drugačijeg Božića", zaključio je

Sveti Otac. /*IKA*/

Naravno, svi želimo, pa i moramo, ponešto kupiti u pripravi za Božić i nema u tomu ništa loše. Jedino valja pripaziti što i po kojoj cijeni. Našao sam na "netu" jednu zanimljivu ponudu pod naslovom "Savršeni božićni darovi" /www.ljubavje.com/. Ondje su predviđeni darovi koje bi dečki mogli pokloniti djevojkama i djevojke dečkima, zatim što bi se moglo darovati za Božić tati, bratu i djedu ili pak mami, sestri i baki. Tamo su i prijedlozi za darove djeci i tinejdžerima... Ima zanimljivih prijedloga ali i pretjerivanja, osobito zato što je i magija umiješana. Tako na istoj stranici stoji prijedlog što pokloniti prema horoskopskom znaku. Moramo, ipak zaključiti, bez obzira što svi znamo da je Božić komercijaliziran, lijepo je primiti dar a još ljepše darivati bliske osobe.

Na jednoj drugoj stranici /www.cabaret.bolog.hr/ netko je razmišljao izboru darova. On tvrdi: "Dosta ljudi želi samo zadovoljiti formu darivanja – tj. donijeti bilo kakav dar da ne dođe praznih ruku. Ne volim takvo razmišljanje, jer uistinu želim ljudima darovati nešto što će ih razveseliti". Ondje se navodi da dar prije svega mora biti takav da razveseliti osobu kojoj se poklanja. Najbolje je saznati što osoba kojoj nosimo dar voli, pa joj pronaći takav dar. On ne mora biti nužno skup. Bolji maštovitiji i jeftiniji dar a važno je i da bude maštovito umotan.

Na izvorima – Isus najveći dar čovjeku i čovječanstvu

Uvijek sam se pitao, odakle to da je Božić tako izrazito blagdan darivanja. Na studiju teologije, brzo sam shvatio. Otac nebeski po Duhu Svetom obdario je čovjeka i čovječanstvo najvećim darom: svojim Sinom. To je Božić – Isus, Emanuel. Sv. Pavao piše: *A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen...* (Gal 4,4). Na drugom mjestu kaže: *Ako je Bog za nas, tko će protiv nas? Ta on ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao! Kako nam onda s njime neće sve darovati?* (Rim 8,32). Isus nam se i sam dragovoljno darovao. On se nije kao plijena

držao svoje jednakosti s Bogom nego je oplijenio samoga sebe, uzevši lik sluga, postavši ljudima sličan (usp. Fil 2,7). Sav Isusov život, sve njegove riječi i sva njegova djela bili su dar nama. Svoju darežljivu ljubav prema nama zapečatio je smrću na križu. Nakon svog uzašašća k Ocu poslao nam je kao najveći dar od njega Duha Svetoga da on u svijetu dovrši njegovo djelo spasenja i u nama izvrši svako posvećenje /usp. *Rimski misal - IV. kanon*/. Čovjek je dakle u cjelini darovano biće i obdaren svim potrebnim duhovnim darovima da bi mogao biti sretan. I očito iz te darovanosti osjeća u sebi veliku želju i potrebu, osim ako se zatvorio u sebičnost, da se i sam daruje i da dijeli darove drugima. Stoga možemo ustvrditi da darivanje spada na bit čovjeka. I Isus je rekao: *Blaženije je davati nego primiti*, kako je zapisao sv. Luka u Djelima apostolskim (usp. Dj 20,35). **Mi kršćani se dakle ne trebamo boriti protiv božićnog darivanja. Jedino krjepošću razboritosti trebamo prosuditi što i koliko ćemo darivati.**

U Došašću i tijekom Božića i božićnih blagdana najviše vremena trebamo posvetiti najvećem božićnom daru, samom Božiću – Isusu i njegovim miljenicima – ljudima, jer zbog njih se *pojavila dobrostivost i čovjekoljublje Spasitelja našega, Boga* (usp. Tit 3,4). Zato je jako važno da nam Došašće ne prođe samo u jurnjavi i kupovini nego da imamo vremena i za Isusa i za ljude. Evo nekoliko korisnih pitanja, koja mogu poslužiti i kao ispit savjesti i kao upozorenje i poticaj.

"Hoću li ove godine uspjati prekinuti začarani krug jurnjave i posvetiti se onome što je najbitnije za Božić – susretu s Isusom i susretu sa svojim bližnjima, susretu sa sobom? Mogu li danas donijeti odluku da će mi ove godine to biti na prvome mjestu, a sve drugo koliko stignem? Mogu li popremanje, ukrašavanje, darove, kuhanje... nekako pojednostavniti da ne budu početak i svršetak svega, da ne budu smisao i svrha samima sebi, da me ne zarobe i ne iscijede iz mene svu snagu...?" /Usp. www.katolici.org/

U tom smislu, svima od srca želim blagoslovljen i čestit Božić!

Neka vam je sretno i blagoslovljeno...

I božić nam opet dođe! Isus se rodi! Što sve nismo radili za njegovo rođenje: spremali kuće, kupovali darove za mamu, tatu, braću, djeda, baku, rodbinu, prijatelje, momke i djevojke, ma svakom po nešto... A Isusu? Što smo njemu dali?

Što malom Isusu treba? Pelene? Ma, ne! Hrana? Ma, ne! Njemu treba jedna obična mala štalica u našem srcu. U njoj će mu biti udobno ako je vlasnik štalice nasmiješen, dobre volje, ako pomaže svojim roditeljima, braći, ako je iskren, ako se ispovjedio, ako je oko sebe širio radost i ljubav.

A takvi ste bili svi vi koji ste dolazili na zornice, koji ste bili dobri u školi, kod kuće pomagali, svi vi koji ste se radovali dolasku svetog Nikole, koji ste pomagali svojim prijateljima. Eto, u vama je prava štalica za ovog Isusa koji se rodio baš ove godine, u našoj Subotici, u Sonti, u Bačkom Monoštoru, u Plavni, u Tavankutu i Đurđinu, u Žedniku, u Vajski, u Novom Sadu... u svakom mjestu gdje su ga primili.

I kad ste već osjetili rođenje Isusovo neka on raste i neka vam je onda s njim u društvu sretno i blagoslovljeno novo ljeto, dragi Zvončići!

Vaša radosna Zvončica

**Materice u Tavankutu
s radosnim izvođačima programa
u crkvi Srca Isusova**

Sv. Nikola poranio u Žednik

Veselo objavljujemo da je ove godine sveti Nikola iznenadio djecu, mlade i najstarije župljane župe Sv. Marka u Starom Žedniku. Dan uoči očekivanog dolaska svetog Nikole tj. 5. prosinca, na jutarnjoj Misi (zornici) Boga je slavilo stotinjak veselih dječjih srdašca. Među njima bio je i ne maleni broj majki, baka, očeva i djedova, koji nas svojim primjerom uvjeravaju da ljubav prema Bogu nije tek riječ, već smisao koji nas zadovoljne vodi kroz život.

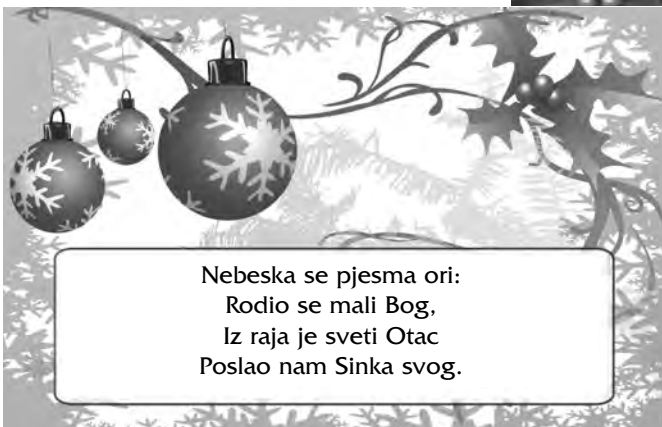
Na kraju jutarnje mise zanimljivim igrokazom najmlađi župljani veselo su dočekali svetoga Nikolu. Prije primljenih darova prikazali su svoje znanje u vjeri uz zaključak da će ubuduće još više slušati svog župnika na nedjeljnim misama i biti još bolji. Zahvaljujemo Bogu što nas okuplja, što nas usmjerava jedne na druge i što nam je dao najveći dar a to je dar VJERE.

/Nataša Perčić /

Sveti Nikola nije zaboravio Sončane

U župnu crkvu Sv. Lovre u Sonti sveti Nikola je donio djeci darove s jednim cijelim danom zakašnjenja. Misnom slavlju, koje je predvodio p. **Flavijan** iz franjevačkog samostana u Iloku, a suslavio sončanski župnik vlč. **Dominik Ralbovsky**, nazočio je veliki broj vjernika, osobito djece. Pjevalo se glasno, a vjernici su opet bili u prilici čuti njima toliko drage zvuke orgulja. Pjevače je pratio sin pokojnoga kantora **Siniša Poturica**, a male pjevače na sintisajzeru katehistica **Kristina Ralbovsky**. Na samom koncu mise veliko ushićenje na licima djece. Na ulazu u crkvu pojavio se dugoočekivani sveti Nikola sa svojom pratnjom. Na veliko zadovoljstvo djece sjeo je među njih, snimljeni su za uspomenu, a onda im je razdijelio prepunu poveliku korpu slatkiša.

/Ivan Andrašić/

Nebeska se pjesma ori:
Rodio se mali Bog,
Iz raja je sveti Otac
Poslao nam Sinka svog.

VEOMA VAŽNA PORUKA

Bio jedan čovjek koji je imao dva sina. Kada su postali momci, otac im reče:

– Idite, zarađujte za svoj život i budite sretni. Sljedeće godine vratite se ovdje da vidim kako vam ide.

Tako se oni rastadoše s ocem i odu u svijet. Stariji sin zvao se Marko, a mlađi Srđan. Marku je u biznisu dobro išlo zbog toga što je puno lagao i u neku ruku krao jer je, kad je trebao dati novac, ukrao od čovjeka kojem je trebao platiti. Zato je on bio jako bogat, ali nikad, baš nikad nije išao na misu. Bogu to nije bilo milo. Srđan je, međutim, bio pošten i zato je postao siromah, ali je zato išao svakodnevno na misu i bio jako pobožan. Bog je zbog toga bio jako zadovoljan. Kad se obojica vrate kod oca, on ih upita kako su napredovali. Tad dođe Bog i reče: I pored sveg blaga koje je Marko stekao, nije se trudio nego je samo lagao i varao, dok je Srđan stekao najveće bogatstvo ovoga svijeta.

Što vi mislite, zašto je Bog to rekao?

Naravno zato što nema većeg bogatstva od – Riječi Božje. Čak i ako si siromašan, a pobožan, imaš sve što ti treba za život, a ako si nepošten, kao što je to bio Marko, ne vrijedi ti svo to bogatstvo. Zato je Srđan nagrađen s bogatstvom Božjim od kojeg nema većeg blaga.

Mario Kujundžić, 4. razred

Najljepše doba godine

Napokon je došlo i to najljepše vrijeme u godini – Došašće ili Advent. U tom vremenu pripremamo se za Božić na različite načine. U mnogim se crkvama, pa tako i u našoj crkvi Sv. Roka u Subotici, ljudi svako jutro okupljaju na mise Zornice. Svako jutro kad zazvone zvona, iz svojim toplih domova izlaze djeca, mladi i stariji i kreću prema crkvi. Bude nas puno. Mi djeca se trudimo osim sudjelovanja na misi činiti i druga dobra djela. Svatko tko učini kakvo dobro djelo napiše to na jedan papirić, koji može i ukrasiti te sa svojim imenom prikači to na poseban pano s oznakom određene nedjelje Došašća. Već smo dva panoa popunili, koji su sada, uz lijep adventski vijenac, također ukras naše crkve. Među dobrim djelima su razna odricanja – od igrice na kompjutoru, do slatkiša i gledanja TV, zatim posebne molitve, čitanje Svetog pisma, pomaganje u kući, i svakako petice za Isusa. Dobrim djelima se želimo pripremiti za Isusov rođendan.

Prve nedjelje adventa predstavljeni su naši ovogodišnji prvopričesnici čije su fotografije stavljene u sunčane zrake.

I blagdan sv. Nikole, popularni "Mikulaš", lijepo smo proslavili. I u našu crkvu je došao sv. Nikola na misu Zornicu. Svu je djecu posavjetovao i poticao da i dalje trebaju dolaziti na Zornice i biti dobri. Svi smo dobili darove kojima smo se jako obradovali. Obećali smo sv. Nikoli da ćemo i dalje biti dobri ali ne samo do Božića nego i čitave godine kako bi nam i iduće godine došao.

Mogla bih napisati čitav roman kad bih nabrojala sve radosti s naših Zornica. Jednostavno, nama je svima lijepo. Posebno nas veseli prisustvo djece iz našeg vrtića a s nama su i dvije bebe u kolicima – Ana i Marija Magdalena. One su naše miljenice. Nadam se da ćemo svi ustrajati do kraja.

Merlina Sabo

Bački Breg u pjesmi i veselju dočekao svetog Nikolu

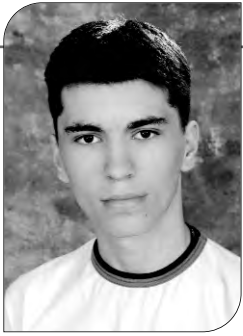
U organizaciji HKPD "Silvije Strahimir Kranjčević" iz Bačkog Brega u mjesnom Domu kulture 6. prosinca održan je koncert "Pismom i igrom u susret svetom Nikoli", drugi po redu. Okupili su se mališani iz Berega, Monoštora, Sonte, Vajske, Bođana, Plavne, Bezdana, Svetozar Miletića i Male Bosne, a goste su im došli: generalna konzulica RH u Subotici **Ljerka Alajbeg**, konzulica **Mirela Lucić**, bereški župnik **vlč. Davor Kovačević** i župnik iz Male Bosne **vlč. Željko Augustinov**, kako bi u ovom pitomom, pograničnom mjestu dočekali i pozdravili jednog od najomiljenijih svetaca, sv. Nikolu. Uz javnu zahvalnost Društva, pokroviteljima ove manifestacije – Ministarstvu za kulturu Republike Srbije i Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici, voditeljice programa **Jelena Katačić** i **Vanja Forgić** riječ su prepustile generalnoj konzulici Ljerki Alajbeg, koja je punim srcem i širokim osmijehom pozdravila male sudionike programa i izrazila vjeru u ljepšu budućnost, te kvalitetan suživot pun međusobnog uvažavanja i tolerancije pripadnika svih nacionalnih zajednica na ovim prostorima. "Djecu moramo učiti svemu što su nam ostavili u naslijeđe naši preci, a to su, prije svega, osjećaji nacionalne i vjerske pripadnosti, izraženi kroz pjesmu, ples i govor, kroz znalačko nošenje starinskog pučkog ruha. Pomodarski estradni trendovi su prolazni, a ukoliko djecu naučimo voljeti vlastitu tradiciju, sama će znati poštovati tuđu i to će biti najveći garant kvalitetnog suživota i maksimalne međusobne tolerancije" – kaže za *Zvonik* gospođa Alajbeg. Poslije konzulice, mikrofona i vrijeme preuzeli su mališani. Djeca su pokazala što znaju, čitala su pisma svetom Nikoli, recitirala su mu, pjevala, plesala, a što je najljepše, otvorenih usta i očiju slušala su jedna druge, slušala su, gledala i pljeskala. Pljesak je bio iskren, glasan, od srca. Na djelu su pokazala odraslima što je tolerancija, kako se poštuju različitosti, kako se uvažava susjedovo i voli svoje. Kreator programa bila je voditeljica dramsko recitatorskog odjela **Tamara Lerić**. Na koncu priredbe sveti Nikola je donio djeci sitne darove, ali darove koji su izazvali veliko veselje. /*Ivan Andrašić*/

BOŽIĆNI ZVONIK NAGRAĐUJE

Na misi zornici u crkvi Sv. Roka nagrađeni su sljedeći Zvončići:

1. **Jelena Pejić Tukuljac**, Ljutovo: Štalica
2. **Alina Baka**, Subotica: Betlehem
3. **Anamaria Tumbas**, Subotica: kalendari
4. **Snežana Mrvičin**, Bački Monoštor: kalendari
5. **Martin Skenderović**, Tavankut: CD HosanaFest 2008.
6. **Tatjana Poljaković**, Stari Žednik: CD HosanaFest 2008.
7. **Anica Štrangar**, Bački Monoštor: CD HosanaFesta 2008.
8. **Lucija Vukov**, Subotica: lampice za jelku
9. **Martina Vukov**, Stari Žednik: ukrasi za jelku i naljepnice
10. **Zoran Knap**, Erdevik: ukrasi za jelku
11. **Kristian Deak**, Vajska: ukrasi za jelku
12. **Dominik Skenderović**, Tavankut: božićne naljepnice

Sve činite iz ljubavi, ništa na silu!

Sv. Pavao kaže je da ljubav *sveza savršenstva* (usp. Kol 3,14). Ljubav kao izvorni razlog za stvaranje čovjeka, ljubav kao povod za Isusov silazak na zemlju, ljubav koja plaća cijenu grijeha smrću na križu.

Sv. Ivan evanđelist kaže: *Tko ne ljubi, ne upozna Boga jer Bog je ljubav* (usp. 1 Iv 4,8). I mi smo stvoreni na sliku i priliku te ljubavi. Kako onda ima toliko zla na svijetu, zašto je on tako isprazan? To nije Božje djelo. Jesmo stvoreni iz ljubavi za ljubav, no nažalost, rijetko je živimo... Dozvoljavamo da nas zavedu ovozemaljske prolazne stvari u kojima tražimo ispunjenje. Nužno je shvatiti, a potom i prihvatiti jednu činjenicu – čovjeka ne može ispuniti u punini ništa do li ljubav. U prolaznim stvarima možemo naći samo prolazno ispunjenje, no ono nam nije dovoljno i to svatko može posvjedočiti. Ono što nas doista može ispuniti u dubini našega bića jest ono što je u dubini

našeg bića, a to je Bog – Ljubav.

Nemojmo se zavaravati, ni ovo nije pjesmica. Da bi ljubav bila ljubav, ona mora biti djelotvorna! Uzmimo Isusov primjer. Iz ljubavi prema svakom od nas, on se ponizio, sišao na zemlju i prošao njom *čineći dobro*. On je došao među nas kako bi nas svojim primjerom poučio životu ljubavi.

U ovo vrijeme Došašća, kada se pripremamo za proslavu blagdana Isusova rođenja, ispitajmo se. Ispitajmo svoj život u zadnjih tjedan dana, a potom još više unatrag. Kako smo živjeli? Kako živimo? Živimo li djelotvornu ljubav, ljubav prema bratu čovjeku i ljubav prema Bogu? Slijedimo li Isusov put milosrdne ljubavi? *Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!* (usp. Mt 25,40). Oko nas je toliko ljudi u potrebi, toliko srdaca koja žele ljubav.

Hoćemo li u onaj dan biti među nekolicinom kojoj će Isus reći: *Ogladnjeh i dadoste mi jesti, ožednjeh i*

napojiste me, stranac bijah i primiste me, gol i zaogrnuoste me, oboljeh i pohodiste me, u tamnici bijah i dođoste meni (usp. Mt 25,35-36). Doista, moramo se upitati obraćamo li pozornost na ljude oko sebe? Jesmo li im spremni pomoći, kako duhovno tako i materijalno?

Svi mi žedamo za ljubavlju, a naše najveće ispunjenje je upravo u davanju ljubavi. Stoga, osvrnimo se oko sebe i počnimo živjeti djelotvornu ljubav. A sve što činimo, neka bude iz ljubavi!

Sretan i blagoslovljen Božić!

Vladimir

Sve činite iz ljubavi, ništa na silu!
Sv. Franjo Saleški

Poslanje

Biti poslan, po rječniku znači otići na neko mjesto, po nečijoj zamolbi ili naredbi, s određenom svrhom. Narav-

no, u ovoj priči nalazimo i sebe, ali da bismo došli do teme našega "ja" moramo prvo pogledati na Krista, našeg vječitog uzora, kao i njegove zaručnice Crkve!

Kristovo poslanje: On je bio poslan s jasnim ciljem! Katekizam Katoličke Crkve (KKC) nam kaže: "Zadaća je Sina da, u punini vremena, izvrši spasenjski naum Očev; to je razlog njegova poslanja!" On se nije uplašio tako velike zadaće, a volio bih još ovdje nadodati i misao sv. Augustina kojom se taktikom služio: "Sve je vlasti podložio. Pokorio je vladare, ali ne oholim vojnikom, već ismijanim križem. Nije pobijedio bijesneći oružjem, već viseći na križu, kao i time što je tjelesno trpio i duhovno djelovao. Njegovo je tijelo stršilo na križu, a same je duše podlagao križu. Zapovjednik je zato pretrpio kušnju da vojnika nauči vojvati."

Opće poslanje Crkve: Crkva je pozvana nastavljati Božje djelo spasenja tj. naviještati Radosnu vijest svemu stvorenju! Dok je Krist glava, nemamo

se čega bojati, jer imamo ovakvog vladara! Da samo vjerujemo u gore navedene riječi, ne bismo dvojili oko mučeništva i potpune predaje. Crkva nije Crkva dok ne radi ono što radi. Kao što i pekar nije dobar pekar ako ne radi svoj posao, pa što mu je bit poslanja, zar da radi u banci?

Moje, osobno poslanje: Čovjek zbiljski oživi dok ide, dok je dinamičan potok, a ne močvara. Tko ide, i kad mu se ne ide. Tko ne odustaje i kad mu se odustaje. U napasti smo stati onda kad je najpotrebnije hodati. Nije dosta kada kažemo da je dosta, nego kada Bog kaže. Jer, stati – to ne znači ostati na mjestu, nego plutati nizvodno. Tko u duhovnom životu ne napreduje, taj nazaduje.

Šalje te sasvim određenom cilju – svima. Šalje te propovijedati – svijetliti. A svjetlo se ne upinje svijetliti – tek što treba, to je vjerovati u moć svoje krhkosti u odnosu na strahotu mraka. Propovijedati evanđelje – da je "Bog tako ljubio svijet da je dao svoga Sina..."

Vrijeme je početka... Krist je izvršio svoju poslanje na zemlji, Crkva to poslanje vrši, a jesam li ja i ja u toj priči?

Petar Gaković

Koncert VIS Proroci

"Sa svjetlom u duši"

Skupina mladih, puna entuzijazma i dara za pjevanje, prije dvije godine počela je pjesmom slaviti Gospodina. Kasnije su im se priključili i mladi instrumentanci, te osnovali vokalno instrumentalni sastav *Proroci*. Kako bi se zahvalili svima koji su im pomagali u osnutku njihova sastava i onima koji su ih podupirali protekle dvije godine, odlučili su im prirediti koncert zahvale. To je ujedno i njihov prvi koncert. Njihove izvedbe slušala je na nedjelju Krista Kralja, 23. studenog, prepuna dvorana Velike vijećnice subotičke Gradske kuće. Pjevali su pjesme koje su napisane za njih, no i pjesme kao što su "Silan Bog", "Tvoja Krv" i druge. Vis *Proroci* broji 13 članova: **Nikola Bašić** – gitara, **Vladimir Lišić** – gitara, **David Anišić** – klavijature, **Noemi Tóth** – flauta, **Vlado Kovač** – bongosi, **Marija Vidaković** – sopran, **Martina Dulić** – sopran, **Jelena Bašić Palković** – alt, **Karolina Stantić** – alt, **Petar Gaković** – tenor, **Novica Miljački** – tenor, **Boris Dević** – bas, **Darko Temunović** – bas. Prvi puta pred publikom su nastupili na Hosanafestu 2006. godine s pjesmom "Molim više milosti". Sudjelovali su i dva puta na Bono-festu u Vukovaru, još dva puta na Hosanafestu, na kojem su s pjesmom "Božji svijet" osvojili nagradu publike, nagradu za tekst, te glavnu nagradu koju dodjeljuju sami sudionici festivala. Osvajaju i treće mjesto na najvećoj smotri moderne

duhovne glazbe – Uskrsfestu u Zagrebu s pjesmom "Sa svjetlom u duši". Ove godine za posebne zasluge širenja Božje riječi dodijeljena im je nagrada Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Kroz cijeli njihov rad, kroz njihove uspone i padove vodi ih njihova menadžerica **Josipa Dević** koja ujedno i potpisuje tekstove njihovih pjesama. Nadamo se da će dogodne opet napuniti dvoranu kao što su to učinili ove godine.

Antonija Sudarević

"Savle, Savle zašto me progoniš?!"

U okviru Tribine mladih vlč. dr. **Oskar Čizmar** je u nedjelju 16. studenoga u Katoličkom krugu održao predavanje na temu "Savle, Savle, zašto me progoniš?!" Na tribini se okupilo oko 60 mladih.

Predavač nas je na početku upoznao sa svetim Pavlom. Sv. Pavao – Savao rođen iz roda Benjaminova, bio je iz Tarsosa (današnja južna Turska, tadašnje Rimsko carstvo). Pavao se nazivao Židovom ali i Rimskim građaninom. Roditelji su mu bili trgovci, a neki znanstvenici kažu da je imao sestru dok se za braću ne zna. Bio je neženja, odgojen kod Gamaliela u Jeruzalemu. Pavao je bio progonitelj kršćana, davao ih je bičevati, slao ih na sudove i u tamnicu, no ni to mu nije bilo dovoljno jer su mnogi Židovi trgovci pobjegli u Damask. Ono što još znamo o sv. Pavlu je da je prisustvovao ubojstvu sv. Stjepana.

Kad se putujući približi Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba. Sruši se na zemlju i začu glas što mu govoraše: "Savle, Savle, zašto me progoniš?" On upita: "Tko si, Gospodine?" A on će: "Ja sam Isus kojega ti progoniš! Nego ustani, uđi u grad i reći će ti se što ti je činiti." (Dj 9,3-6)

Susret s Kristom doveo je do Savlova potpunog obraćenja. Poslije ovog susreta Savao je počeo propovijedati o Kristu. On uzima svoje drugo ime, Pavao, kako bi posvjedočio svoje obraćenje. Nakon toga odlazi u Jeruzalem na petnaest dana. Poslije Jeruzalema Savao se vraća u rodni mu grad Tarz gdje je upoznao Barnabu. Pavao je bio temperamentan ali je imao veliko srce. Zbog ljubavi Kristove prihvaćao je svaku nevolju na sebe, putovao je po brdima prelazeći velike razdaljine, kako bi svima propovijedao o Isusu. Na prvom misijskom putovanju na Cipar pratio ga je Barnaba koji ga je uveo u zajednicu jeruzalemske Crkve. Pavao je načinio čudesa svojim propovijedanjem. Na kraju svoga putovanja stigao je u Rim gdje je bio bačen u kućni pritvor. Osnovao je niz Crkava, po svojim spisima je organizirao svoje zajednice.

Nakon jednosatnog predavanja o sv. Pavlu, predavač je odgovarao na pitanja nazočnih. Čitav susret je završen molitvom, nakon koje je uslijedilo kratko druženje u Katoličkom krugu.

Dario Dujak

Ususret Božiću

U posljednje vrijeme često možemo čuti kako ovu rečenicu ponavljaju mnogi propovjednici, povisujući pri tom obvezno svoj glas. Pomislih u sebi, pa dobro, znam ju već napamet, zašto mi ju opet naglašavaju? Objašnjenje nisam dugo čekao. Znamo zašto su svi povijesni gradovi bili građeni na brdima oko kojih su se spuštale strme litice. Svakako zato da neprijatelji ne bi lako došli do njih i osvojili ih. Nameće se onda pitanje gradimo li mi svojom oholosti svoja srca daleko od drugih kako nam ne bi mogli lako prići? Jesmo li i naše srce tako izgradili da nam mali Isus ne može prići? Koliko puta je svatko od nas češće ili rjeđe zaboravio obratiti se Gospodinu, zahvaliti mu se za svaki dan, reći mu svoje muke i zamoliti ga za pomoć? Koliko puta smo uvrijedili naše bližnje ili nismo bili od pomoći? Sve to je činilo da su litice koje vode do našeg srca postale sve strmije. Litice kojima će se mali Isus na Badnju večer pokušati popeti do našeg srca, ali ne znam hoće li moći. Svakako će pokušati, kao što uvijek i pokušava, no, hoće li uspjeti to ovisi od nas, ukoliko mu mi to dopustimo. Stoga, već danas trebamo početi pripravljanje putova do svoga srca, odnosno krčiti sve neravnine koje bi mogle spriječiti maloga Isusa da nas posjeti. Planine i brda su naši teški i smrtni grijesi, dok su mali grijesi i propusti brdašca i neravnine koje se uistinu lakše prelaze, ali, zar ćemo dopustiti da mali Isus mora preskakati bilo kakve prepreke da bi došao do našega srca? To ne smijemo dopustiti, stoga prije Božića svi na temeljnu ispovijed, kako bismo od brdovitoga predjela

načinili ravnicu kojom se mnogo lakše prolazi.

I još nešto! Čini li vam se nekada da je cijela ova priča oko Božića nekako napuhana? Je li vam se dogodilo da na kraju sve ispadne velika gužva, utrka s vremenom i onda se sutradan probudite i shvatite da je Božić prošao, a za vas kao da nije ni bio? Svakomu se to može dogoditi. Jer smo preopterećeni drugim, nepo-

No, nisu darovi jedini način za uljepšati nekomu Božić. Ima osoba koje Božić dočekuju same, koje nemaju nakićenu jelku i bogatu večeru. Nas kršćane bi to svakako trebalo doticati. Bilo bi lijepo kada bi i tim ljudima na neki način uljepšali Božić, da i oni mogu radosna srca dočekati maloga Isusa! Posjet starima, napuštenima, bolesnima i djeci bez roditelja, pokloniti im malo svojega vremena i

*Pripravite put Gospodinu, poravnajte mu staze!
(usp. Mk 1,3)*

osmijeha što nas ne košta ništa, a njima znači mnogo. Na kraju krajeva, i mi ćemo se osjećati ljepše, radosnije i ispunjenije, jer je sva ljepota u davanju. Probajte i uvjerite se!

Tijekom ovoga Adventa poradimo malo i na poboljšanje međuljudskih odnosa s ljudima oko nas, kako bližnjima, tako i daljnjima. Sjetimo se da neke riječi koje se ne izgovore,

trebnim stvarima oko kićenja, uređivanja i kupnje darova. Sumnjam da je itko protiv jelke, svijetlećih žarulja i darova, čak što više, svima nam se to sviđa, ali oni ne smiju biti jedino i najvažnije oko čega se brinemo za vrijeme Adventa. Svakako da bi nam u vrijeme Došašća prva i najvažnija preokupacija trebalo biti pripravljanje svojih srdaca za dolazak novorođenčeta koji je došao spasiti svijet. A tko se trudi oko toga i nastoji dočekati Isusa čistog i radosnog srca, taj može usporedo i spremati svoju sobu, dom i ulicu kako bi sve bilo ljepše kad Isus dođe. Taj može polako praviti ili birati darove dragim osobama, ne zato jer očekuje protudar u istoj vrijednosti, već zato što želi poručiti njemu dragim osobama, da imaju nekoga tko ih voli i misli na njih.

vrijede više od bilo koje riječi. Tako bi u ovom Adventu mogli prešutjeti ogovaranja, gundanja, prestati psovati. A više pozornosti obratiti na pohvale drugima koji su ih sigurno zaslužili, ali zbog našeg mentaliteta nikada im nismo rekli da su nešto dobro uradili i da im se zbog nečega divimo. Pohvalimo ponekad jedni druge, to ne boli, a itekako može drugoga učiniti sretnim. Budimo vedri, smiješimo se i kad nemamo baš nikakvog razloga za to, pomažimo jedni drugima, darujmo jedni druge ljubavlju (a ne skupocjenim darovima), i pripravimo putove do svojih srdaca, poravnajmo staze, kako bi maleni Isus mogao doći i u naša srca.

Svima Vam želim sretan i blagoslovljen Božić!

David Anišić

Kutak za katehete

Drage katehete! Hvala što pratite i interesirate se za suradnju za Vaš/naš KUTAK ZA KATEHETE! U božićnom broju darujemo Vam tri lijepe priče, pogodne za korelaciju s književnosti za više tema iz nastave vjeronauka i tri lijepe "mandale" (za motivacijske ili meditativne dijelove sata, kao i za zidni vitraž "Naša vjeronaučna zajednica" – sa prvog seminara naših dragih prijatelja kateheta iz Švicarske!). Upotrijebite ih u nastavi i pošaljite nam Vašu ideju i realizaciju iste, pa je možemo podijeliti s drugima na ovoj stranici! Sretan Božić i plodan rad i suradnju u Novoj 2009. godini!

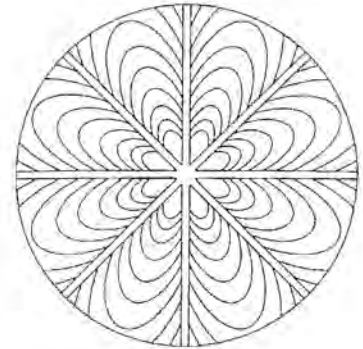
ŽABE KAO PRIMJER

Bila je jedna skupina žabica koje su se željele natjecati. Željele su se popeti na vrlo visoku kulu. Došlo je mnogo gledatelja gledati utrku i dati podršku žabicama. Utrka je počela. Ali... Nitko od prisutnih gledatelja nije vjerovao da će neka žabica uspjeti doći do vrha kule. Klimali su glavama i govorili: "Joj, to je vrlo naporno! Nikad neće uspjeti!" Ili: "U tome neće uspjeti, jer je kula veoma visoka!"

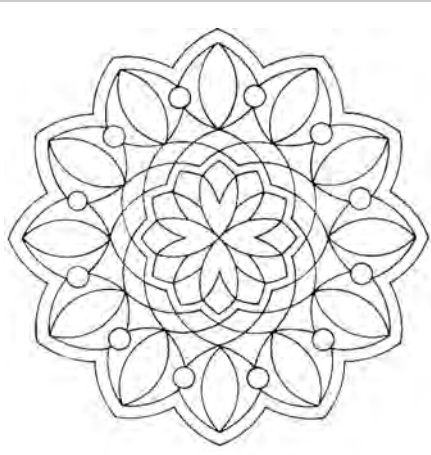
Žabice su počele zaostajati, osim jedne, koja je brzo puzila sve više i više. Gledatelji su vikali: "To je vrlo naporno! Nitko neće tako visoko dospjeti!" Jedna po jedna žabica je odustajala i okretala se natrag. Osim ove jedne koja je ustrajno išla naprijed. Nije se htjela predati! Na kraju je svaka odustala, osim ove jedne žabice, koja se sama i s velikim ambicijama popela na vrh kule!

Ostale žabice, kao i gledatelji, željele su saznati kako je uspjela baš ona napraviti ono što su ostali smatrali nemogućim. Jedan gledatelj je pristupio žabici i zapitao je gdje je uzela toliko snage da izdrži do samog vrha. Tada se pokazalo – pobjednička žabica je GLUHA!

Nikad nemoj slušati one ljude koji su negativni i pesimistični, pošto Ti uzimaju najbolje čežnje i snove koje imaš u duši! Uvijek misli na snagu riječi, jer sve što čuješ ili čitaš utjecat će na tvoja djela! Dakle: Budi UVIJEK OPTIMIST! I još više – jednostavno budi GLUH kad Ti netko kaže kako ne znaš ostvariti svoje snove! Pomisli: U svemu možeš uspjeti kad zbilja želiš!

RAZBIJENA POSUDA ILI PRIČA O...

U Kini je nosač vode imao dvije velike glinene posude za vodu koje su visile na štapu kojeg je nosio na ramenima. Jedna je posuda bila oštećena, a druga je bila cijela. Iz oštećene posude voda je curila cijelim putem prema kući. Cijela posuda bila je ponosna svojim radom jer je u njoj nosač donosio kući mnogo više vode nego u oštećenoj, a oštećena se posuda zbog toga sramila. Jednog je dana oštećena posuda rekla svom nosaču: "Sramim se jer ti ne mogu služiti onako kako bih željela." Nosač joj odgovori: "Jesi li primijetila da cvijeće cvate samo na tvojoj strani, ali ne i na strani cijele posude? To je zato što sam znao za tvoj nedostatak i posijao sam cvijeće na tvojoj strani puta. Svaki si dan ti to cvijeće zalijevala. Već dvije godine berem to čudesno cvijeće koje mi donosi radost. Kada ti ne bi bila takva kakva jesi, to me cvijeće ne bi radovalo iz dana u dan."

Svatko od nas ima svoj osobit nedostatak. Svatko je od nas na neki način oštećena posuda, ali upravo ti nedostaci čine naš život zanimljivim i vrijednim. Prihvatimo se takvima kakvi jesmo i trudimo se s veseljem tražiti pozitivne osobine naših ukućana, prijatelja i suradnika. Otkrit ćete da baš svatko ima nešto dobro u sebi!

DVA PRIJATELJA

Ovo je priča o dvojici prijatelja koji su išli pustinjom. Na putu su se sporječkali i jedan je udario drugog. Udareni se osjetio povrijeđenim, ali je šutke napisao u pijesku:

DANAS SAM DOBIO UDARAC OD MOJEG NAJBOLJEG PRIJATELJA.

Produžili su tako sve dok nisu naišli na jednu oazu gdje su se odlučili okupati. Onaj što je dobio udarac zamalo se nije udavio kupajući se, ali život mu je spasio onaj drugi.

Kad je došao k sebi, urezao je u jednom kamenu:

DANAS MI JE MOJ NAJBOLJI PRIJATELJ SPASIO ŽIVOT!

Onaj koji je udario svog najboljeg prijatelja upita: Kad sam te udario, poruku si napisao u pijesku, a sad je urezuješ u kamen. Zašto?

Prijatelj mu odgovori: Kad nam netko napravi nešto loše, to trebamo zapisati u pijesak da bi vjetrovi izbrisali, ali kad netko napravi nešto dobro, to trebamo ugravirati u kamen da ga ništa ne može izbrisati!

NAUČI SE RANE UPISIVATI U PIJESAK, A SREĆU UREZIVATI U KAMEN!

Sretan Vam Božić (kao u bajci)...

Dragi čitatelji! Kakav Božić želite? Kada bi vas pitali što vam je najdraže u slavljenju Božića, što vam najviše takne dušu, što biste odgovorili? Mi smo pokušali... Darujmo jedni drugima Božić iz bajke...

MOJ BOŽIĆ IZ SNOVA

Badnje jutro! Ustvari, nije još ni svanulo. Još bih se mazila i drijemala, ali ustajem buditi milog muža i dječicu – danas je posljednja zornica ovoga Adventa. Presretna sam što smo bili SVI (nas sedmero) na SVAKOJ zornici ovoga Došašća, prvoga u našem domu. Mnogi su me pitali – što ih budim tako rano, djeca su to, pa još bebica, je li to potrebno, traži li Bog da se djeca tako "muče", nije li mi žao buditi ih? Žao?! Od žrtvice za Isusa? Neka im to bude najveća teškoća – ustajati rano i ići na zornice, iako znam da će dragi Bog još puno puta "častiti" kušnjama sve nas – neka budu jaki i odlučni, jer je zagrliti bol, ma kako velika bila, odskočna daska za kršćanina. Koliko puta sam to iskusila... mali uzdah i – ustajem. Budim ih, a oni su sretni što se poslije mise vraćamo svi kući. Već tijekom zadnjih tjedana sam im pričala što ćemo raditi na Badnji dan i Božić, sve je brižljivo isplanirano da idila bude istinska. Veselo i skupa, još samo jutros (do sljedećeg Došašća), pjevamo "✱ Visom leteć ptice male ✱", Andrijinu omiljenu (Marija Magdalena voli sve, ali, poput Ivana, preferira "Djevojku iz Valpova" s tatinog telefona – onda pristaje sjesti u kolica!) žureći Gortanovom ulicom. Nakon mise, jako ljubimo tatu, jer on mora na posao.

Kući stižemo radosni, odmah doručujemo i, pošto sam ja prethodnih dana već sve pospremila i poradila, spremamo samo stol i prekrivamo krevete. Kuća blista! Moj osmijeh je još blistaviji, jer djeca nisu niti pomislila tražiti kompjutorske igrice. Gledaju lijepe crtiće na HRT-u, a seka malo šeće oko njih, a malo dolazi k meni u kuhinju i zasmijava me, pokazujući nove zubiće. Njeno istraživanje kuhinjskih ormara me uopće ne nervira, a kad pretjera, ja je dignem, "izgnjavim" i izmazim i – odnesem braći u sobu. Tu su i sestrina djeca, Barbara i Mario. Oni su skoro već veliki i mogu im povjeriti "nadgledničke" radove dok ja kuham grah, pripremam ribu za pohanje, dekoriram tortu. Nisam zaboravila ostaviti jedan dio samo čokoladni, a u drugi dio dodati fino voće. Već pomalo zijevaju, dok sjećaju i lijepe posljednje čestitke (koje smo riješili darovati svim kumovima, prijateljima i rođacima koje – bilo da oni posjete nas ili mi njih – susretnemo ovih blagdana). Još samo njihova omiljena juhica i pečeni krumpir (kojeg uvijek jedu bez zanovijetanja!) i – gotovo! Svi spavaju, pa čak i veliki Petar, koji uvijek tvrdi da ne može zaspati u podne. Spavaju sve dok ja – laka kao pahuljica** (vani, naravno, sniježi... ☺***...ah!) i tiha kao anđeo – ne dovršim objed i božićni trpezu tako lije-

po da oni, dok protrljaju zadivljene okice, radosno poskakuju i, BEZ PRIGOVORA, oblače svečanu odjeću koju sam im pripravila za ovu priliku (rezervna je odmah tu, pri ruci). Dok peru ručice, stiže tata, koji se brzo presvlači (ja sam već to učinila, uredila kosu i stavila Ladislavu najdražu boju karmina i sjenila, čak ni naušnice koje mi je darovao za ove Materice nisam zaboravila) i – umoran, ali nasmijan i vedar, gleda i hvali njihova remek-djela i sluša kako smo se dogovorili kititi granu skupa, nakon večere. Za to vrijeme, hitro pripravljam sve što naši maleni (svi su oni nama "pridnjaci"☺) donose za stol. Pripremila sam mudre odgovore na svako njihovo: "Ne... ja ovo neću... ja to ne volim..." i čvrsto odlučila smiješiti se (Ladislav i ja imamo takav dogovor ove godine), ma koliko oni malo jeli i izbirali***. Nakon večere,

spremamo stol i stavljamo suđe u perilicu (sutra imamo goste na ručku) i – kad je božićno drveće okićeno, svi spontano sjedamo na pod oko njega, igramo se s našim Betlehemom i mazimo se. Tomislav ozbiljno slaže sve životinje i objašnjava zašto su potrebni i lav i janje, ali i dinosauri i nindža kornjače – i one se raduju Isusovu rođenju! Fotografiramo jedni druge. Onda se malo maškaramo – to su naše "vašange", ali ne pretjerano, kako bismo mogli na misu polnoćku...

A poslije nje, darovi (naravno, već ranije upakirani...).

Misa! Pomalo drhtavog srca iščekujem tu tako dragu misu, od djetinjstva radosnu, a od kad sam se udala – zbog malenih bebica, dječice koja ne mogu ostati budna ili ustati – tako rijetko posjećivanu... Ove godine, u njoj ću sabrane duše, pjesmom i osmijehom, spremajući sanjive, ali zadivljene i radosne poglede meni najmilijih očica u srce zauvijek, cijelim bićem sudjelovati...

OVA PRIČA JE, NARAVNO, IZMIŠLJENA. ZNAM JA DA TO TAKO NEĆE BITI, ALI ... SANJAM! KAKO BILO, BOŽIĆ ĆE DOĆI – ISUS SE RODIO, SPASIO NAS I OTKUPIO, DAO NAM SVE POTREBNO DA SVI POSTANEMO SVETA OBITELJ I PRIMAMO NJEGA U LIKU DJETETA I U LIKU SVAKOG ČOVJEKA, DA "U NOĆI ZVJEZDANOJ, DOK VLADO JE MIR, NEBESA SNJEŽNA SU I VJETAR JE JAK, ON DOĐE DA SNIVA NA SRCU MOM, DA ZGRIJEM GA DUŠE PLAMENOM..." (vh)

Pjevajte, narodi, slavu Gospodinu, ljubav i utjehu on će vam dat! SLAVA!

objašnjenja:

* instant, ali ne mogu to u obiteljskoj idili napisati;

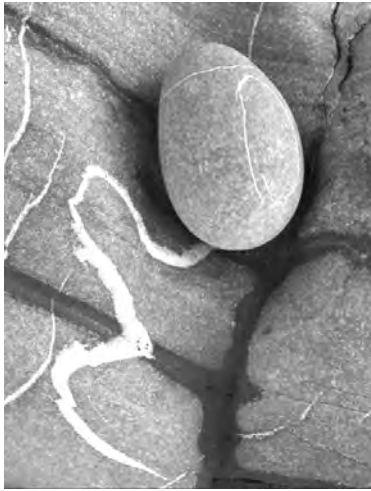
** smijeh liječi, nasmijmo se skupa!;

*** ok, ni u snu ne može bez toga

MALE MUDROSTI

Dva modra kamenčića

Bila dva kamenčića na dnu potoka, svjetluca-va, svijetlo-plava, poput neba. Bili su zadivljeni svojom ljepotom, maštali o tome kako će već ubrzo izići iz ovog potoka, gdje su okruženi s drugim bezvrijednim kamenjem, a krasit će ogrlice prekrasnih dama, sjajiti na mekim prstima dama, proći će cijeli svijet, ići u najljepša mjesta... Bili su sigurni u svoju budućnost. Ma samo je pitanje vremena kada će nas pronaći... Jednog dana zagrabi nečija ruka u potok, pa digne i ova dva kamenčića. "Ostajte zbogom, vi bezvrijedno kamenje! Mi idemo, čekaju nas daleki krajevi...!"

Ali ubrzo se oni nađu među drugim kamenjem u kutiji. O, kako su bili ljuti i razočarani. Srditi, bacali se s jedne na drugu stranu kutije: "Vadite nas odavdje, mi smo vrijedno kamenje, mi ne spadamo ovdje..." Najednom se sve kamenje nađe u cementu. "O, ne... ovaj glupi odvratni cement... kuda smo zašli? Mrzimo ovo mjesto, lopatu koja nas okreće i gura sve dublje i dublje u cement. Ovo mora biti samo privremeno! Već će uvidjeti našu ljepotu i izvući nas odavdje." I tako su prošli dani, mjeseci, a oni su još bili zarobljeni na površini staroga zida, nadajući se da će nekako izaći van. Tako su se sprijateljili s mlazom vode za kojeg su shvatili da je bezazlen i da im može pomoći. Nagovorili su ga da što jače udara o kamen, tako da su se malo pomalo odvajali od cementa, postajali sve slobodniji, dok se jednog dana nisu potpuno odvojili – i pali na tlo. "O, kako je ovo bilo mučno za nas, ali dobro je sada... Sada će nas sigurno netko zamijetiti i pokupiti."

Tako u čekanju, osvrnu se na zid sa kojega su ispali. "O, kakav prekrasan mozaik!" Na zidu je bio napravljen prekrasan mozaik Isusa od malih sitnih sjajnih kamenčića. Sav je sjajio na Suncu. Ali, zamijete i dva prazna bijela mjesta u tom blistavom mozaiku. Nedostajale su Kristove oči. Sada im je sve bilo jasno. Kristove oči što su bili oni – dva kamenčića prekrasne modro-plave boje, stvorena za nešto najljepše – Kristove oči. Kako su se sada na tlu, razočarali... Ujutro, još za mraka, sakristan metući pod, naiđe na dva kamena, ne videći im razlike, pokupi ih rukom i baci u smeće.

Molim Te, Isuse, daj mi da vidim sebe onakvog kako me Ti vidiš, onakvog kakav sam u Tvojim očima, a ne kakav sam u očima ljudi. Daj mi da postanem onakav kakvog me Ti želiš, da idem kamo Ti želiš, da postanem vjernim Tvojim učenicom, a ne da činim sve kako bi se svidio i ugodio ljudima. Ti si mi, Oče, darovao život i dao mi slobodnu volju. Sada Ti ja, Isuse, želim povjeriti svoj život, dati Ti slobodne ruke, kako bi ga uredio onako kako Ti želiš, a zato jer ja za sebe želim najbolje, a znam da ćeš Ti uvijek meni i najbolje dati. Zato sve svoje želim predati Tebi. Blažena Djevice Marijo, molim Te da po svojim rukama, sve predaš Isusu; da uvijek upravlja mojim životom, da mi pošalje Duha Svetoga, da me uvijek savjetuje, jača, hrabri, vodi, u dilemama na putovima moga života. Amen.

za život:

BONTONČIĆ

(ili kako svima biti prijatelj)

Bontončić za djecu u svakodnevnoj komunikaciji s osobama s invaliditetom

4. Nemoj oponašati nečije nedostatke, ne izruguj se djeci koja su bolesna ili slabija od drugih. Pripazi na njih da ne padnu ili da se ne ozlijede. Ne budi "ptica rugalica".

5. Nastoj razumjeti djecu koja mucaju ili teško i nerazumljivo govore.

6. Izgled ništa ne govori o dobroti ili zloći, ljubaznosti ili neljubaznosti, poštenju ili nepoštenju. Ne podsmjehuj se visokima ili niskima, debelima ili mršavima.

7. Djeca boluju od šećerne bolesti. Pomozi im, ako treba, da nađu mirno mjesto za uzimanje svog lijeka ili injekcije. Ne podsmjehuj im se i ne zovi ih "karamelama".

8. Slabovidna djeca ne mogu pročitati što piše na ploči ili sitnim slovima u knjizi. Pročitaj im ono što sami ne mogu. Pazi da im ne razbiješ naočale.

9. Djeca koja slabije čuju teže prate upute teta u vrtiću ili učitelja u školi. Ako vidiš da neko dijete nije nešto shvatilo, ponovi mu što je bilo rečeno, ako treba i nekoliko puta.

10. Ako primijetiš ili već znaš da neko dijete ne čuje ili čuje slabije, gledaj ga ravno u lice kada mu nešto želiš reći i kaži mu to jasno i razgovjetno. Ako te ne razumije, pokaži znakom što mu želiš reći ili mu napiši velikim slovima.

(nastavak u sljedećem broju)

protiv života:

USTANOVE ZA DJECU?!?

– Kad tebe vidim, odmah me zaboli glava! (odgajateljica djetetu koje se malo teže adaptira na vrtić i svako jutro tiho plače dok obuva "šuš")

– Brzo zatvorite oči i spavajte, jer će vam pauci ući u oči! (odgajateljica trogodišnjacima prije podnevnog spavanja, kako bi djeca brže zaspala)

– Ako obećam da neću više vikati na tebe bez razloga, hoćeš li ipak dolaziti u ovaj vrtić? (odgajateljica u privatnom vrtiću, povučenom i mirnom djetetu, koje je poslije nekoliko "epizoda" u vrtiću plačući molilo roditelje da ga ispišu odatle, u želji da ga pred roditeljima nagovori da ipak ostane)

PRIMJERI KOJE NAVODIMO SU ISTINITI, TU OKO NAS, NA ŽALOST NE JEDINI! NAŠE MALENE POVJERAVAMO "STRUČNJACIMA", KOJE NE ŽELIMO NAPADATI I KRITIZIRATI BEZ RAZLOGA, ALI SVOJ GLAS U OBRANU SVE NAŠE DJECE MORAMO DIĆI!

Kraj 17. stoljeća u Somboru i Bačkoj

Spomen bačke katedrale

Isti biskup fra **Mato Benlić**, u svom izvještaju od 26. kolovoza 1653. godine, piše Svetom zboru za širenje vjere kako Bačka leži između Dunava i Tise, da je duga, koliko je i široka (dva dana hoda). Spominje utvrđeni grad Bač kao njezino središte. Piše dalje, da je cijelo to prostranstvo ravno kao more, da ovdje nema ni brda ni šuma. "Zemlja je masna i vrlo plodna. Veoma je pogodna za gajenje pšenice ali i za stočarstvo. Rijetko je naseljena ne samo zbog ratova nego i zbog hajduka i vitezova iz sjevernih mađarskih utvrđenja koji upadaju u ove krajeve, uznemiravajući ionako rijetko kršćansko stanovništvo, pljačkaju ga i odvođe u zarobljeništvo. Na jedan dan (hoda) od Sombora leži tvrđava Bač. Tamo je palača dostojna kalačkoga nadbiskupa. Sada u njoj stanuju Turci. Vide se na njoj tragovi rata. Nekadašnja nadbiskupska crkva je napola razrušena. U njezinoj sakristiji borave turski vojnici."

Benlić u jednoj godini zaređio 44 svećenika

Stanje se u somborskom kraju i u čitavom okupiranom mađarskom kraljevstvu pogoršalo 1662. godine. Biskup Benlić je i u to vrijeme obilazio vjernike. Putovao je samo noću, ali je i tada njegov život bio u najvećoj opasnosti. Za vrijeme Benličeva biskupovanja odigrao se Prvi turski rat od 1663. do 1664. godine. I te, posljednje godine Prvog turskog rata, 20. travnja 1664. godine napisao je biskup Benlić rimskom Svetom zboru za širenje vjere izvještaj. U tom izvještaju piše da je za vrijeme rata više puta bio zatvaran i zlostavljan. Piše i da je na području Sombora boravio tatarski knez. Tatari su kršćanima oko Sombora nanijeli mnogo nepravde i izazvali velike patnje. Zbog ratnog stanja te godine nije mogao obaviti posvetu ulja, ali je zaređio 44 svećenika, 39 đakona i 44 podđakona. Franjevci su u to vrijeme, iako malobrojni, preplavili cijelo područje

Hrvatske i Mađarske, koje je Sveta Stolica bila povjerila beogradskom biskupu. Zbog veličine prostora, svećenika je ipak bilo još uvijek premalo.

Crkva bez pastira

Poslije Turskog rata sve je krenulo na bolje. Ipak je svećenika bilo premalo. Tako je na području Ostrogona (Esztergom) i Stolnog Biograda (Székesfehérvár) djelovao samo jedan franjevac. I u Tukulji (Tököl) na otoku Csepelu je bio također samo jedan franjevac. Biskup Benlić je puno radio i puno putovao. Putovao je, kako je gore spomenuto, samo noću. Ako uzmemo u obzir velika prostranstva na kojima je pastoralno djelovao, kao i raspršenost vjernika, možemo samo pretpostaviti, koliko je biskup morao putovati, da bi u Bačkoj za četiri godine imao 4876 krizmanika.

Uzaludne pobjede kršćanske vojske

Na inicijativu kralja i cara **Leopolda I.** u Mađarskoj je pod zapovjedništvom **Montecuccolija**, a u Hrvatskoj pod **Petrom i Nikolom Zrinskim** pokrenut rat protiv Turaka. Nikola Zrinski je s 300 hrvatskih konjanika na Muri potukao dvije tisuće Tatara koji su bili krenuli prema Štajerskoj. Petar Zrinski se sa svojih 2500 hrvatskih vojnika suprotstavio **Ali-paši Čengiću** s njegovih 10.000 vojnika. Nikola Zrinski je oslobodio cijelu mađarsku Podravinu, pa i grad Pečuh od Turaka. Srušio je i osječki most. Nikola je 1660. godine podigao grad-utvrdu Novi Zrinj na ušću Mure u Dravu. No, kako je ostao bez pomoći Montecuccolija, Nikola se nije uspio suprotstaviti veziru **Ahmetu Köpröliju**, koji je zauzeo Novi Zrinj, u namjeri da potom krene na Beč. Međutim, zapovjednik Montecuccoli je na rijeci Rabi kod Szent Gotthárda 1. kolovoza 1664. godine pobijedio tursku vojsku, te je tako osujetio prodor Turaka prema Beču. Premda su u tom Prvom turskom ratu Hrvati i Mađari bili uspješniji od turskih napadača, car

Leopold je već 10. kolovoza 1664. godine potpisao Vasvárski mir obvezavši se da neće povrijediti turske granice, te da će porti platiti 200.000 talira na ime odštete.

Somborski i bajski dušobrižnici

Broj katolika na bačkim prostranstvima je rastao. Rasla je i povezanost, još uvijek malobrojnih katolika, s franjevcima. Tako su bajski i somborski katolici 10. rujna 1668. godine uputili jedno pismo Svetom zboru za širenje vjere, u kojem ističu, kako su franjevci iz bosanskoga Olova oduvijek bili na čelu bajske i somborske župe.

Turci pomogli oslobođenje svećenika

Diljem Bačke je bilo još turskih utvrđenja kao u Jankovcu (Jánoshalma), Baji, Subotici, Martonošu i Segedinu. Samo se u njima usuđuju stanovati Turci. Iz tih svojih utvrda često prodiru u ravnicu, kad dolazi do sukoba s mađarskim hajducima. Diljem Bačke stanuju i mnogi pravoslavni kršćani. Svi kršćani trpe progonoštvo od Turaka. Vjernici su izloženi stalnoj opasnosti ne samo od Turaka već i od mađarskih hajduka. Te su 1653. godine hajduci u jednom selu zarobili župnika, koga su Turci i kršćani oslobodili.

Spomen Sombora i crkve kraj Đurđina

U svom izvještaju o Kalačkoj nadbiskupiji Benlić spominje mjesta Bukin (danas Mladenovo kod Bačke Palanke), Kolut, Sombor, Santovo (Hercegszántó u Mađarskoj), Gara, Jankovac (Jánoshalma u Mađarskoj), Bajmok ali i novosagrađenu lijepu crkvu između Bajmoka i Đurđina. U svim su mjestima na čelu vjernika franjevci. Više od 20 godina vodio je biskup Benlić biskupsku službu marljivo obilazeći bačka prostranstva.

Piše: dr. Andrija Kopilović

Božić u krizno doba

Dolazi Božić. Kako sačuvati radost i kršćansku nadu kad nam se neprestano pojavljuje sve veća kriza? Kako ostati kršćanin i onda kada smo osiromašeni?

Ž. S., Sombor

Božić je svetkovina koja sa sobom donosi radost. Međutim, koji kršćanski blagdan, ne samo kao sjećanje, nego kao događaj, ne donosi radost? U ovom razmišljanju želim podijeliti s vama onu tjeskobu koja se rađa pri pomislima kad govorimo o neimaštini, o krizi, o nemoći, o promjenama, itd. Dobro je da se Božiću radujemo. Trebamo razlikovati dvije razine radosti. Prva razina je plod savjesti koja je nagrađena darom Božjega Duha jer je svjesna da je "sve činila dobro". Savjest je mjerilo iskonske i prave radosti i to one koju redovito daje Bog. Mi smo kršćani naviknuli na tu radost jer je ona plod milosti, plod dobro obavljene ispovijedi, plod lijepoga doživljaja na liturgiji, konačno, plod sloge, ljubavi i zajedništva u obitelji. Tu nam radost nitko ne može oduzeti. U našu savjest nema nitko pristupa "do li Bog jedini". Zato čuvajmo tu radost koja dolazi od milosti. S druge strane, postoji radost koja je plod ljudskoga nastojanja da sigurnošću, obiljem i mnogim drugim dopuštenim užitcima učini sebi životne dane ljepšima. I ta je radost prava i ona je dar. No, na tom području može nastati smetnja u onom času kada nije moguće nabaviti čak ni nužni zalogaj, a kamoli obilje, kada nije moguće osigurati ni ono najpotrebnije, a kamoli obilovati, jednom riječju, puno je okolnosti u životu koje pomute uobičajeni pojam radosti. Konačno, postoji i radost koja se više naziva veselje, a to je lažni bijeg od problema kada se u tjeskobi uzimaju sredstva, kao što je npr. alkohol i za neko vrijeme se "odlaže" svijest neimaštine ili tjeskobe pa je to onda lažno veselje. O kakvoj krizi govorimo? Zasigurno o krizi koja nas vodi k osiromašenju i neimaštini. Nju niti želimo, niti smo ju skrivili. Svijet poznaje velike razmjere krize nakon ratova, prirodnih katastrofa, pa i ekonomskih poremećaja kao što je upravo ova, nastupajuća kriza. Što da kršćanin misli kada takva kriza kuca na njegova vrata?

Jasno da je Crkva kao zajednica zadužena dati svoj doprinos, podići svoj glas i učiniti sve da se svim zakonitim sredstvima spriječi kriza ili barem olakša. A ja kao pojedinac moram sudjelovati u poslanju svoje Crkve i ublažavati krizu spremnošću, suočiti se s problemima, biti štedljiviji, uvijek pravedan i spreman na pomaganje i solidarnost da bi mi savjest uvijek ostala kao mjerilo moga i rada i razmišljanja i angažiranja. Naše društvo – u širem smislu – nije u mogućnosti suprotstaviti se ekonomskim krizama u svijetu. I mi smo dio toga svijeta. Da bismo ovo vrijeme koje je pred nama "olakšali", Božić je upravo prava prilika da se zagledamo u Krista "koji je oplijenio samoga sebe postavši čovjekom". Kristovo siromaštvo i skromnost jako je uporište kršćanima ne za bijeg, nego za snagu radosti i nade i u toj nadolazećoj neimaštini. Ako je Svemogući Bog "sebe osiromašio"

Kristovo siromaštvo jako je uporište kršćanima ne za bijeg, nego za snagu radosti i nade i u toj nadolazećoj neimaštini.

da bi s nama bio siromah i tako shvatio svakog od nas, a ponio na sebi sve naše nevolje, onda je nama ova kušnja koja kuca prilika i zadatak pokazati jakost vjere koja zna čuti glas proroka koji je ovih dana u liturgiji doviknuo: "Tješite, tješite narod moj!" Ako itko, onda kršćanin mora sačuvati i radost i nadu. To je svakako teško i nadilazi našu moć. Kada Benedikt XVI. u svojoj enciklici *Nadom spašeni* govori o sličnoj temi koja je vaše pitanje, onda nam daje poruku koja upućuje na izvor gdje se može sačuvati i hraniti radost i nada unatoč poteškoćama i kušnjama. Među ostalim, on kaže: "Prvo i osnovno mjesto učenja nade je molitva. Kada me nitko više ne sluša, Bog me i dalje sluša. Kada više ne mogu ni s kim govoriti, nikoga više zazvati, još uvijek mogu govoriti Bogu. Kada više nema nikoga da mi pomogne – bilo da je riječ o nekoj potrebi u kojoj sam se našao ili očekivanju koje se gledano čisto ljudskim očima čini beznadnim – on mi može pomoći. Kada sam sam i napušten ... ; ali onaj tko moli nije nikada sasvim sam. Nezaboravni pokojni kardinal Nguyen Van Thuan, koji je u tamnici proveo trinaest godina, od čega devet u samici, ostavio nam je iza sebe

dragocjenu knjižicu: *Molitva nade*. Tijekom tih trinaest godina provedenih u zatvoru, u naizgled beznadnom položaju, slušanje i razgovor s Bogom davali su mu sve veću nadu te je, nakon što je oslobođen, postao za ljude u cijelom svijetu svjedok nade – one velike nade čiji sjaj ne gasne ni u potpunoj tami osamljenosti." Tako je pred nas stavljen jedan nesvakidašnji primjer našeg suvremenika – sveca nade. Ne dao Bog da u takvu krizu uđemo. Ali... Papa na drugom mjestu sprema naše srce za trajnu nadu, za što smo stvoreni: "U jednoj homiliji na *Prvu Ivanovu poslanicu Augustin* je na lijep način prikazao duboku vezu između molitve i nade. On definira molitvu kao ostvarenje želje. Čovjek je stvoren za veliku stvarnost – za samoga Boga; stvoren je zato da ga Bog sobom ispuni. Ali njegovo je srce pretijesno za veliku stvarnost koja mu je namijenjena. Ono se mora raši-

riti. *Odgadajući trenutak svoga darivanja, Bog povećava u nama želju za tim darom; dok priželjkuje [njegov dar], naše se srce širi i šireći se postaje sposobno [primiti njega samog].* Augustin se poziva na svetog Pavla, koji za sebe kaže da teži prema onom što tek ima doći (usp. *Fil 3,13*). Zatim koristi jednu vrlo lijepu sliku kojom opisuje to širenje i pripremanje ljudskog srca za primanje toga dara. *Zamisli da Bog želi tvoje srce ispuniti medom [simbol Božje nježnosti i njegove dobrote]. No ako je tvoje srce puno octa, gdje ćeš staviti taj med?* Posuda, to jest srce, mora se najprije proširiti i očistiti: mora se osloboditi octa i njegove kiselosti. Na tome treba mukotrpno raditi, i bolno je, ali samo tako postajemo pogodni za ono za što smo određeni. Premda Augustin izravno govori samo o našoj sposobnosti primanja Boga, ipak je jasno da čovjek, tim oslobađanjem octa i njegove kiselosti, ne postaje samo slobodan za Boga, već također postaje otvoren za druge." Dakle, odgovor na vaše pitanje je odgovor svima nama. Molitva, čišćenje srca i nepokolebljiva nada učinit će i ovaj Božić i svaki drugi uvijek Božićem, tj. boravkom Boga u našim srcima, a to je radost i temelj nade.

“Subotičko” krštenje u Njemačkoj

U nedjelju 16. studenog u crkvi Svetih Apostola, u okviru redovite nedjeljne svete mise u 12,30 sati bilo je posebno slavlje. Toga dana kršten je Philipp Stadelhofer, sin Eduarda i Marine rođ. Tikvicki.

Bilo je to svojevrsno subotičko slavlje u Dortmundu, jer je iz Subotice na slavlju Philipovog krštenja sudjelovalo čak 14 osoba. Svi su oni uža rodbina malog novokrštenika. Među njima je bio i **mr. Andrija Anišić**, Eduardov bivši župnik i prijatelj Marinine obitelji. On je predvodio Euharistijsko slavlje i održao prigodnu homiliju te krstio malog **Philipa**.

Na misi je svirao tamburaški orkestar Hrvatske katoličke misije u Dortmundu predvođen pastoralnom suradnicom **Katom Đaković**. Domaćim tamburašima pridružili su se i gosti iz Subotice, među kojima su bili i **Stipan Jaramazović**, Eduardov ujak, te Marinina braća **Mario** i **Marko**.

Na kraju mise župnik i voditelj Hrvatske katoličke misije **don Zrinko Braković**, svećenik Splitsko-makarske biskupije, pozdravio je mr. Anišića i sve goste iz Subotice te izrazio radost što je njihova zajednica obogaćena novim članom. Zahvalio je i čestitao Philipovim roditeljima Eduardu i Marini kao aktivnim članovima te zajednice i kumu **Erichu** (Eduardovom bratu). Don Zrinko je, inače, osim u Dortmundu župnik i voditelj Hrvatske misije u župi sv. Antuna u Lippstadtu. /Zv/

H v a l a

Slušali smo u propovjedi o nezasluzenom daru. Mislim da veoma često brkamo pojmove: dar i poklon. Mi samo poklone dajemo i primamo prigodom rođendana, imendana, obljetnica... To je svakako lijepa gesta, no dar je nešto drugo, nešto veće. Dobiti nešto na poklon, bez razloga i povoda, tek tako iz ljubavi, to je dar.

Što bi onda bio dar za obitelj, baš svaku obitelj, veći od bilo kakvog poklona, nego novorođenčće.

Bog je tako htio da našu obitelj obraduje darom po četvrti put. Zato želimo, ponovno i ponovno, izreći svoje: Hvala! – na glas. Tim su nas povodom posjetili mnogi prijatelji, rođaci... Tako su nas jedne nedjelje posjetili ni više ni manje nego skoro svi članovi pastoralnog vijeća naše župe Sv. Marka iz Starog Žednika, na čelu sa našim župnikom. Toliko smo se obradovali posjetu, lijepim riječima, da smatramo svojom obvezom i s Vama to podijeliti. Hvala im!

No, tu se rastužimo, jer se sjećamo i onih članova pastoralnog vijeća iz ovog saziva, koji više nisu s nama. Vjerujemo da se i oni raduju s nama. Pokoj vječni daruj im Gospodine.

Na ovome mjestu želimo zahvaliti i svima onima, znanima i neznanima, koji su se molili za nas u vrijeme iščekivanja. Hvala im! Neka ih dragi Bog obdari obiljem blagoslova. Molimo Gospodina da još mnoge obitelji obraduje svojim darovima, osobito onim najljepšim: djetetom.

Obitelj Dožai

“Uskrs fest”, najstariji festival hrvatske popularne kršćanske glazbe, održat će se **18. i 19. travnja 2009.** u Zagrebu u organizaciji Odbora HBK za mlade i Hrvatskoga katoličkog radija.

U tu svrhu Organizacijski odbor Festivala raspisuje :

NATJEČAJ

za skladbe Uskrs festa 2009.
koji je otvoren do petka 30. siječnja 2009.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski trebaju imati kršćanski karakter;
- skladbe trebaju biti nove, ne objavljivane, niti javno izvođene;
- skladbe ne smiju biti dulje od 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i aranžmana

Prijava na natječaj dostavlja se isključivo na CD-u, a mora sadržavati sljedeće:

oglednu demo snimku pjesme koja ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji. Aranžman pjesme mora biti definiran, ali ne mora biti definitiv. Pjesma može biti poslana i u MP3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps tekst pjesme u Word formatu

kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.)

uz prijavu treba navesti zajednicu ili župu u kojoj se djeluje te dostaviti potvrdu povjerenika za mlade matične nadbiskupije

Prijave koje stignu nakon 30. siječnja ili ne budu ispunjavale gore navedene uvjete neće uopće biti razmatrane od strane stručne komisije.

Rezultati natječaja bit će objavljeni u emisiji Sacro ritam Hrvatskoga katoličkog radija u **četvrtak 12. veljače 2009. u 20.30 sati.**

Autori jamče za originalnost skladbi koje pošalju na natječaj. Skladbe upitne originalnosti neće biti razmatrane od strane prosudbene komisije. Naknadno utvrđivanje plagijata povlači za sobom sankcije određene pravilnikom Uskrs festa.

Uskrs fest 2009. odvija se kroz dva dana. U nedjelju 19. travnja je festivalska večer koja će se održati u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, a 18. travnja je prigodni program koji je obvezujući za sve izvođače festivala.

Sve izvođače na Uskrs festu 2009 pratit će zajednički instrumentalni sastav.

Radove slati na adresu:

USKRS FEST 2009.

Ured HBK za mlade

Kaptol 21

10000 Zagreb

Dodatne informacije radnim danom od 9.00 do 17.00 na telefon: (01) 48 14 699

ili na e-mail: uskrsfest@hbk.hr

Radosno očekujemo Vaše sudjelovanje!

Organizacijski odbor “Uskrs festa 2009.”

Zahvaljujemo našim darovateljima

Oprema za kupatila
kolpa-san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71
Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091
Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

KAMENORESCI
Beogradski put 224a

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobničkih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

Zahvaljujemo našim darovateljima

RENAULT

NAŠ SERVIS - VAŠA SIGURNOST

Ovlašteni Renault servis je svakako najbolji izbor za Vaš automobil. A razlozi su:

- kvaliteta koju nudimo
- garancija od 12 mjeseci na rezervne dijelove i popravku
- sigurnost
- osposobljenost, opremljenost i profesionalnost naših majstora

Dobrodošli!

AC VIDA KOVIĆ

Subotica, Braće Radića 53, tel. 024 553-567, 551-124

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica

Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Kafana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeve 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:

- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

**Vremena su teška. Svaka je pomoć dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

Svake treće nedjelje u mjesecu
novi broj "Zvonika"

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Millennium GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari

najpovoljnije

Mobilni

Gigaset
A-180

houset

Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

Neka
Bog
blagoslovi
sve
koji
radom
služe
braći
ljudima!

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

H čitaonica
Hrvatska

**Čitajte tisak,
posudite knjige i
porazgovarajte
s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici**

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

ADSL Light

(mjereni promet)
Brzina - Cijena* Paket sadrži
512/64 - 799 dinara
600 MB**
1024/128 - 1499 dinara
1000 MB**
1536/192 -
1999 dinara
2000 MB**

tel: 555-765

ADSL Flat

(Neograničeni promet)
Brzina - Cijena*
512/64 - 1199 dinara
1024/128 - 1799 dinara

ADSL

1536/192 -
2399 dinara

www.tippnet.rs

TippNet

Subotica, Karadorđev put 2

*Cijene su bez PDV-a.

**U slučaju prekoračenja potrošnje, cijena dodatnih započelih 200MB je 120 dinara.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

• Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED
SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

ONO ŠTO JE NEKAD BILU NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO-NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp. „Auto-Dan Z” d.o.o.

024/670-975
024/55-44-25

SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY

PIAGGIO GILERA
Vespa

Радио Суботика
Radio Subotica
Szabadkai Radio

SuboticaDanas.info

Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Kovač Dejan

MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUČSKÉSZITÓ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKÉ - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.

Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA

Vi. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobilitel: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA

Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"

Subotica,

Preradovićeva 4

Tel:
(024) 555-589

MONOLIT GRADNJA

Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

SZTR

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!

24000 Subotica, Braće Radića 6

Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:

radnim danom:

9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00

subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel. 024/603 640

Mob.: 063 577 350

064 122 87 55

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

HRVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.

II. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301

311-9200, 353-1501

Tel/fax: (36-1) 269-1300

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040

Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA

"APOLONIA"

Radno vrijeme:

ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

CSALÁDI MAGAZIN

Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad

Tel: (024) 469-474

Email: agape@eunet.yu

**Slušajte
Radio Suboticu
program**

na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz

Put Jovana Mikića 12

Tel: 024 55 22 00

Fax: 551-902

RADIO MARIJA

Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 MhZ FM - SUBOTICA

102,9 MhZ FM - NOVI SAD

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Subotica, Preradovićeva 4

Tel: (024) 556-898 i 553-818

www.suboticka-biskupija.info

Koncert podrške

4. 01. 2009. u 19 sati
u Velikoj vijećnici
Gradske kuće u Subotici
Nastupaju

**VIS "Matheus",
VIS "Proroci",
VIS "Antunići",
Antonija Piuković i
Marija Jaramazović**

Ulaz je dobrovoljni prilog u korist
Zajednice za pomoć ovisnika
"Hosana", u Starome Žedniku
i Somboru.

MISA ZA BISKUPA Ivana Antunovića

11. 01. 2009. u 18 sati
misa u katedrali

RAZGOVOR Instituta "Ivan Antunović"

13. 01. 2009. u 19 sati
u HKC "Bunjevačko kolo"
Tema: "Kršćanin i globalna
ekonomska kriza"

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

17. - 24. 01. 2009.

svakog dana u 17 sati
u subotičkim kršćanskim crkvama
po ustaljenom rasporedu

24. 01. 2009. u 17 sati
u katedrali

završetak s ekumenskom
Službom riječi

Proslava blagdana zaštitnika naše biskupije u Godini sv. Pavla

Hodočašće Subotičke biskupije
25. 01. 2009. u 10 sati
misa u katedrali

Preporuka

Preporučamo knjigu **dr. Ivana Poljakovića** "Istina", koju možete kupiti u Uredništvu "Zvonika" po cijeni od 1200 dinara.

Ispriika

U prošlom broju Zvonika na str. 47 zabunom je objavljeno pogrešno ime ispod nagrade za životno djelo na području književnosti koju je primio **Lazar Merković** (a ne M. Miković), zbog čega mu se iskreno ispričavamo.

Uredništvo

PREPORUČAMO

SUBOTIČKA DANICA za 2009. po cijeni od 300 dinara

Iz bogatog sadržaja:

**SPE SALVI – Enciklika pape
Benedikta XVI.**

Mr. Mato Miloš: **Kršćanska askeza**

Željka Zelić (priredila):
Papa Benedikt XVI. o sv. Pavlu

+ Dr. Tadej Vojnović: **Apostol Pavao
i Caritas (Praksa i teologija)**

Dr. Andrija Kopilović: **Nastava religije
i vjeroispovijesti**

Mr. Andrija Anišić: **Problematika
kloniranja u svjetlu enciklike
"Evangelium vitae"**

**Naš kandidat za sveca
o. Gerard Tomo Stantić**

Štivo za trenutke odmora

Marija Šeremešić: **Iz "Reduše",
kuvara monoštorski jila**

Petar Gaković: **Dojmovi sa Svjetskog
dana mladih u Australiji**

**Po ovom će djeca pamtili
prošlu godinu**

**Kako su vol i magarac dospjeli u
betlehemsku štalicu**

Malo zabave i smijeha

Vesna Huska: **Uloga obitelji
u razvoju samopoštovanja**

Tomislav Žigmanov: **Knjiška produkcija
vojevđanskih Hrvata u 2008. godini**

Stjepan Beretić:
125 godina Subotičke Danice

Ivan Andrašić: **320 godina od dolaska
Šokaca iz Soli u Bač**

Stjepan Beretić:
Djelo fra Beata (Stipana) Bukinca

Stjepan Beretić: **Otac Ante Stantić,
70 godina karmelićanin**

Franjo Ivanković: **Od Danice do Danice**

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić
ročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Vedran Jegić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Segedinski put 86, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati poš-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazze 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info

Susret zborova i pjevača

Koncert zbora "Collegium musicum catholicum"

Krštenje malog Philippa u Dortmundu

Sv. Nikola s darovima u crkvi Sv. Roka

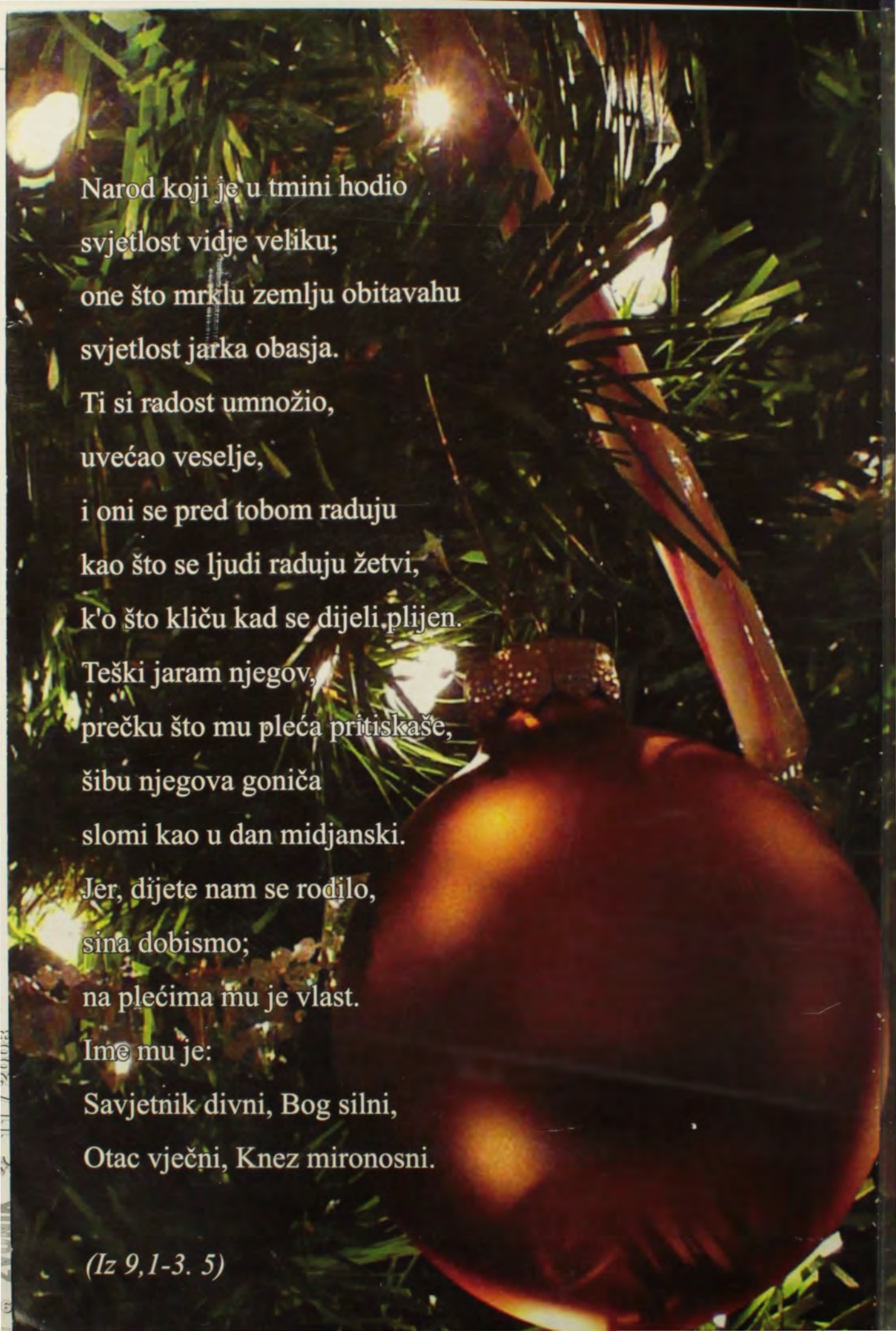
Djeca su čestitala Materice

Caritasova akcija solidarnosti u subotičkom KTC-u

Šokačka večer u Sonti

Narod koji je u tmini hodio
svjetlost vidje veliku;
one što mrklu zemlju obitavahu
svjetlost jarka obasja.

Ti si radost umnožio,
uvećao veselje,
i oni se pred tobom raduju
kao što se ljudi raduju žetvi,
k'o što kliču kad se dijeli plijen.

Teški jaram njegov,
prečku što mu pleća pritiskaše,
šibu njegova goniča
slomi kao u dan midjanski.

Jer, dijete nam se rodilo,
sina dobismo;
na plećima mu je vlast.

Ime mu je:
Savjetnik divni, Bog silni,
Otac vječni, Knez mironosni.

(Iz 9,1-3. 5)